

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 8 d'agost de 1991

Edita: Fundació Catalunya Cristiana

Director: Joan E. Jarque i Jutglar

Número 620 150 ptes.

73 empreses italianes patrocinaran la Trobada Internacional del Papa amb els joves a Czestochowa

Les despeses de l'organització de la trobada mundial de joves amb el Papa, que se celebrarà a Czestochowa, els dies 14 i 15 d'agost, seran finançades per empreses comercials italianes, i per tant la Santa Seu no haurà de fer efectives les despeses d'organització.

La idea de sol·licitar aquest patrociniament va tenir-la el Consell Pontifici pels Laics, organisme vaticà encarregat de coordinar aquesta "VI Diada Mundial de la Joventut" que portarà al santuari de la Mare de Déu de Czestochowa a més d'un milió de joves.

Setanta-tres patrocinadors

Segons les últimes dades, han respost afirmativament a aquesta petició, setanta-tres empreses italianes, que han col·laborat o col·laboraran de diferents maneres: facilitant contribució econòmica a fons perdut, encloent publicitat en els impressos i guies preparats per aquesta ocasió, patrocinant els gorres, camisetes i motxilles que seran distribuïts gratuïtament, etc.

Entre aquestes empreses n'hi ha vuit que formen part del grup estatal "IRI" (l'"INI" italià), l'empresa de ferrocarrils italians, IBM, CINZANO, etc., la Radiotelevisió italiana (RAI), per la seva banda, que té l'exclusiva de la retransmissió d'aquesta trobada. Instal·larà gratuïtament diverses pantalles gegants als voltants del santuari de Jasna Gora.

A més, els organitzadors de la Diada Mundial de la Joventut han demanat als participants inscrits deu dòlars per contribuir al viatge dels joves procedents dels països amb menys recursos econòmics.

L'Ajuntament de Czestochowa ha sol·licitat de cada participant inscrit dos dòlars al dia com a contribució a les despeses que aquesta ciutat, de dos-cents cinquanta mil habitants, haurà de fer front durant aquests dies.

AFINANT

Iguazú, Madrid, Barcelona

L'amic teòleg em diu: «la teua insistència en què es creïn noves diòcesis a Barcelona, fa pensar que per tu no hi ha problemes pastorals més urgents o que la creació d'aquests nous bisbats és la panacea que els resoldrà tots». Res d'això. La llista dels problemes greus per a l'Església barcelonina - i d'alguna manera, atès el seu pes demogràfic, per a tota l'Església catalana - és llarga i espinosa; i no hi ha cap mesura pastoral, estratègia o pla de conjunt que els pugui resoldre com per art d'encantament. Ara bé, segons una bona teologia d'Església, el que hi hagi a Catalunya uns bisbats «de dimensions humanes» - i per tant, unes comunitats cristianes «realment» ateses, conegudes, animades directa i personalment pel seu bisbe - no és pas un objectiu a assolir «homogeni» amb els altres problemes que cal plantejar-se i mirar de resoldre. El del «bisbat i el bisbe propi» és previ i condicionant pels altres. En l'Església catòlica i apostòlica res es planteja i es resol prou bé «sense el Bisbe». Però, ultra les raons teològiques, n'hi ha una de ben pragmàtica i quasi m'atreviria a dir de bon «manejament»: la de la creació de nous bisbats és la que està més a la ma, la que es pot posar en pràctica - si es vol - arreu i en poc temps... tant a Iguazú com a Madrid.

■ Joan E. Jarque

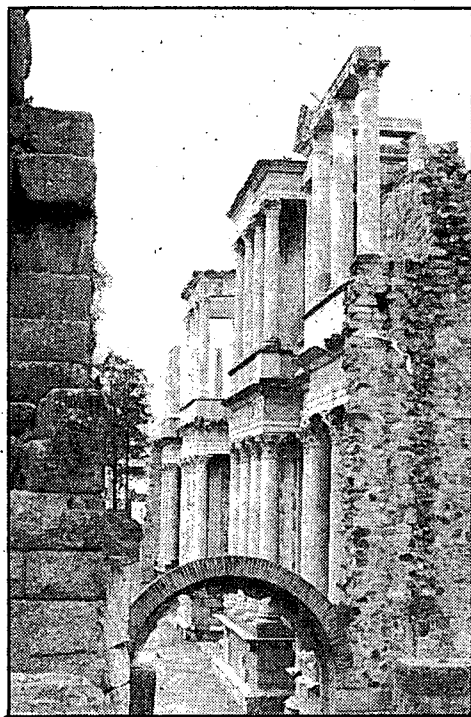

Els universitaris catalans rebran formació religiosa

Els estudiants universitaris catalans rebran un servei d'assistència i formació religiosa gràcies al conveni que han signat la Conferència Episcopal Tarraconense i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat.

Aquesta formació i assistència va adreçada tant als alumnes com als professors. Actualment existeix una demanda important d'aquest servei. Aquest conveni preveu la realització de diverses activitats als centres universitaris, entre les quals destaquen l'estudi de les relacions entre la fe i la cultura i l'acollida humana i religiosa.

La signatura d'aquest Conveni s'ha basat en l'acord entre la Santa Seu i l'Estat espanyol sobre l'ensenyament d'affers culturals que es va signar l'any 1979. Tant els bisbes catalans com el Departament d'Ensenyament han tingut molt present a l'hora d'elaborar aquest document la important presència de l'església en la història i cultura del nostre país.

Del 19 al 27 de setembre

A LA DESCOBERTA D'

EXTREMADURA

Terra de frontera i de
conquistadors

Per Talavera de la Reina, des de Madrid, visitant
Arenas de San Pedro i Guisando.

Trujillo • Cáceres • Alcántara • Plasencia • Yuste •
Mérida • Zafra • Jerez de los Caballeros • Segura
de León • Almendralejo • Los Santos de Maimona •
Costuera • Medellín • Badajoz • Olivenza •
Alburquerque

OBERTA LA INSCRIPCIÓ - DEMANEU-NE INFORMACIÓ

PELEGRINATGE A

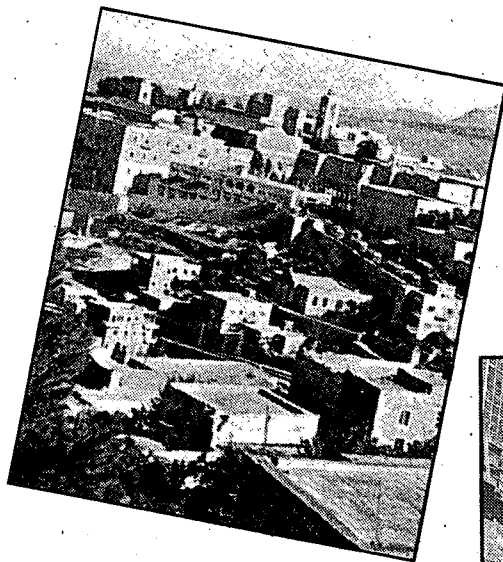
TERRA SANTA

Del 4 a l'11 d'octubre

Un itinerari complet de 8 dies de durada.
Visita dels llocs bíblics tradicionals, des de la Judea, amb
la ciutat de Jerusalem, fins a la Galilea, i la franja litoral.

Vivència religiosa intensa, amb celebracions litúrgiques,
de lectures i pregària, i amb conferències bíbliques i
espirituals.

Anar a Terra Santa amb "CATALUNYA CRISTIANA"
és gaudir del missatge a cada lloc sant i donar suport a la
nostra premsa cristiana.

**LECTORS / SUBSCRIPTORS I AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA, UN ESFORÇ CONJUNT I NECESSARI
PEL MANTENIMENT DE "CATALUNYA CRISTIANA" COM A MITJÀ INFORMATIU DE LA NOSTRA ESSLÉSIA**

Compte per a aportacions: Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, 2011 - 3040 - 5-249-76
Adreça de l'Associació d'Amics: Plaça d'Urquinaona, 11, 3r. 3a. A, 08010 Barcelona, tel.(93) 301 37 18

EDITORIAL

Per què els catòlics xinesos i la guerra de Moçambic no són notícia?

Sovint sentim a dir que en aquests mesos d'estiu hi ha poques notícies i que, de vegades, fins i tot se'n creen o se'n magnifiquen d'artificials i pintoresques per tal de cobrir el buit informatiu de les vacances... Dissortadament, però, hem de reconèixer que l'àrea d'atenció de l'opinió pública és molt restringida i selectiva. Moltes realitats problemàtiques no arriben als mitjans de comunicació, o hi passen de pressa i cauen dels grans titulars sense que la qüestió hagi estat resolta... Heus aquí, com a exemple, dos temes de dolorosa actualitat que, tanmateix, no trobareu a la premsa: la persecució que estan patint, aquests dies, els catòlics xinesos, i la guerra endèmica de Moçambic. Els nostres lectors hi trobaran motiu de reflexió seriosa.

L'espectacularitat dels canvis que s'han esdevingut a la Unió Soviètica ha creat un ambient eufòric, sobretot pel que fa la llibertat religiosa en vies de recuperació en aquell immens territori. Ara bé, la dictadura comunista continua vigent a la Xina i els bisbes catòlics hi són perseguits. El novembre de 1989, just quan començava a ser enderrocat el mur de Berlín, nou bisbes fidels a Roma que havien gosat sortir de la clandestinitat des d'on actuaven feia molts anys, eren empresonats. D'ençà d'aleshores han estat vint els bisbes i uns cinquanta els preveres que han estat detinguts. L'obsessió de les autoritats comunistes d'evitar qualsevol contacte de la jerarquia xinesa amb Roma ha arribat a l'extrem d'intimidat també alguns "bisbes patriòtics"—els ordenats sense nomenament pontifici—perquè els creuen suspects de mantenir contactes secrets amb Roma... Tot això incideix negativament en la comunitat catòlica xinesa que compta amb uns cinc milions de fidels. Es queixen de la manca de repercussió que aquests fets han trobat a l'Església universal. L'Agència Asia News pregunta: "Què s'ha fet de la solidaritat de l'Església envers els seus propis membres perseguits per causa de la fe?". L'ambient general, amb l'impacte del canvi a la URSS i la concessió pel president Bush a la Xina de la clàusula de "nació més afavorida", contribueixen també a la desmoralització dels catòlics xinesos.

Ja fa quinze anys que Moçambic es debat en una guerra civil sagnant entre el govern del partit Frelimo i els guerrillers del Renamo. Els morts s'hi compten per milions... Qui en parla? El missioner italià Giovanni Bonalumi es troba en territori ocupat pels rebels, el qual no ha volgut abandonar per fidelitat a la gent. Li deixen molt poca llibertat de moviments i, sobre patir aquesta situació de mig segrestat, el govern oficial l'ha condemnat a mort perquè ha restat en territori rebel... En una carta recent el pare Bonalumi escriu: "La guerra ho ha destruït tot. No tenim res. I no arriben ajuts ni de la Creu Roja, perquè el govern li prohibeix d'entrar al nostre territori. Durant l'últim mes han mort aquí de dos a tres-cents nens. No fa gaire vaig trobar una mare que plorava davant els seus sis fills morts el mateix dia..."

I diuen que hi ha poques notícies? Però... qui determina què és i què no és notícia?

En el curs de la seva història, l'Església no havia conegut mai una semblant proliferació d'"estructures de formació". La gamma de propostes és immensa. Però la mateixa paraula "formació" encara fa por als que creuen ser uns "intel·lectuals" o que temen, atesa la mitjana d'edat de llurs neurones, estar una mica depassats. Alguns inquiets també hi veuen una forma elitista i creuen que la seva àvia, sense capacitat de conceptualitzar-la, tenia una fe capaç de moure muntanyes.

Però, com donar compte de la nostra esperança en llenguatge comprensible per a l'home del nostre temps, com integrar en el pla d'amor de Déu els "valors" de les nostres cultures contemporànies, com viure serenament el formidable xoc d'una societat pluricultural i multiconfessional, com discernir l'essencial de la nostra fe i allò que és relatiu lligat a una època... sense aquest desvetllament permanent del cor i de l'esperit que s'anomena "formació permanent"?

Defet, "formar-se" no és pas d'antuvi acumular un "saber" suplementari sinó viure la condició humana i cristiana que és essencialment un misteri de "creixement". El desenvolupament de cada u de nosaltres és una llarga gènesi en escolta de la Paraula de Déu, dels homes i a l'escola dels esdeveniments viscuts i reflectits.

El mateix cristianisme es una escola de "santedat". Ara bé, la santedat ¿què és sinó la integració, la unificació progressiva de totes les nostres facultats per l'amor i per a l'amor, és a dir la "formació" de l'home nou en el qual l'Esperit i els esdeveniments són els qui manen? Cada u de nosaltres és un ésser vivent en diàleg permanent amb el Vivent que és Déu i en el si d'un món en canvi constant.

No es pot, doncs, dissociar el desenvolupament de la persona i l'esdevenir cristià. La formació és una pedagogia de la fe sempre en creixement i una pedagogia permanent.

El Concili Vaticà II ha recordat que aquesta formació no és pas únicament motivada per un servei d'Església i desitja que els cristians disposin d'una cultura religiosa equivalent, almenys, a la seva cultura general o professional.

Explícitament ha encoratjat aquesta formació per a una "nova intel·ligència de la fe" que és un

dels mitjans per al cristià per entrar sense por en aquesta "nova edat de la història humana" (*Gaudium et spes*, nº 54). El Concili ha subratllat que en tot temps, l'Església ha utilitzat "els recursos de les diverses cultures per millor descobrir, aprofundir i anunciar el missatge de Crist" (nº 58). Hi ha, doncs, enriquiment recíproc de la fe i de la cultura.

La fecunditat del cristià s'arrela en la seva doble pertinença a una cultura i al Crist. I l'objectiu d'una formació humana i espiritual és al servei de la "missió" específica del laic cristià. "El laic, en efecte, gràcies a un bon coneixement del món actual ha de ser un home ben inserit en el seu grup social i en la seva cultura. Aquesta formació ha de ser considerada com el fonament i la condició mateixa de tot apostolat fecund" (Decret sobre l'apostolat dels laics nº 29).

La formació no és, doncs, un luxe, mes una necessitat vital. Sense aquest esforç d'arrelament i d'estructuració personal el creixent corre el risc de caure en el relativisme destructor, un pietisme despenjat de les realitats humanes o en un fideisme nostàlgic.

La formació està al servei de la identitat de l'home creient ja que en el baptisme cadascú ha rebut les "llavors" de la vida cristiana les quals, més que mai, tenen necessitat d'una terra nodradora per fer-les créixer. La formació li permet viure una fe lúcida, feliç, ecumènica i oberta, de reviuere el seu "credo", de verificar la coherència de la revelació judeo-cristiana. La formació ajuda el creient a motivar els seus escolliments quotidians, a donar una "orientació" a la seva vida d'home i a vegades el coratge de tenir una mica d'audàcia. Arrelament i missió són inseparables.

Si la fe és una adhesió personal, també és, un heretatge eclesial. La formació no hauria de ser una simple formació personal sinó una aventura comunitària en la qual cadascú contribueix al progrés dels seus germans.

Actualment, "formar-se" és fer un acte d'esperança que és recolza sobre la certesa que el Crist camina amb nosaltres "fins a la consumació dels segles!" i que el seu Esperit no ens mancarà mai.

■ Michel Hubaud, franciscà
(De "la Croix")

La formació del creient

No és pas un luxe, sinó una necessitat vital

RESPIR

La solitud

Em penso que no costaria gaire de trobar pàgines amb elogis encesos sobre la solitud; com tampoc no seria difícil de trobar-ne d'altres que expressen la basarda que pot provocar la solitud. Que tots tenim anhels de solitud i anhels de companyia és cosa que no pot ser negada. Com tampoc no podem negar que la solitud disposa per a la companyia, i que la companyia porta a la solitud. Aquest diguem-ne intercanvi, integració, alternança, entre solitud i companyia, és necessari per a la maduresa afectiva i per a la bona textura interior d'una persona. Tot això és fàcil de dir i no gens difícil d'entendre, però no és còmode de dur a la pràctica. Allò més trist del cas és que sovint no gaudim ni de solitud ni de companyia. No fa la companyia el fet de trobar-se molta gent aplegada; i no és un veritable trobar-se sol cercar la solitud per, com diu amb malícia algú, envoltar-se del capoll de seda que ha teixit la seva pròpia ànima. Fóra com caure en una regressió intrauterina.

■ Miquel Estradé

Director: Joan E. Jarque i Jutjar

Sots-directors: Francesc Malgosa Riera i Mons. Joan Carrera Planas.

Redacció i col·laboradors: Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Joan d'Arquer; Jordi Bassas; Pilarín Bayés; Esteve Busquets; Pietat Campmajó; Oriol Camps; Pere Campàs; Salvador Cardús; Rosa Collé; Francesc Gamiassans; Núria Giral; Pau López; Enric Graupera; Jaume Mora; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Antoni Plaça; Tomàs Puntí; Joan Salvador; David Vidal; Pere Vives; Manuel Valls; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell; Antoni Munné.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Dolors Viñas, SABADELL; Joan Boronjat, TARRAGONA; Norbert Miralé,

TORREDEMBARRA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Antonio Gil, ANDALUSIA i SUD D'ESPANYA.

Disseny: Josep Samper.

Compaginació: Carlos Aguado

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 7.800 Ptes.

Reste d'Europa: 11.960 Ptes. □ Amèrica, Àfrica i Filipines: 16.120 Ptes.

□ Àsia més oriental i Oceania: 22.360 Ptes.

Edita: FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

Edifici de la Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels, c/ València, 244, 2º. Telèfons: 215 27 39 / 215 27 84. Fax 215 28 05 - 08007 BARCELONA.

Impresora: Publiagraf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30,

Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA.

D.L. B.14.387/79

Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

ARA MATEIX

Els amics que se'n van: mossèn Joan Oriol (1)

La imatge de l'amic Oriol que aquests dies em revé amb insistència i m'emociona és la de poques hores abans de morir, quan estrenyent-me la mà i amb un fil de veu fonda, em deia que ofería la seva vida per la diòcesi. Havia arribat a aquest moment de desfeta física i de plenitud espiritual a través d'un camí llarg i aspre en alguns dels seus trossos. Moltes altres imatges seves, inoblidables, anteriors a aquella última, resten també a la memòria dels qui el tractàrem i l'estimàrem, senyes d'aquella identitat íntima que en tot home té sempre un punt d'inabastable pels altres. Miraré d'evocar-ne algunes, amb la recança de no haver-li dit, quan vivia, algunes coses que escriuré aquí. Tendim a pensar que el temps serà llarg fins que la mort el talla i ens fa adonar de tot allò que ja no farem ni direm. En aquest sentit, la mort dels amics és també, una mica, la nostra mort. Ho pensava en rellegir una postal de l'Oriol, del setembre de 1970, en què m'escribia: "La tardor s'anuncia ja *les soupirs longs/des violons/d'autómne*, de Verlaine. Un dia visitarem junts aquestes contrades carregades d'història. Un dia que no va arribar i que, no cal dir-ho, ja no arribarà...

Als vint-i-cinc anys, quan estudiava la teologia al Seminari de Barcelona (1950) l'Oriol ja tenia una sensibilitat exquisida que expressava —i ja no deixaria mai més de fer-ho a través de la poesia. Els seus poemes van ser gairebé sempre lírics, intimistes, sense mots sobers, suggerents i amables, com per a ser dits a mitja veu, de llengua neta, rica i saborosa.

Aquella sensibilitat, però, més enllà de l'expressió poètica, li sobreixia en tota la vida. Ja aleshores s'unien en el seu tarannà la passió fonda —era un apassionat— i la delicadesa de formes. Això li creava un punt de descompensació: no podia expressar tot el que sentia a través de les seves formes habituals. Sovint ho resolvia deixant aquestes de banda i aleshores queia en la desmesura. Va tenir i va patir, sobretot, la desmesura —si és lícit dir-ho així— de la sinceritat...

L'objecte de la seva passió interior era, en primer lloc, la fe. De família sòlidament cristiana, ja va ser "avantguardista" (1935) a la seva Badalona natal. De jove, havia estat d'acció catòlica i catequista a la Parròquia de Betlem de Barcelona. Al Seminari Menor (1943-1946) havia trobat —ho va escriure així ell mateix— "una espiritualitat de tipus monacal i d'ambient de nacional-catolicisme". Malgrat tot, sempre va ser home de vida interior i d'una espiritualitat càlida, sovint vibrant. En unes anotacions retrospectives de tota la seva vida, reporta la seva participació amb el Seminari a la festa de l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat (1947): "Ambient de fervor marí i nacionalista", escriu.

L'amor a Catalunya, lligat a l'engrescament per la cultura literària, va ser l'altre objecte de la seva passió. Respecte d'aquest punt, en aquell temps hi havia molta tensió entre els superiors del Seminari, que tendien a identificar-se amb la política oficial de l'època, i el seminaristes, sobretot els nuclis més decidits a mantenir, costés el que costés, la seva identitat cultural catalana. L'Oriol formava part d'aquests. Participà en grups no reconeguts com l'anomenat "Lleures literaris" (1952) i altres que iniciaven contactes amb cercles culturals de Barcelona. Així conegué, juntament amb els seus companys, Carles Riba, Joan Triadú, Albert Manent, Jordi Cots... entre d'altres escriptors del moment i pogué saludar el canonge Carles Cardó en la seva primera visita exploratòria a Catalunya (1953). Participà en la creació del projecte de revista "Drecera" amb Josep M. Bosch, Josep Cardús i altres, de la qual només arribà a sortir un número.

És en aquest punt on entra en joc la noble desmesura de la sinceritat a què m'he referit abans. La seva expressivitat i el costum, que mantindria sempre, d'escriure els seus sentiments... farien l'Oriol particularment vulnerable en aquell moment. Als superiors del Seminari d'aleshores no els va ser gaire difícil de trobar en ell el pretext que cercaven per a un escarment exemplar als catalanistes... Ja havia rebut les ordres menors i acabava quart de teologia quan li van impedir de continuar els estudis al Seminari de Barcelona. La injustícia era tan flagrant que suscità la reacció d'alguns professors, especialment del doctor Quirze Estop, el qual li facilità la incorporació al Seminari occità a Carcassona. La magnanimitat de l'Oriol va fer que gairebé mai no parlés d'aquesta qüestió. En els seus apunts es refereix a la seva estada a França amb naturalitat, positivament, com si hi hagués anat voluntàriament. En les ja esmentades anotacions retrospectives, quan arriba al 1954, escriu senzillament: "Acabat el quart de teologia, contacto amb la diòcesi de Carcassona. A l'octubre m'incorporo al Seminari Menor de Carcassona, en període d'adaptació i de prova. Hi faig de *surveillant*. Res més. Ni hi ha en tots els seus apunts, ni ningú li ha sentit mai, cap acusació, ni retret, ni mostra de ressentiment... Això també formava part d'una molt seva actitud d'elegància espiritual.

■ J. Carrera Planas
Bisbe electe

No hi ha dubte que els temps que ens ha tocat viure tenen un interès altíssim. Per primera vegada, com ja ho feia observar la Constitució "Gaudium et Spes" del Concili Vaticà II, la història dels homes ha adquirit la universalitat: avui resulten impossibles les històries parcials perquè la vida de la humanitat —que això és la història— no solament és obra de tots els homes, sinó de tot l'home; no solament afecta tots els homes, sinó tot l'home.

El compliment del manament de Déu "creixeu i multipliqueu-vos i senyoregeu la terra" s'ha anat complint; amb l'ambigüitat tràgica que el pecat va introduir en el món —tal com ja va assenyalar Pius XII en un magnífic document sobre el pecat original—, però s'ha anat complint.

Efecte d'aquest compliment i d'aquesta ambigüitat al llarg dels segles, és la societat que vivim, en la qual es fan palesos moltíssims aspectes contradictoris que coexisteixen gràcies al desordre del pecat que pretén "fer-nos com Déu". L'opulència més sofisticada es manifesta al costat de la misèria més extrema; la proliferació dels sabers més insospitats floreix entre la més absoluta falta de saviesa; la llibertat més desenfrenada fonamenta l'esclavatge més terrible; la democràcia, amb el seu Estat de dret i les seves "llibertats", sovint comporta corrupció i sotmet els ciutadans al jou del buidament consumista. Els exemples podrien ser molts. Tot això simplement vol dir que la terra mai no serà el cel.

El milenarisme —creure en un cel terrenal dins la història— sempre ha estat refusat per l'Església. El milenarisme laicista actual, naturalment, menysprea la instància eclesial i qualsevol instància que no sigui la dels propis promotors. Però les contradiccions a les que m'he referit són una mostra que el messianisme liberal-capitalista-democràtic no és la salvació.

La font de la unitat humana és Déu, que és U, del qual l'home és imatge. I en el grau que la humanitat prescindeix d'Ell —ja no dic el nega—, es va atomitzant, va perdent el sentit mateix de la unitat, substituint-la per la imposició del Poder per evitar l'anarquia. Aquesta pèrdua sovint és viscuda com una "conquesta" del progrés humà, canonitzada amb el nom de "pluralisme". Hi ha un pluralisme sa —el que brolla de la nostra condició d'imatges d'un Déu que és U en la Trinitat de Persones—. Aquest pluralisme sa, en definitiva, no és més que la manifestació de la unitat a través de la irrepitible creativitat de cadascun dels homes. El fet que tots cerquéssim honradament la veritat no ens faria "còpies en sèrie" —com ens fa la societat de consum— d'un model humà fabricat pels qui manen, sinó que, en el grau que la recerca fos honrada, cadascú seria cadascú en la manifestació de la idèntica dignitat d'imatges de Déu.

El laïcisme actual transforma, però, el pluralisme en mera pluralitat, sense cap referència a la unitat. D'aquí l'atomització que per tot arreu es fa notar en la nostra societat i en la nostra cultura. Les persones actuem com a àtoms que només s'interessen pels àtoms que els afecten i solament mentre se senten afectats. Hom predica públicament la invalidesa de qualsevol ideal; res no és admès com a permanent; solament té

vigència el canvi; la comunitat social és solament exterior —pragmàtica—; la unió dels cors es considera impossible perquè el sol fet d'acceptar que una realitat pot fer bategar alhora molts cors és jutjat com a contrari a la llibertat humana.

Les conseqüències per a la humanitat són paleses: mai el món no ha estat tan unit i tan desunit alhora. Unit per la interdependència, pels interessos econòmics, per les possibilitats de relació espacial entre els homes que el desenvolupament dels transports ha propiciat, per la multiplicació de la informació... Desunit per la manca d'amor, per la contraposició dels interessos materials, per la indiferència i l'avorriment, per la injustíssima distribució dels mitjans que fan possible una vida dignament humana sobre la terra...

En aquesta situació del món, quina responsabilitat tenim els cristians! Crist és la Imatge Infinita del Pare que, per obra de l'Esperit Sant, es féu imatge finita

com nosaltres per tal que tots puguem esdevenir fills de Déu en el Fill de Déu. En ell tota la immensa pluralitat de les persones que formen la humanitat troba la unitat sense cap mena de despersonalització.

En Ell troba el seu sentit la persona humana i en la persona humana tot el món —escolteu-ho, ecologistes!—. Crist és el remei d'aquesta atomització que dissol l'ésser en la levitat del que s'anomena "la postmodernitat".

Per a les persones que ens dediquem a l'educació, el problema de l'atomització actual és gravíssim perquè destrueix tot fonament de l'atenció, de la continuïtat en l'esforç, de l'interès noble. Si cada alumne només s'interessa per l'àtom que l'afecta i durant el temps que l'afecta, de quina cultura podem, ser transmissors? Encara més: podem, parlar de "cultura humana"? En una situació d'atomització total, el professor, l'educador, gairebé queda absorbit per "fer interessant" la seva acció, àdhuc més enllà de l'obligació urgent d'emplenar la seva acció de contingut ennobridor. Com si fos més necessari "entretenir la clientela" que nodrir el seu esperit. I malauradament per aquí va molta de la pedagogia actual.

L'atomització no s'adiu amb l'home creat per Déu i redimit en Jesucrist. La unitat en la Veritat és l'únic camí per fer-nos lliurement el que naturalment som: persones humanes, imatges de Déu, cridades a esdevenir fills de Déu.

Quan no hi ha unitat en la Veritat —en la seva recerca almenys—, què pot atraure l'atenció d'uns alumnes a la classe? en què pot consistir la moral pública d'una societat? quins poden ser els ideals que fonamentin la solidaritat entre els pobles? quin nord pot assenyalar el progrés de la humanitat? L'atomització es fa necessària.

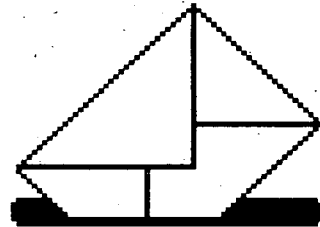
La presència de Crist —només cal obrir els ulls per veure-ho— crea unitat alhora que fonamenta la identitat única i irrepitible de cada persona, de cada família, de cada poble. Si Europa hagués estat fidel a la seva vocació, no solament el continent europeu, sinó el món seria molt més humà, amb el que això comporta d'unitat en la diversitat. No ens avergonyim de testimoniar-ho davant d'un món que tant ho necessita.

■ Pau López Castellote

L'avorriment en la joventut

Em trobo ben sovint amb gent jove que està avorrida i també a la vegada poc o molt fastiguejada. Sembla ser que aquest és un problema juvenil, que afecta molt la fadrinalla actual. És un perill, però, que a tots ens pot afectar o, si més no, assetjar.

Busquem, però, de definir què és l'avorriment, per allò de que, mal conegut, mig vençut. Segons J. Choza, en un llibre que parla d'això, és l'exclusió del **novum** (podríem dir l'exclusió del progrés i la novetat). Subjectivament, ens creiem en un punt mort; potser objectivament, també ens hi podem trobar. És una monotonia, és un estancament d'on cal sortir. Potser, és manca de fe (El just, viu de la fe). Cal demanar, sobretot, l'ajut a Déu, que en

l'Esperit **renova** totes les coses.

Certament que no ens hauríem d'avorrir mai, quan hi ha tanta feina a fer i en tants camps diferents. Repeteixo que cal demanar al Senyor que ens augmenti la fe, car només aquesta és capaç de despertar contínuament la voluntat de l'home vers nous horitzons.

Els joves, sembla que son els més atacats per aquest mal: primerament, per manca de treball o d'una ocupació fixa; després, per la seva ignorància i in experiència. Finalment, per un mal

entès sentit d'independència, o d'autosuficiència, que els porta sovint a no deixar-se ajudar per la gent gran, i fins per ningú.

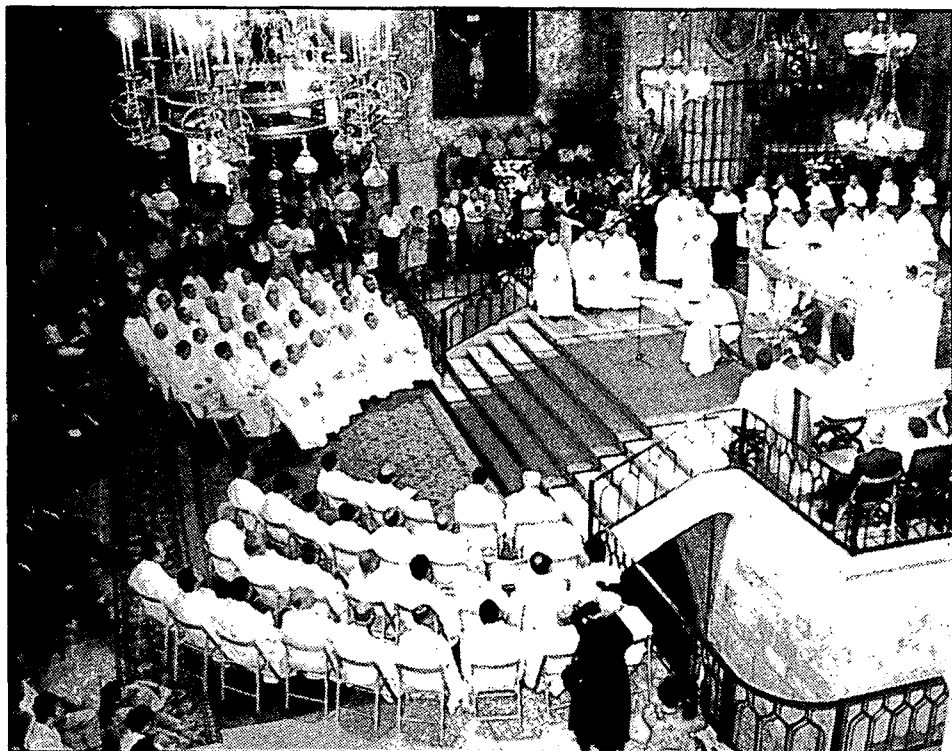
Joan Sans Miret
Barcelona

Primeres Comunions a Galícia

Sr. Director:

Amb el títol "El Párroco no quiere fotos", La Vanguardia del dilluns 10 de juny dedicava tota una pàgina a una sèrie d'incidents en unes poblacions rurals de Galícia amb ocasió de "primeres comunions". Lamentable.

Es dona a entendre que "El Párroco ignoró a la niña" per tractar-se de la filla d'un "concejal socialista". Del que n'estic segur és que, per tractar-se d'un "concejal socialista", s'ha donat tanta resonància a l'incident a nivell

A la Seu de Manresa

Solemne cloenda de l'Any Ignasià a Catalunya

MANRESA.— Els actes de cloenda del V Centenari del naixement de sant Ignasi de Loiola i el 450è aniversari de la fundació de la Companyia de Jesús s'han celebrat solemnement a la Seu de Manresa.

Els actes començaren el dimarts dia 30, a Manresa, amb la inauguració de la restauració de l'anomenat Pou de la Gallina, indret on sant Ignasi realitzà una acció miraculosa.

El dimecres dia 31, festivitat de sant Ignasi de Loiola, se celebrà l'Eucaristia de cloenda de la commemoració ignasiana. L'Eucaristia fou presidida pel cardenal Narcís Jubany, amb qui concelebraren el Dr. Campródon, bisbe de Girona; el Dr. Josep M. Guix, bisbe de Vic; el Dr. Ramon Malla, bisbe de Lleida; el Dr. Antoni Deig, bisbe de Solsona; el Dr. Lluís Martínez Sistach, bisbe de Tortosa; el Dr.

Ramon Daumal, bisbe auxiliar emèrit de Barcelona; el bisbe auxiliar electe Dr. Carles Soler; el P. Sebastià Bardolet, abat de Montserrat; el P. Maur Esteve, abat de Poblet; el P. Edmon Garreta, abat de Solius; el P. Josep Oriol Tuñí, provincial dels jesuïtes, altres provincials d'ordes religiosos i uns seixanta jesuïtes.

Les autoritats civils estaven presidides pel president del Parlament de Catalunya, senyor Joaquim Xicoy, el conseller de Sanitat i Seguretat Social senyor Trias, l'alcalde de Manresa i altres personalitats entre les quals la senyora Marta Ferrusola, esposa del president de la Generalitat de Catalunya.

L'Eucaristia s'inicià amb unes paraules d'acollida que el Dr. Josep M. Guix, bisbe de Vic adreçà als assistents, recordant la col·laboració recíproca entre sant Ignasi

i Manresa, i la profunda significació de l'església de la Seu en l'itinerari espiritual de sant Ignasi amb les seves freqüents visites al temple per pregar i cercar consell.

En la homilia, el cardenal Jubany recordà que avui els jesuïtes cloïen quatre segles i mig d'història, i com els va dir Pau VI, "inauguren una nova consciència amb nous propòsits, un nou període de la seva vida religiosa". "Són conscients dels camins radicals del món d'avui: per això, amb una nova manera de ser fidels a Sant Ignasi, volen seguir amb tota veritat el propòsit de 'en tot estimar i servir' fins en aquelles situacions difícils i frontereres, que exigeixen —perquè hi manca— la veritable justícia que procedeix de l'amor".

Finalment, el Provincial dels Jesuïtes de Catalunya, pare Josep Oriol Tuñí, adreçà unes paraules

d'acció de gràcies i comiat, en les quals ha remarcat: "en cloure aquest any prou ple d'actes acadèmics, civils i religiosos, els jesuïtes ens sentim veritablement esperonats. El vostre suport i la solidaritat que heu fet palesa són per nosaltres un motiu que enllaça amb una de les constants de la vida d'Ignasi —i esperem-ho— en la vida de la Companyia de Jesús: el 'més i més' (...). El nostre

pelegrinatge no solament continua: més que mai és ara —i sempre— quan hem de cercar el 'més i més' per estimar i servir en tot la seva divina majestat".

El mateix dia, es va celebrar a Loiola la cloenda general de l'Any Ignasià, que fou presidida pel cardenal Suquía, president de la Conferència Episcopal Espanyola, i en la que hi foren presents els reis d'Espanya, Joan Carles i Sofia.

nacional (La Vanguardia, La Ràdio i fins i tot "Informe semanal" de TV1 del dissabte 8 de juny). No n'hi ha per tant, puix incidents amb ocasió de les primeres comunions es donen tots els anys, i fins i tot aquí a Girona, però són notícia local.

Diu també que "el párroco no quiere fotos". Doncs bé, tampoc aquí al nostre Bisbat estan permeses durant la cerimònia (Circular Vicaris Generals; març 1984).

El que passa és que mentre els sacerdots, els catequistes i molts pares responsables cerquem "servir al Senyor", altres més aviat intenten "servir-se del Senyor" (que no és el mateix) per muntar el seu "show". Mentre uns ens sentim "administradors dels misteris" i per això som conscients de que "se'ns demanarà comptes de com ho fem", tal

com ens recorda S. Pau (I Cor. 4,1-3), altres pretenen trobar en l'Església "les rebaixes de primavera". Ja en una ocasió CATALUNYA CRISTIANA reflectia unes paraules del Cardenal Jubany: "Cristianisme sense rebaixes".

A la crònica de La Vanguardia es tracta també el tema "no vine a Misa". Respecte d'això diu el Sr. Bisbe de Girona: "És un contrasentit portar el fill a la Catequesi perquè faci la Primera Comunió, organitzar, per aquest motiu, una festa de família i no acudir habitualment a Misa. És un contrasentit que fa mal al vostre fill. Ell no diu res, però dintre seu experimenta un esquinçament. Ha descobert, a casa mateix, que es pot aparentar una cosa i en realitat ser-ne una altra... Pares, sigueu conseqüents".

Mn. Antoni Viñas
Girona

Programa de les visites pastorals

Joan Pau II a Polònia i Hongria del 13 al 20 d'agost

ROMA.— El Vaticà acaba de publicar el programa de les visites pastorals que el papa Joan Pau II farà properament a Polònia (del 13 al 16 d'agost) i Hongria (del 16 al 20 agost). Pronunciarà en aquesta ocasió uns quinze discursos i vuit homilies.

POLÒNIA

Dimarts, 13 d'agost

Joan Pau II deixarà Roma el dimarts 13 d'agost a les 8 del matí per arribar a Cracòvia a les 10. Quan arribi no pronunciarà cap discurs. Després de visitar la tomba dels seus pares al cementiri Rakowicki, es dirigirà a un hospital pediàtric, on pronunciarà un primer discurs davant dels nens malalts. Immediatament anirà al Seminari de Cracòvia, on es trobarà amb els superiors del centre i amb el Consell de l'Acadèmia teològica pontificia. Al vespre, celebrarà una missa al "Runek", durant la qual beatificarà Angela Salawa.

Dimecres, 14 d'agost

El dimecres, 14 d'agost, el Papa sortirà amb helicòpter cap a Wadowice, la seva ciutat natal, on visitarà l'església-mare. Tot seguit celebrarà la missa i dedicarà la nova església de Sant Pere de Wadowice. Després de reunir-se amb els sacerdots que foren ordenats amb ell, volarà a Czestochowa amb helicòpter, on adreçarà al vespre una primera salutació als participants de la Jornada mundial de la Joventut al santuari de Jasna Gora. A la nit, compartirà una vetlla de pregària amb els joves.

Dijous, 15 d'agost

El Papa celebrarà a 2/4 de 10 una missa solemne amb motiu de la sisena Jornada mundial de la Joventut, en la qual s'esperen centenars de milers de joves d'arreu d'Europa, dels quals uns desenes de milers procediran de la veïna Unió Soviètica. A la tarda, es reunirà a la biblioteca del convent de Jasna Gora amb els membres del Congrés

teològic internacional organitzat per la universitat catòlica polonesa de Lublin.

Divendres, 16 d'agost

El Papa tornarà a Cracòvia amb helicòpter on, després d'una cerimònia de comiat, agafarà l'avió amb destinació a Budapest.

HONGRIA

L'arribada del papa Joan Pau II a Hongria està prevista a les 11 del matí. Després de la cerimònia de benvinguda, el Papa es dirigirà a Esztergom, residència del primat, amb helicòpter. El Papa visitarà la cripta de la basílica abans de celebrar una Missa per a les vocacions sacerdotals i la família a la plaça situada davant de la basílica. Al vespre, el Papa viatjarà amb vaixell, en un petit creuer pel Danubi, fins a Budapest. Cap a les 8 del vespre farà una visita de cortesia al president de la República, Arpad Göncz, al palau del Parlament hongarès, on es trobarà amb el primer ministre i els membres del govern.

Dissabte, 17 d'agost

El Papa deixarà Budapest amb helicòpter per anar a Pecs, on celebrarà una missa a l'aeroport. A la tarda, després d'una visita privada a la catedral de Pecs, tornarà a la capital hongaresa. Al vespre es reunirà amb els representants del món de la cultura i de la ciència a l'Acadèmia de les Ciències de Budapest, i més tard amb el cos diplomàtic als jardins de la nunciatura apostòlica.

Diumenge, 18 d'agost

Joan Pau II estarà a Mariapocs, on celebrarà una missa segons

el ritus greco-catòlic. A primera hora de la tarda agafarà l'helicòpter cap a Nyiregyhaza, on saludarà els estudiants i les famílies de la clerecia local reunits a l'estadi municipal. El seu helicòpter el conduirà ràpidament a Debrecen per participar en una pregària ecumènica a l'església calvinista abans de tornar a Budapest al vespre per una darrera trobada amb els representants de la comunitat jueva d'Hongria.

Dilluns, 19 d'agost

Aquest dia, el Papa serà a Szombathely. Després d'una Missa celebrada a l'aeroport, tornarà a Budapest al vespre, on saludarà els seminaristes a l'església del castell de Buda, abans de reunir-se amb els joves en un estadi de la capital.

Dimarts, 20 d'agost

La darrera jornada d'aquesta primera visita pastoral a Hongria començarà amb una trobada i una pregària amb els malalts i els ancians, a la basílica de Sant Esteve de Budapest. Al matí prosseguirà amb una processó amb cotxe amb una relíquia de Sant Esteve, patró d'Hongria, des de la basílica fins a la plaça dels Herois, i una Missa per celebrar la festa del Sant. A prime-

ra hora de la tarda el Papa es reunirà amb els membres de la Conferència episcopal hongaresa a la residència del cardenal

primat. La cerimònia de comiat tindrà lloc a 3/4 de 5, i el Papa tornarà a Roma a 3/4 de 6, on arribarà sobre 3/4 de 8.

El papa Wojtyla, quan era petit, amb els seus pares

El dimarts, dia 13 d'agost, Joan Pau II visitarà la tomba dels seus pares al cementiri de Rakowicki (Cracòvia). La tristesa més gran del Papa ha estat no poder estar al costat dels seus tres éssers més estimats: "Tots ells, la meua mare, el meu germà i el meu pare, se n'anaren d'aquest món sense que jo tingués el consol de confortar-los en l'últim moment", confessa ell mateix.

FILTRANT LA NOTÍCIA

No està resolt encara el conflicte d'Auschwitz

Les agències catòliques internacionals s'han prodigat en la informació sobre el conflicte d'Auschwitz. En efecte, la construcció per part de l'Església catòlica d'un Centre d'Acol·liment i Pregària i un monestir de monges carmelites en l'històric i funest camp de concentració i d'extermini a Auschwitz (Oswiecim-Polònia), provocà una protesta enèrgica per part de la comunitat jueva. Els jueus consideraren un escàndol pregar en el lloc on foren exterminats milions de compriotes als forns crematoris.

Sembla que per raons financeres, el Vaticà no acceptava la proposta i les exigències dels jueus de traslladar el monestir i les dependències annexes a un altre lloc. En una reunió celebrada a Ginebra el 22 de juliol de 1986, amb representació de les parts implicades, es signà un mutu acord en què es feia constar la voluntat de traslladar les carmelites: la seva estada a Oswiecim (Auschwitz) finaria l'octubre del 1992.

Però la manca de recursos econòmics i la burocràcia feu difícil dur a terme d'una forma puntual els propòsits de Ginebra. La demora incità una nova reacció de la comunitat jueva internacional, amb l'amenaça de trencar les seves relacions amb els cristians.

Segons l'agència APIC, arran d'aquestes últimes protestes Roma delegà el cardenal Decourtray, arquebisbe de Lyon i president de la delegació catòlica en els acords de Ginebra, perquè estudiés novament el cas.

Per la seva part, el pare Camilo Maccise —recentment elegit preposit general dels carmelites descalços— en una carta adreçada a Théc Klein, delegat jueu a Ginebra, reconeix "la manca de comprensió i de respecte que es deu a la memòria jueva". Manifesta també en el seu escrit que "les obres iniciades i acabades a Auschwitz havien disgustat tota la família carmelitana".

Mentre el pare Maccise promet novament que l'any 1992 les monges del monestir de Oswiecim abandonaran aquest lloc —si bé adverteix que no serà abans—, altres fonts es mostren més pessimistes sobre aquestes promeses.

El pare general dels carmelites acaba la seva carta dient: "Quan s'hagi consumat el trasllat, el Centre d'Acol·liment i Pregària i el monestir restaran silenciosos com el camp sinistre d'extermini".

Tot sembla indicar, doncs, que es vol posar fi a un afer que no havia d'arribar a un punt tan espinós i conflictiu.

■ Francesc Gamissans

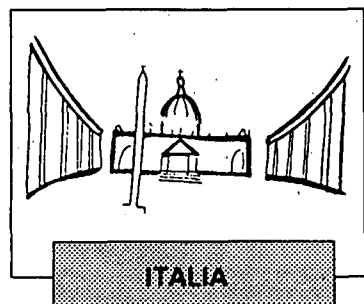
Residència Geriàtrica BON VITURE

Estern a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si estrobasola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada. COSM. Balmes, 64, 3^a, 2^a. Tels. 317 41 44 - 302 59 83. Pref. Concertar entrevista.

L'ESGLÉSIA EN EL MÓN

El Papa acaba les seves vacances

AOSTA.- Les vacances de Joan Pau II a la Vall d'Aosta es van acabar divendres dia 26. El Papa descansava des del 10 de juliol a Les Combes, a la comuna d'Intrad (Vall d'Aosta). El mateix dia va celebrar una missa a Breuil-Cervinia, al peu del Cerví, prop d'una capella construïda en memòria dels caçadors alpins morts del batalló italià d'esquiadors "Monte Cervino".

En la seva homilia, davant d'alguns milers de persones, el Papa ha observat que "la visió de les vostres muntanyes, majestuoses i dreçades cap al cel, el profund silenci que les envolta i l'aire tan pur que hi bufa no només m'han alliberat del pes de les fatigues quotidianes sinó que m'han fet ser un de vosaltres, que viviu cada dia en aquest temple natural de Déu, o que hi retrobeu, com a turistes, les vostres forces espirituals i físiques".

Dirigint-se als sacerdots, el Papa, a qui han regalat un parell d'esquís i un anorak, ha explicat

que "les altures sublimes de la vida cristiana exigeixen que els sacerdots, com a pastors, posseeixin l'art de l'ascensió a la muntanya sagrada que és Crist".

Aquests dies s'ha especulat sobre si el Papa tornarà l'any proper a Les Combes, on ha passat les vacances per tercera vegada consecutiva. L'alcalde d'Intrad, Osvaldo Naudin, ha afirmat que tots els anys es diu que el Papa no tornarà més, però que sempre torna. El bisbe d'Aosta, Mons. Ovidio Lari, es mostra més escèptic. Segons ell, el Papa podria retornar després d'una interrupció d'uns anys. El Papa va contestar divendres a una senyora que li ho preguntava: "Només Déu ho sap". (KIPA)

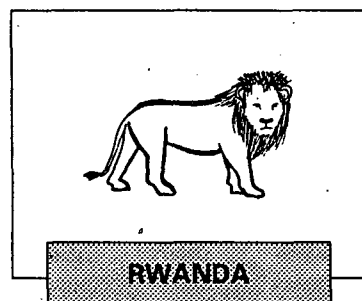

"Pustynia", primer film soviètic sobre Jesús

MOSCOU.- El primer film soviètic sobre Jesús, titulat "Pustynia" (El desert), va ser presentat al Festival internacional de cinema de Moscou. La notícia d'aquest fet ha estat

donada per l'agència de premsa soviètica "Tass". El director del film, Mikhaïl Kach, ha dit que s'ha inspirat en l'Evangeli de Sant Joan.

També ha explicat que no ha volgut imposar el seu punt de vista, sinó que ha realitzat el film de tal manera que cadascú pugui fer-se una opinió de Jesús. Mikhaïl Kach, que ha escollit especialment actors no professionals per a la interpretació del seu film, subratlla que ha volgut respectar al màxim la veritat històrica. (KIPA)

La Bíblia traduïda al kinyarwanda

KIGALI.- La Bíblia ha estat finalment traduïda integralment al kinyarwanda, per iniciativa de l'Església catòlica de Rwanda. El llibre sagrat en la traducció rwandesa ja ha estat posat a disposició dels fidels.

Després de 90 anys d'evangelització, els cristians de Rwanda podran llegir els textos sagrats en un llenguatge que els és familiar. La traducció promesa pels bisbes rwandes-

ROMA

"L'Osservatore Romano", ¿un periòdic d'oposició?

L'OSSERVATORE ROMANO

EDICIÓN SEMANAL EN LENGUA ESPAÑOLA
UNIQUE SUUM NON PRAEVALEBUNT
N. 28 (1.176) - 12 de julio de 1991

"El nostre diari ha de reflectir sense cap mena de dubte, fins i tot en les coses més petites, el pensament del Papa", ha declarat Mario Agnes, director de "L'Osservatore Romano", en una entrevista publicada el diumenge 22 de juliol al diari italià "Il Messaggero". Explica que el diari del Vaticà, que ha celebrat els 130 anys el primer de juliol passat, ha de reflectir el que el Papa vol transmetre. "El nostre diari, ha afegit, és l'instrument per excel·lència de la nova evangelització".

Sobre el control exercit al diari, Mario Agnes afirma: "Sé que la meua resposta pot semblar estranya, però dic la veritat: tinc la mateixa llibertat que els altres directors. Aquí no existeix el control que la gent s'imagina".

Referint-se a l'època feixista, durant la qual "L'Osservatore Romano" va ser definit com un veritable diari d'oposició, Mario Agnes, director del diari des del 1984 i president de l'Acció catòlica italiana del 1973 al 1980, observa que el periòdic és sempre d'oposició, no només a sistemes polítics, sinó també a certes mentalitats. "Només cal veure el que ha fet durant la guerra del Golf o en la fase més crítica del drama dels refugiats albanesos a Itàlia". "A més, ha subratllat Mario Agnes, quan es diu la veritat s'esdevé un diari d'oposició".

os abans de la visita de Joan Pau II el setembre de 1990 està ja acabada.

L'episcopat rwandès preveu presentar aquesta Bíblia a totes les comunitats del país. També planeja organitzar cercles i setmanes bíbliques per per-

metre una renovació real de la vida cristiana i un culturització en profunditat. La traducció de la Bíblia serà un gran pas per a la litúrgia i la pregària comunitària i personal, esperen els bisbes.

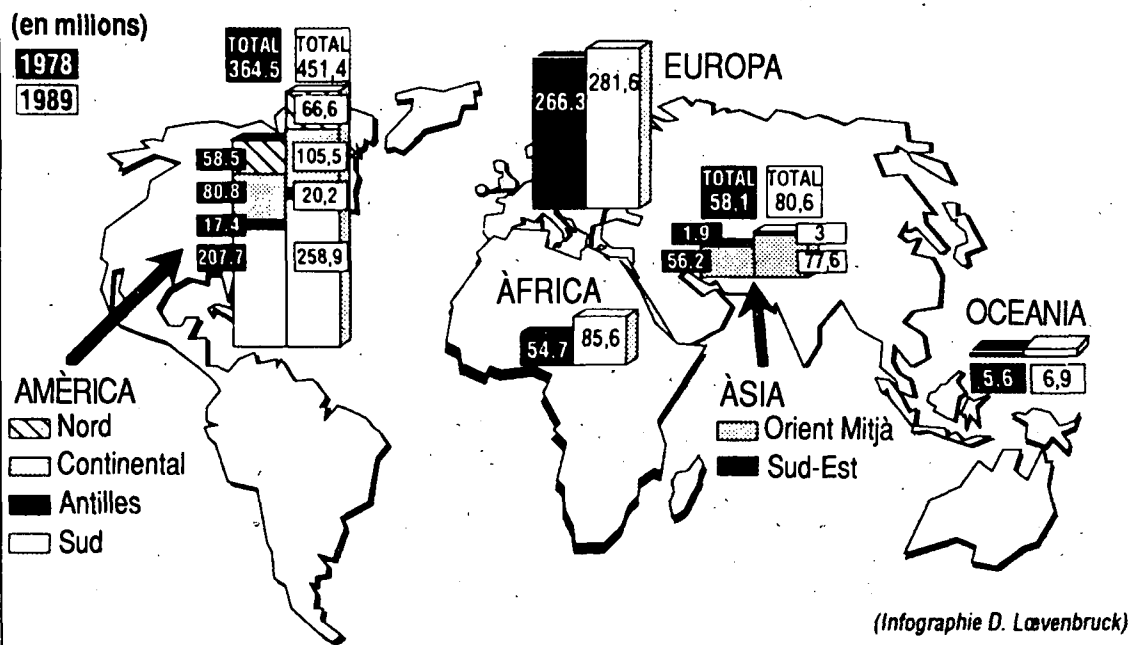
(KIPA)

Publicació a Roma de l'anuari estadístic 1989 de l'Església catòlica

Més de 900 milions de catòlics

Des del 1978, any de l'elecció papal del cardenal Karol Wojtyla, fins al 1989, el nombre de catòlics batejats en el món ha augmentat en un 20,9%. S'ha passat de 749,43 milions a 906,346 milions. Així ho revela l'anuari estadístic de 1989, publicat per l'oficina central d'estadístiques de l'Església catòlica.

EL CREIXEMENT DELS CATÒLICS (BATEJATS) AL MÓN

L'augment del nombre de catòlics és menys elevat que el de la població mundial que, del 1978 al 1989, ha crescut d'un 22,4%. A Europa, els catòlics (més de 281 milions) han augmentat en el mateix període d'un 5,7%. El creixement més fort ha estat a l'Àfrica (56,3%), on el 1989 hi vivien més de 85 milions de catòlics.

La jerarquia de l'Església comptava el 1989 amb 4.159 bisbes. El 1978 eren 3.650. Hi havia al món, sempre durant el 1989, 401.479 sacerdots, dels quals 255.240 eren diocesans i 146.239 del clergat religiós. Això representa una disminució del 4% en relació al 1978, quan el nombre de preveres era de 418.522.

A Europa, el nombre de preveres (225.699 el 1989) ha disminuït un 9,4%, mentre que als continents africà (19.825) i asiàtic (31.171) han tingut un augment del 17,7% i del 19,1%, respectivament. Durant el 1989, hi ha hagut en el món un

total de 7.686 ordenacions sacerdotals (5.647 preveres diocesans i 2.039 religiosos), que representen un augment en relació a les ordenacions del 1979 (5.765).

Durant el 1989 han mort 7.476 sacerdots. El nombre de diaques permanents en el món ha vist un creixement del 198,5%, passant de 5.562 a 16.603. El 1989, el nombre de religiosos no sacerdots ha disminuït en un 15,8% en relació al 1978: s'ha passat de 74.792 el 1978, a 62.942 el 1989. El nombre de religioses ha disminuït en un 10,1%, passant de 984.782 el 1978 a 885.645 el 1989.

El 1989 hi havia al món 93.405 seminaristes, 62.336 diocesans i 31.069 religiosos. Això suposa un augment del 49% (62.670 el 1979). A Àfrica, durant aquests onze anys l'augment ha estat del 138,3%. A Europa s'ha limitat al 24,1%.

■ Jérôme Tuyten

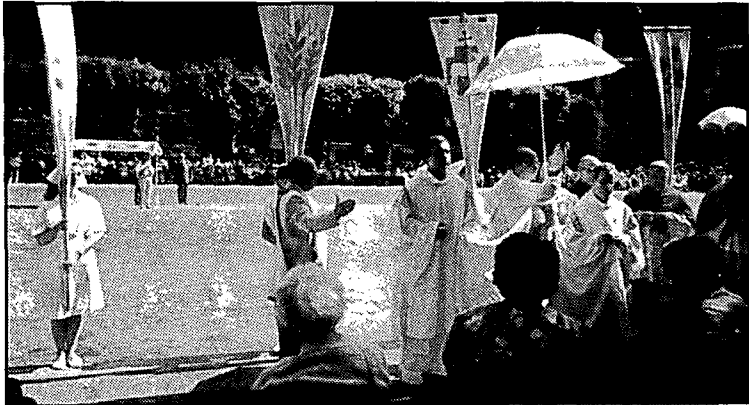
Adjunteu un taló o gir postal a nom de
CATALUNYA CRISTIANA c/. València, 244. 2º. 08007 Barcelona

Del 6 al 10 de juliol

XIX Pelegrinatge diocesà de l'arxidiòcesi de Tarragona a Lourdes

TARRAGONA

El Virolai (Rosa d'abril, morena de la serra...) era escoltat amb devoció per més de 30.000 pelegrins de tot el món, durant el Rosari o a la processó. L'arxidiòcesi de Tarragona va pelegrinar a Lourdes amb 152 malalts, 65 brancardiers, 140 infermeres... Entre tots érem 800 pelegrins, presidits pel Sr. Arquebisbe (substituit durant dos dies pel Vicari General, Mn. Aragonès, ja que va haver d'assistir a la presa de posse-

sió del Bisbe de Tortosa). El Sr. Arquebisbe, Mn. Joaquim Gras, consiliari, i deu rectors de diferents parròquies formaven un nucli d'oració i pregària sota el lema: "Sacerdots per l'Església

i pel món".

El llarg viatge amb el Tren de l'Esperança ja ens empenyia a compartir el rés del Rosari amb els companys de compartiment, a donar la mà al malalt, a portar-li la maleta... I no cal dir res dels encarregats dels serveis, més pendents dels necessitats que d'ells mateixos.

La Missa Internacional és com l'esclat del diumenge de Pasqua: les banderes, les torxes, els preveres, els bisbes, els cardenals... tots en processó cap a l'altar mentre el cor canta "Gloria in excelsis Deo". La Consagració... el recolliment... el Misteri de la Creu entre el Pa i el Vi... Demanes la Fe per veure Crist present en el Pa i el Vi... però no el sents, no el veus per més que ho demanis... ets sents debut entre tanta magnificència i majestuositat... et falta... no ho

entens... potser no en sabem prou, de resar...

Després, una mica trist, aco-tes el cap, et gires, veus els malalts... i et quedes sorprès quan t'adones que Jesús clavat a la creu és en aquells carrets... El que cercaves dalt de l'altar entre llums i flors és al teu darrera en cada carret, en cada llitera, en cada malalt, i et somriu. Com a Emaús, quan els deixebles tenien Jesús al costat i no el coneixien... Ara ja puc tornar a cantar amb tothom el "Glòria", ja he vist el Misteri de l'altar fet carn i ossos en les persones dels afligits.

Si saps resar, vine a Lourdes i empeny un carret... Si no en saps, vine a Lourdes i empeny un carret, que d'altres resaran per tu...

■ **Jaume Catà i Mitjans**

TESTIMONI

Té 29 anys i es dedica a serveis de socorrisme. A hores lliures, dins de la mateixa organització s'entrega a les seccions de beneficència: "Fora del treball, dedico les meves hores lliures a la gent més marginada, més necessitada, als vells, drogaaddictes, impossibilitats, deficients... potser gent més necessitada que els del nostre grup... Abans, en un malalt o necessitat hi veia una persona, ara en el mateix sofriment hi puc veure Jesucrist".

ANÈCDOTA

El tren arriba a una estació. Baixen molts pelegrins, amb els paquets, ajudant els malalts. Un brancardier troba la seva mare, que l'esperava:

- Hola, ja som aquí. Espera, que ajudo a descarregar maletes.
- Ja la tinc, la teva. Ja podem marxar.
- Espera't, que en falten d'altra gent.
- Com ha anat, l'estada?
- Molt bé.
- T'has avorrit molt? Has vist molts miracles?
- No he vist cap miracle ni m'he avorrit gens ni mica.
- I doncs, què has vist? Què feies?
- Passejava els vells, duia maletes...
- I no t'avorries? Tu estàs boig!
- Sí queestic boig, però penso tornar-hi l'any que ve.
- El meu fill va anar "bo" a Lourdes i ha tornat boig! I, a més, no ha vist cap miracle!

"El misteri de la Selva"

A la Selva del Camp i des de l'any 1980, els dies 14 i 15 d'agost s'escenifica la **Representació de l'Assumpció de Madona**

Santa Maria, i aquest fet suposa la recuperació per al teatre català medieval. Es tracta d'una de les primeres produccions teatrals que es conserven senceres, ja que cal situar la data de la seva composició a finals del segle XIV.

L'Església Parroquial de Sant Andreu Apòstol, magnífica mostra del renaixement català, de planta basilical, es converteix en el majestuós escenari on es desenvolupa l'acció teatral. A més, és el marc idoni que permet copsar tota la força espiritual que transmet l'obra. Perquè, realment, en assistir a la representació de **El Misteri de la Selva** ens trobem davant d'una lliçó de catequesi entorn el misteri de l'assumpció en cos i ànima de la Mare de Déu al cel.

Per enfortir aquest aspecte de l'obra, els moviments escènics són molt sobris i rigorosos, la qual cosa dona al misteri la solemnitat que pertoca a tot drama medieval. L'estilització del

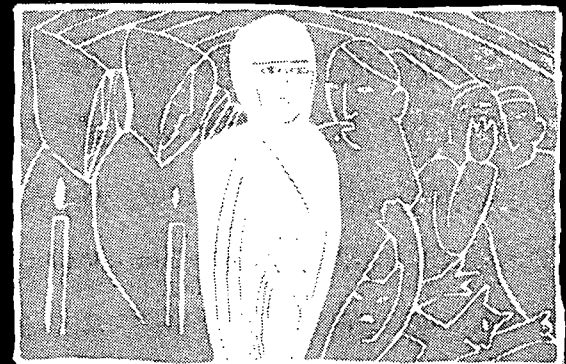
vestuari, que es converteix en un pur ornament litúrgic, també hi contribueix.

Però, a banda de l'aspecte litúrgic, se n'han de destacar d'altres. Així, uns dos terços de l'obra són cantants A CAPELLA, és a dir, sense acompanyament musical, la qual cosa ajuda a ressaltar, si cal, la qualitat de la versificació i la riquesa lèxica del text original.

Ja hem dit en començar que aquest misteri es representa des de 1980. Aquesta trajectòria ha fet que ja es pugui considerar com a consolidat, sense cap mena de dubtes, dins el panorama cultural del nostre país. Per ajudar a donar-li més relleu, enguany el Patronat que organitza la representació s'ha decidit a fer un canvi d'imatge publicitària. Per això, han fet una renovació total dels pòsters i dels tríptics amb què fins ara anunciaven el misteri.

A banda de tot això, durant les representacions d'enguany a la vila de la Selva del Camp es donaran a conèixer els canvis que ja es van presentar a la ciutat d'Elx, el passat mes de novembre, durant l'escenificació que s'hi va fer amb motiu de la celebració del **1r. Festival de Teatre i Música Medieval**. Entre d'altres aspectes, cal destacar la renovació del vestuari dels jueus i també d'alguns moviments escènics.

EL MISTERI DE LA SELVA

LA REPRESENTACIÓ ASSUMPCIONISTA
MÉS ANTIGA D'EUROPA (S. XIV)
EN LLENGUA CATALANA
TEXT MUSICAT SEGONS LA CONSUETA

LA SELVA DEL CAMP
BAIX CAMP

14 d'agost a les 10'30 del vespre
15 d'agost a les 8 del vespre

Informació i reserves: 977 - 844312, 844464, 844214

Les religioses de Sant Josep celebren els 25 anys de la seva estada al barri obrer de Vila-roja de Girona

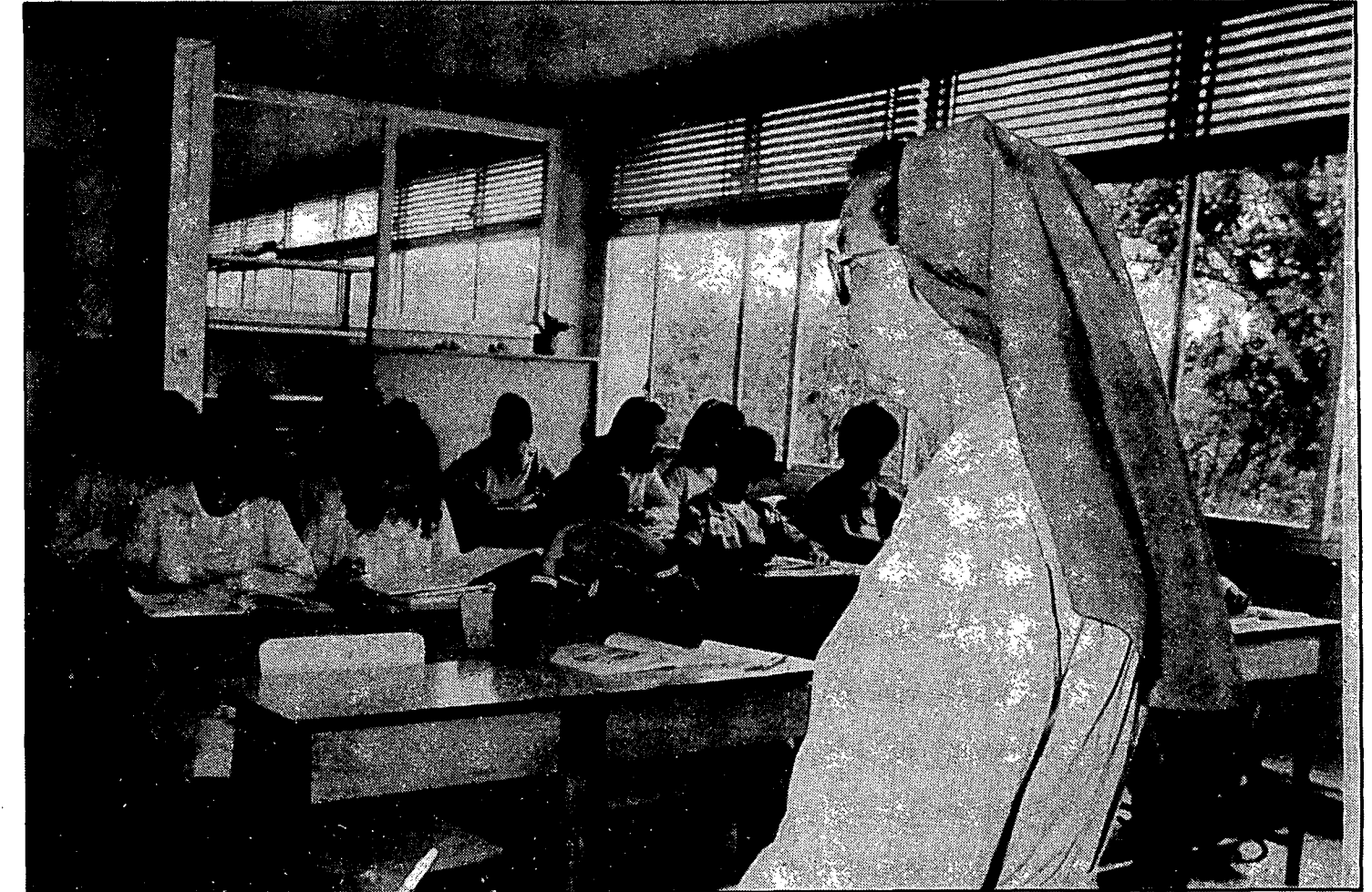
Infermeres, mestres i catequistes

GIRONA

Les Religioses de la congregació de Sant Josep han celebrat amb una missa presidida per mossèn Josep Maria Tor i una festa popular la seva implantació al barri obrer de Vila-roja, situat a l'est de la ciutat de Girona. Aquest barri va néixer a finals dels cinquanta quan l'Institut Nacional de la Vivienda va construir-hi un grup de cases per les famílies immigrades del sud, sobretot d'Andalusia.

Com que es tractava de matrimonis joves aviat els carrers del barri es van omplir de mainada que no tenia cap escola a prop on anar. A més, el barri tampoc tenia cap dispensari, ni església, de manera que s'utilitzava la capella del cementiri municipal per celebrar-hi la missa i altres actes. Davant d'aquesta situació, les Religioses de Sant Josep van decidir començar una tasca social i cristiana, comprant una parcel·la de terreny al peu de la carretera de Llagostera per edificar-hi els locals que convingués.

L'any 1962 el bisbe, Josep Cartaña, beneia i posava la primera pedra de l'edifici i un any després s'hi celebrava la primera missa. Mentrestant, es seguia l'edificació de la resta del complex i les religioses suplien

en tot el que podien la manca de serveis i equipaments que patia el barri. Així van muntar una guarderia infantil que acollia nens de pocs mesos durant la jornada

laboral i també un dispensari. Amb tot, aquest servei s'hagué de suprimir poc després pels impediments que hi posava la Seguretat Social, i llavors les religioses van continuar fent només petites cures i posant injeccions.

L'any 1966 monsenyor Narcís Jubany va consagrar l'altar de la capella de les Religioses i poc després s'inaugurava també l'església parroquial i la rectoria. Al mateix temps es posava en marxa una escola primària que

amb els alumnes del jardí d'infància sumava un total de mig miler de nens i nenes.

També es va muntar un taller de tall i confecció per noies i mares, i classes per adults. Actualment, el col·legi compta amb un total de tres-cents alumnes del jardí d'infància i dels cicles d'EGB. La baixa de la matrícula en comparació amb anys enrera es deu a la baixa de la natalitat al barri, deguda al fet que els joves han fundat noves llars en altres

barris de la ciutat mentre que a Vila-roja només hi queden sobretot els pares més grans.

Per altra banda, el col·legi serveix ara també per residència de religioses grans. Així, la comunitat està composta d'onze monges, de les quals sis ja estan jubilades. Una d'elles, Maria Illa, va ser de les fundadores fa vint-i-cinc anys.

■ M. Caballé

Ha mort monsenyor Antoni Butiñà

BANYOLES.- Monsenyor Antoni Butiñà i Pagès ha mort a la seva casa pairal de Banyoles a l'edat de 90 anys. Va estudiar per capellà al seminari de Girona, essent ordenat el 24 de juny del 1924 i va exercir el ministeri primerament com a coadjutor a la parròquia de Garriguella i després a les de Sant Feliu de Guíxols i el Mercadal de Girona. L'any 1934 va ser nomenat ecònom de Sant Gregori i l'1 de novembre del mateix any ecònom de Sant Esteve d'Olot. Finalment, l'any 1960 va rebre el nomenament de Prelat d'Honor de Sa Santedat. Es va jubilar del seu càrrec de rector d'Olot fa una dotzena d'anys. Monsenyor Butiñà va destacar pel seu caràcter dolç i pacífic i pel seu zel apostòlic.

■ M.C.

Inaugurada l'última fase del museu d'art a l'antic Palau Episcopal

S'hi guarden unes cins mil peces de tots els estils

GIRONA.— Ha estat inaugurada oficialment l'última fase de les obres d'adequació del Palau Episcopal per a museu d'art de les comarques gironines, que compta amb més de 5.000 peces pictòriques i escultòriques de tots els estils i èpoques. Les obres han estat finançades gairebé íntegrament per la Diputació, i el museu aplega els fons del museu diocesà, part del museu arqueològic i del de Belles Arts.

El museu compta amb una trentena de sales, amb peces que van des del preromànic fins a l'actualitat, repartides en 26 sales cronològiques, 3 monogràfiques, 5 temporals i el mirador. A més, l'edifici ha estat dotat de les tècniques museístiques més modernes pel que fa a seguretat, instal·lacions, llum i so.

Les sales anomenades temporals allotjaran les adquisicions de peces d'art contemporani fetes per la Diputació i canviaran cada sis mesos el seu contingut. Les tres sales monogràfiques estan dedicades a la ceràmica, al vidre i a la litúrgia. Es

pretén que a més de poder ser admirades les peces des del punt de vista artístic, siguin al mateix temps una ajuda didàctica i pedagògica pels professors de religió i pels catequistes. Amb aquest fi es preparen uns quaderns i llibres que seran editats aviat.

Per últim, des del l'anomenat mirador, que és una sala situada al tercer pis, es pot contemplar tota la ciutat de Girona als seus peus i les muntanyes que l'envolten, des del Montseny als Pirineus, essent un lloc excel·lent per descansar i reflexionar. Està previst completar els serveis amb la posada en funcionament d'una cafeteria i una botiga de records. La titularitat del fons del museu diocesà continua pertanyent al bisbat. El palau va ser cedit fa una dotzena d'anys per monsenyor Jaume Camprdon quan va decidir anar a viure en un pis normal.

■ M. Caballé

Ajuda'ns a salvar una vida!

- Centres d'acolliment de mares amb problemes.
- Ensenyament de planificació familiar natural.
- Grups de joves PRO-VIDA que promouen una cultura de la vida.

TELÈFONS DE LA VIDA
204 71 11 i 417 39 64

PRO VIDA
ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA
Bonaplat, 42. 1º. T. 204 71 11
08034 BARCELONA

COL·LABORA FENT-TE SOCI

☐ Si a la vida, desitjo rebre el butlletí informatiu PRO-VIDA.

Nom _____

Adreça _____

Població _____

Província _____ CP _____

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA - Bonaplat, 42. 1º T. 204 71 11 08034 BARCELONA

COL·LECTIU DE DONES EN L'ESGLÉSIA

Un constant esforç d'integració

Memòria d'un curs (1990-91)

BARCELONA

Els Col·lectius de Dones en l'Església de Barcelona i Rubí fan memòria del curs que s'ha acabat amb un balanç ben positiu, que intentarem resumir en poc espai, i que vol ser l'expressió d'un treball que avança.

Trobades de reflexió i de pregària.— Els dos col·lectius marquen conjuntament les pautes del propi anar fent camí. El dia 8 d'octubre de 1990 es va iniciar el curs i es van crear les comissions de treball a les Benetes del carrer Anglès. El dia 10 de novembre es va fer una jornada al monestir de Sant Benet de Montserrat, compartida amb les monges. El 17 de desembre, a la parròquia de Sant Ildefons de Barcelona, es va fer la presentació del Col·lectiu i la celebració del Nadal. El dia 1 de juny de 1991 es va fer la Cloenda del curs al Santuari de Puiggraciós i es va participar en una pregària eucarística. La tarda del mateix dia es va dedicar a la reflexió sobre el tema "Els signes dels temps: el despertar de la dona i la seva situació en l'Església".

Col·lectiu de Barcelona

• **Col·laboracions amb altres entitats.**— Aquest any s'han organitzat els següents actes conjunts:

a) Amb l'I.C.E.S.B., el 23 d'octubre del 90, acte en commemoració dels 500 anys de la mort d'Isabel de Villena, primera dona que escriu en català i que a més enalteix les dones. Hi intervé Lluïsa Parra.

b) Amb el Centre d'Estudis Pastoral, un curs durant el mes de novembre titulat "Diàleg home-dona en l'Església". Van ser ponents Pere Codina, Ramon M. Nogués, Maria Martínell, Miquel Coll, M. Rosa Olivella, Miquel Pessarrodona, M. Rosa Recasens i Francesc Manresa.

c) Amb **Justícia i Pau**, inici d'una comissió per la igualtat home-dona, amb una jornada el 16 de març de 1991 sobre "Cultura Occidental i Drets de la Dona". Hi van intervenir Victòria Sau, Eulàlia Amat, Montserrat Grau i Maria Martínell.

d) Amb la **Comunitat de Sant Ildefons**, Vetlla de Pre-

gària per la Pau, el dia 14 de gener de 1991, amb motiu de l'inici de la guerra del Golf Pèrsic.

• **Actes.**— Commemoració del dia de la dona, el 8 de març de 1991. Tema: "La resposta de l'Església a la situació laboral de la Dona", amb la participació de M. Antònia Castellana i de Dolors Aleixandre. A Valls, dins dels actes de la Festa de la Candela, xerrada sobre "La Dona en l'Església" de Magda Tomàs i de M.J. Amell.

• **Treballs.**— Cada 1r dilluns de mes, trobada de treball dels membres del Col·lectiu.

Preparació d'una enquesta sobre la situació socio-familiar dels membres que participen en l'Església del Bisbat de Barcelona.

Enquesta sobre el possible canvi de nom del Fòrum Home i Evangeli, de manera que la dona s'hi veïés inclosa.

Comunicat al III Congrés de Litúrgia de Montserrat (juny 1990).

• **Publicacions.**— Publicació de diferents treballs amb signatures de membres del Col·lectiu a: Foc Nou, Serra d'Or, Full de Sant Ildefons, Avui, Papers de Justícia i Pau,...

Col·lectiu de Rubí

Octubre 1990.— Participació en les jornades sobre el Poble Saharauí.

5 d'octubre de 1990.— Conferència-col·loqui: "La Dona al Brasil", per Dolors Castelló.

14 de desembre de 1990.— Conferència-col·loqui: "Què és Justícia i Pau?", per Joan-Enric Vives.

11 de gener de 1991.— Conferència-col·loqui: "Seül: Pau, Justícia i Integritat en la Creació", per Joel Cortés.

5, 12, 19 i 26 de febrer de 1991.— Estudi del Document del Consell Mundial de les Esglésies a Seül, Gaudium et Spes, moderat per Joaquim Ri-us.

8 de març de 1991.— Conferència-col·loqui: "Experiència de mujer en el Campo de la Economía. Sumergida", per Emilià Salinas.

3 de maig de 1991.— Conferència-col·loqui: "Què ens pot

CARTA DOMINICAL

La vida com a do

A cabo d'arribar d'un hospital on hi ha molts ancians. Les religioses, lliurades del tot als que hi són acollits, sense horaris, ni límits en la seva entrega, vessen alegria i amor damunt els qui cuiden. Però, més encara, algunes s'han presentat voluntàries a una cosa més gran: tenir cura dels malalts de la Sida.

Elles sí que tenen molt clar el sentit de llur vida. També hi ha molts cristians —sacerdots, religiosos i laics— que viuen el mateix tarannà. ¿En què consisteix? No es pot explicar sense entrar en un ambient mínim d'oració.

La meua vida és un do de Déu. Cada aspecte de la meua vida prové d'un gran amor. Tant si es tracta de la salut, com de la intel·ligència, del temps, dels éssers estimats... Aquest amor rebut és el que em fa amable, en el doble sentit de capaç d'estimar i de digne de ser estimat. La més immediata prova, per a mi, de la bondat de Déu pot ser la meua pròpia existència. És una paraula que ell pronuncià des de la riba de l'eternitat i que ara continua pronunciant. Si, per a alguns homes, no hi ha res més inconsistent que una paraula, no hi ha res més important per a tothom que una paraula dita per Déu.

Qualsevol vida, per imperfecta que sigui, és infinitament rica. Tota vida humana és un misteri de Déu en un home. Precisament perquè ve de Déu i torna a Déu, la vida de tot home és un regal que se li fa i que ell també ha de fer. La vida és una inversió de Déu en mi per als altres. Si m'enteneu, diré que tota vida és un bé social. Em realitzo com a home, en la mesura que vaig essent un do per a d'altres. Perquè jo mateix no sóc res més que un pur do rebut en la seva totalitat. Tant de bo que el fet de ser cadascun de nosaltres —constitutivament— una pura receptivitat, ens obrís a una incondicionada capacitat receptiva dels nostres germans.

Viure així —en donació— constitueix un veritable culte a Déu. Dóna glòria a Déu el fet d'adorar-lo en l'home. Ens preguntem: ¿Em dono? ¿Em reservo? ¿Quanta vida comunico? ¿A qui? Només la vida que entreguem torna al Pare perfectament realitzada.

És important veure quina prioritat donem al que és substantiu o al que és adjectiu en la nostra vida. Aquesta concepció de la vida no té calendari, ni rellotge, ni es fa malbé. El que es va acabant és el "vas" de la vida, però ella mateixa, en la seva més viva realitat, va brollant més i més cap a la vida eterna per la força de l'amor que s'entrega. L'"home nou" bíblic no és altra cosa. És formós, com diu Von Balthasar, fer de la vida un retorn cap al Pare, per mitjà dels germans, o posseir una interioritat que s'expressa en l'entrega.

Jesucrist, el Verb de Déu fet home, no va anunciar pròpiament res més que l'amor "ofert": "Per vosaltres i per tots els homes".

Aquesta manera de viure dóna valor a les coses quotidianes i les aparta de qualsevol risc de tedi o de rutina. Cada dia és viscut amb delit, en la mesura en què l'amor als altres és més genuí.

Acaba esdevenint que els motius que es tenen per a viure són més importants que la pròpia vida. Així ho sent qualsevol dels meus lectors d'avui que estima profundament algú.

■ **† Ricard M.**,
arquebisbe de Barcelona

ensenyar l'Església d'Orient?", per Sebastià Janeras.

15, 22 i 29 d'abril, 6, 13, 20 i 27 de maig i 3, 10 i 17 de juny de 1991.— Curs: "Les Dones a la Bíblia, les Dones a l'Antic Testament", per Nathalie Capó.

Conclusió

Com dèiem en començar, tot això significa un treball continuat, fet amb esforç, serietat, paciència i esperança. Els ca-

mins, per a les dones, són encara ben difícils i aquest grup intenta conscienciar els membres de l'Església que caminar colze amb colze, dones i homes, en igualtat de condicions, respectant la pròpia manera de ser de cadascú i de cadascuna i veure en això un enriquiment per a tots, és, encara, una utopia evangèlica.

■ **C.C.**

Rectificació

Al número especial dedicat a Terrassa, de 27 de juny de 1991, a l'article titulat "L'Arxiu Tobella i la Memòria gràfica de Terrassa", al peu de la foto corresponent al Raval durant l'any 1910 hi consta Francesc Sanahuja, quan hauria de ser Ramon Sanahuja.

IMPROMPTU

El preu de la tinta

Havia exhaurit les existències de tinta per a la meua estilogràfica, que és una peça considerable, vull dir de marca reconeguda, i li cal una tinta especial de la mateixa marca. La subministren en uns cartutxets a mida, molt bonics, adequats a la ploma, i resulten a un preu que no diré que sigui car, però sí de consideració. Tot té el seu preu, i si no s'hi està d'acord, no haver adquirit una bona estilogràfica que requereix bona tinta, i haver-se conformat amb aquelles plomes d'acer oxidable que, temps era temps, ens venien per cinc o deu cèntims i que sucàvem en un tinteret que, de tant en tant, es vessava empastifant-ho tot...

Però les coses han canviat. Són diferents de com eren. I sino fos que em plau escriure amb ploma, perquè em costa d'escriure directament a màquina o amb aquest aparell infernal que en diuen ordinador, l'hauria arraconada per sempre. Però ja se sap com són les debilitats humanes i no em conformo amb un llapis o un bolígraf qualsevol. Necessito la meua estilogràfica. Cadascú és com és, i prou.

De totes maneres, penso que caldria tenir present el preu de la tinta, inclosa la tinta d'impremta. Potser no es malgastaria tant com es malgasta per difondre bajanades, per fer veure vermell allò que és blau o blanc allò que és negre, o per voler rentar els cervells prou nets per discernir el bé del mal.

Cal pensar, doncs, en el preu de la tinta, i fer-la servir per millorar allò que ja és establert i és bo, i no per embrutar les parets del veí.

■ **Oriol Camps**

El pare Marià Rosanas comenta el IV Centenari del sant (

“Joan de la Creu és un l'anhel més profund de

“Amb el IV Centenari de la mort de sant Joan de la Creu, els carmelites proposem una figura, un testimoni de l'anhel més profund de l'home: Déu! Volem oferir a les comunitats cristianes, i també al món agnòstic, la persona i el pensament d'aquest home senzill, sense massa relleu en la seva vida, però que clama pel sentit de la vida i fa palès que en el fons de l'home hi ha el camí de la felicitat”.

Aquestes paraules són del pare provincial del Carmel Descalç de Catalunya, Marià Rosanas, que hem entrevistat.

zo, en el seu llibre últim, “El testamento del pájaro solitario”, n'és un exemple.

—Torno a la pregunta: que podem imitar de sant Joan, el místic?

—Crec que la seva vida és la demostració més clara de les capacitats de l'home enamorat quan una idea, un projecte pregon i intens, li embarga l'ésser. Joan era un enamorat de Déu. La seva doctrina ens porta a destriar i relativitzar tantes coses! En això entra ja un element imitable. També hi ha en ell un desig de transcendència —l'anhel més profund i net de l'home —que pel sant carmelita és la força humanitzadora-divinitzadora de tot l'home. Finalment, assenyalaria el centrament de la vida en l'exercici d'estimar, que és un altre dels trets vàlids fonamentals per ser imitat, avui i sempre.

La mare Teresa i fra Joan

Preguntem al pare Marià si existeix un paral·lelisme entre els escrits de santa Teresa de Jesús i de sant Joan de la Creu.

—Potser primer cal distingir. La gent del carrer entén millor fra Joan, en quant als escrits en prosa. La mare Teresa té com a mèrit literari haver-nos llegat la manera de parlar del poble, els girs del castellà del segle XVI. Té pàgines suggestives, certament: és una comunicadora creativa i plena de detalls que enlluernen els literats. Fra Joan, en canvi, escriu com ho feien els teòlegs i la gent culta d'aquella mateixa època. Tot i que resulta més planera la seva prosa, a vegades té la dificultat d'exposar doctrina difícil, i més quan narra experiències de comunicació amb Déu, que és inefable. Quan a la seva poesia, feta d'al·legories, és la d'un mestre de la imatge, de sonoritat única.

Semblances amb l'amor sexual

En la bellíssima poesia de sant Joan de la Creu trobem un aspecte que topa amb certes mentalitats. El sant compara la relació íntima de l'ànima amb

A Catalunya, el IV Centenari de la mort de sant Joan de la Creu (1591-1991) es celebra amb una agenda d'actes importants i ben preparats, entre ells el “Congrés d'Espiritualitat”. També s'ha traduït per primera vegada al català el “Càntic espiritual” del sant, que ha merescut una gran difusió. S'anunciaran d'altres activitats.

L'experiència mística és vàlida per a tothom

Tenim a la nostra redacció el pare Marià, 58 anys, especialista

en temes de divulgació relacionats amb la vida espiritual.

—Sant Joan de la Creu és un mestre de la vida de l'esperit. Què entén vostè per “vida espiritual”?

—Bé, hem d'anar en compte amb els “clixés”. Tant si ens referim a les persones com a les idees. Això no és fàcil pels condicionaments que portem dins; que són difícils de conèixer, i fins i tot és difícil alliberar-nos-en. Quin clixé tenim de la vida espiritual? I quin de sant Joan de la Creu? Ambdós aspectes —Joan i vida de l'esperit— s'entrecreuen en ell.

—Així i tot, què cal entendre per “vida espiritual”?

—Hi ha aquesta vida quan els valors de l'existència són el motor

i el treball de la persona. “Valor” és una paraula seriosa que la nostra societat parcel·la i no té massa en compte, encara que ho desitja. “Valors” són la veritat, l'amor, la llibertat, la justícia i, per a l'home de fe cristiana, viure l'evangeli de Jesús amb totes les seves conseqüències. Una vida amb aquests últims valors deixa a un segon pla l'eficàcia, el plaer, el goig dels sentits, la comoditat i l'afany de diners.

—Parlem del sant. La seva experiència mística és un valor imitable per a tothom?

—En les seves obres, Joan de la Creu va a les arrels més profundes del ser humà. Per tant, l'ideal de la seva doctrina crec que és vàlid per a tots. Ara bé, ell mateix en el

primer llibre de la “Subida al Monte Carmelo”, al capítol 14, ens diu que per endinsar-se pel camí d'aquesta ascensió humanitzadora-divinitzadora, cal “mantener otra inflamación mayor de otro amor mejor”.

—Bella expressió, però potser aquí rau el problema.

—És evident. Cal veure l'interès que suscita el sant en diferents espiritualitats, com la hinduista i la sintoista, que el reconeixen com a veritable mestre de l'esperit. També psicòlegs i literats hi troben elements profunds pel coneixement de l'home i de la bellesa. Amb tot, quan l'home es desperta, s'obre a Déu. En això Joan de la Creu és un guia expert i un amic. José Luis Martín Descal-

1591-1991)

testimoni de l'home: Déu"

Déu amb l'amor sexual entre home i dona. Preguntem al pare Marià com es poden assimilar aquestes formes literàries.

—És molt trist que això es doni. El tabú sexual hi té força a veure aquí: quan hom entén l'amor integral, sense parcel·les, ho troba formidable. El "Càntic dels Càntics" de la Bíblia, no explica les relacions entre Déu i el seu Poble amb llenguatge nupcial? Joan de la Creu coneix profundament la Bíblia, i el seu "Càntic espiritual" té allí les seves arrels. Sap molt bé què és estimar. Les seves explicacions sobre l'amor dels esposos, el situen entre les persones que millor han entès l'amor com a desig, com a trobada i com a consumació. Podem nomenar fra Joan amb tot el dret el "Doctor de l'amor".

L'afer de les "Maravillas"

La gran reforma del Carmel duta

a terme per Teresa de Jesús i Joan de la Creu tingué per objecte el retorn a les fonts.

—Pare Marià, no hi ha el mateix intent en la reforma de les carmelites de la mare Maravillas de Madrid, que també reclamen un retorn a les fonts?

—La pregunta és actual i interessant. La contesto breument, donat que hi ha molta cosa escrita sobre el tema. El fons és senzill: la semblança en aquest cas que vostè proposa no és vàlida. Les carmelites descalces han fet, acompanyades de l'orde de frares i de la Congregació de Religiosos, l'adaptació de la seva vida segons la normativa demanada per la Santa Seu, adaptació que encara espera l'aprovació papal. El grup discrepant de monges —que ha posat per estandart la mare Maravillas— ha buscat una interpretació exteriorment més rigorosa i per camins no normals, i amb

unes lleis que no responen als documents de renovació de la vida religiosa segons el concili Vaticà II. La normativa de les "maravillas" ha obtingut l'aprovació del Papa, però el cert és que no hi ha raons vàlides per fer un paral·lelisme entre la reforma que van dur a terme santa Teresa i sant Joan i la del grup de monges de la mare Maravillas.

Acabem l'entrevista. El pare Marià comenta els motius pels quals els carmelites han organitzat el "Congrés d'espiritualitat" que tindrà lloc a Lleida el proper octubre. "L'intent és el d'un congrés pastoral, en el sentit de no endinsar-nos en teories, sinó d'eixamplar els horitzons de la vida espiritual dels cristians del nostre país", acaba dient el provincial dels carmelites descalços de Catalunya.

■ **Francesc Gamissans**

GUIATS PER L'ESPERIT

Joves Laics Adults
Religiosos Pnevères

Joan de la Creu, una paraula per a tots

Lleida, 25 - 27 octubre 1991

Santuari de Santa Teresina

Informació: Congrés d'Espiritualitat
Santuari Santa Teresina
Apartat 112 - 25080 LLEIDA - Telèfon: (973) 26 80 38

D'aquest congrés se'n donarà una informació més detallada en un altre número

Trets biogràfics

En la Castella d'un segle d'Or que ho és de debò en lletres, arts i "picaresca", entre ideals utòpics i fam, mentre conviuen grans i serioses inquietuds religioses amb altres d'absurdes, neix JUAN DE YEPES a FONTIVEROS (Àvila) cap el 1542. La família li dona la pauta de la seva existència: molt rica en amor i... pobra de solemnitat.

I així, sense equipatge, comença a caminar vers els cims més alts de l'Evangeli. L'aprenentatge és dur: pidolar i no rebre en el seu pelegrinatge de la fam via Arévalo, Medina del Campo... Aquí treballa a l'hospital d'infecciosos i comença a estudiar de nit. Ell sap què vol dir veure's menyspreat, fins i tot pels seus, i per això es dedica amb el que té, amor, a fer que d'altres tinguin, almenys això, amor i caliu humà.

La seva entrega el durà a voler seguir Crist més de prop. Ingressa a l'Orde de Maria, el Carme, però el seu esperit, gens conformista, sempre vol més. Així, després d'omplir el seny amb la saviesa que donava la Universitat de Salamanca i d'ordenar-se de sacerdot, ajuda Teresa de Jesús en l'intent de retornar el seu Orde als orígens portant-li l'alè sempre nou de l'Esperit. De la rica saba del Carmel, començarà el nou Orde del Carme Descalç en una barraqueta a Duruelo l'any 1568, als seus vint-i-sis.

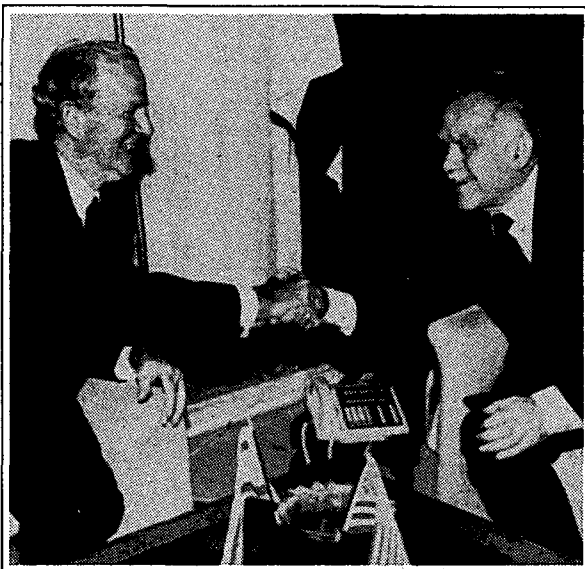
Encara n'hi quedaran vint-i-tres per evangelitzar, escampar l'amor de Déu, construir conventets, fent de paleta, i alhora escriure els millors versos de la poesia lírica castellana, les pàgines més radicals i assenyades sobre el seguiment de Crist, el caminar guiat només per la fe; nua, tal volta obscura, però esperançada perquè l'omple l'enamorament del Crist. Per Ell, per tenir-lo a Ell, caldrà deixar moltes coses en el camí, però si vols el TOT, deixa-ho tot...

Patirà persecucions, empresonaments, incomprensions amb la fermesa dels qui volen viure l'Evangeli costi el que costi. Home humà, tendre, que sap on trepitja, que prefereix el natural, el quotidià, a l'extraordinari i el meravellós; engollit per la divinitat, en Déu Pare; home sencer i sincer, d'una sola paraula, i afable amb els tristos, els malalts i el jovent.

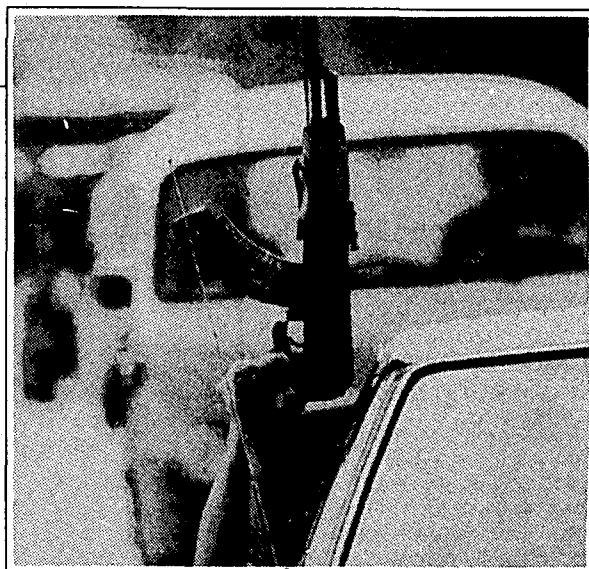
El seu ensenyament obert a dames i minyones, monges i frares, grans i menuts, perdura fins avui i resta gairebé sense estrenar, puix l'amor sempre va d'estrena i és el llenguatge universal per a creients o no. Morí després d'una penosa i dolorosa malaltia a Úbeda el 14 de desembre de 1591, però segueix viu en el cor de tots els qui no es conformen amb menys que amb Déu.

Els reis d'Espanya en la cloenda del V Centenari del naixement de sant Ignasi a Loliola

Baker i Shamir es donen la mà després de l'acord sobre la participació d'Israel en la conferència de pau a l'Orient Mitjà

Les armes automàtiques s'han convertit en l'instrument normal entre la població civil iugoslava

31, dimecres

Moscou : ha començat la cimera Bush - Gorbtxov

El president americà **George Bush** anuncia ahir el seu suport al **Moviment Democràtic Soviètic**. "Han passat els temps del monopoli del partit únic" digué en el seu discurs a l'**Institut de Relacions Internacionals de Moscou**. En el mateix discurs va citar el "**Nou Manifest**" del **Moviment** per a la reforma democràtica presidit per l'ex-ministre d'**Afers Estrangers E. Xevardnadze**. El president **Bush** ha posat damunt la taula els tres obstacles que dificulten l'entesa amb l'**URSS**: el suport a **Fidel Castro**, el futur de les **Repúbliques bàltiques**, i la reclamació japonesa sobre les **Kurils**.

Israel: el primer ministre Shamir, més tossut que una mula

El ministre d'**Afers Estrangers** soviètic **Bessmertnij** i el seu homònim nord-americà **Baker** viatjaran junts a **Orient Mitjà**, a **Jerusalem**, per mirar de convèncer el primer ministre israelià **Yitzhak Shamir** que es manté en els seus tretze no acceptant la presència de palestins de **Jerusalem Est** en la projectada **Conferència de Pau** per a l'**Orient Mitjà**.

Israel: continua latent la guerra civil

Mentre s'espera l'arribada de la troica comunitària per intentar novament resoldre el problema de **Croàcia**, sembla que la **Guàrdia Nacional Croata** ha perdut el control de gairebé tot el territori nacional a excepció de la regió de **Zagreb**, la capital. Els **Cetniks** (milícies nacionalistes sèrbies) amb l'ajuda de l'exèrcit federal iugoslau han anat tancant el cercle al voltant de **Zagreb**. Els croats creuen que només la intervenció dels **Cascos Blaus** de l'**ONU** poden salvar **Croàcia** d'un bany de sang.

1, dijous

Moscou: la firma del tractat START clou la cimera

Abans de tancar la cimera **Bush i Gorbtxov** van anunciar ahir que s'havien posat d'acord per convocar una conferència de pau per al **Pròxim Orient**, que se celebrarà l'octubre vinent. El president **Bush** va destacar que la pau no es podia imposar ja que depenia de negociacions directes i que amb **Gorbtxov** s'havien compromès a promoure el procés de pau entre **Israel** i els seus veïns àrabs. **Israel**, per la seva banda va fer constar que no acceptaria participar en aquesta conferència si no obtenia garanties sobre la composició de la delegació palestina. Abans de tancar la cimera els dos presidents van condemnar l'ús de la força a **Iugoslàvia** i feren una crida a l'alto-el-foc per resoldre la crisi. Prèviament els presidents **Bush i Gorbtxov** van signar el tractat **START** que entrarà a la història com el primer acord sobre la reducció dels arsenals nuclears estratègics de les dues potències.

Iugoslàvia: la situació empitjora per moments

La guerra a **Croàcia** és ben diferent de la que fa un mes va haver-hi a **Eslovènia**. Aquesta és una guerra bruta que animen en gran manera el sèrbis afincats a **Croàcia** que, junt amb l'exèrcit federal han anat apoderant-se de la major part del territori croat. A **Zagreb**, la capital, regna una tensa calma que no predi res falaguer. El poble pel seu compte es prepara per la guerra i el govern no pot dominar la situació. S'espera ansiosament l'arribada de la "troica" comunitària per veure si es pot evitar el pitjor: la guerra civil declarada.

Nova York: nou informe sobre l'Iraq

La **Comissió de les Nacions Unides** encarregada de vetllar pel compliment de l'alto-el-foc a l'**Iraq**, ha informat que **Bagdad** disposa de quatre vegades més d'armament químic que el declarat en les llistes lliurades a l'**ONU**. L'**Agència Internacional de l'Energia Atòmica (AEIA)** ha demanat que es creï una inspecció permanent per garantir la destrucció del potencial nuclear iraquiana.

2, divendres

Jerusalem: Israel participarà en la conferència de pau

"**Israel** accepta participar en la conferència de pau sobre el **Pròxim Orient** que se celebrarà el mes d'octubre vinent". Només va caldre una hora de discussions entre el secretari d'**Estat** nord-americà **James Baker**, i el primer ministre israelià, **Yitzhak Shamir**, perquè **Israel** digués "sí". Hores després hi hagué gran sorpresa: **Washington i Tel Aviv** es posaren d'acord perquè els representants palestins de **Gaza i Cisjordània** no siguin membres de l'**OAP**. Segons sembla, **Israel** o el seu primer ministre **Shamir**, s'ha sortit amb la seva, i no es coneixen encara les reaccions en els pobles àrabs veïns.

Moscou: satisfacció general pels acords d'ahir

Mikhaïl Gorbtxov va fer una valoració personal del que ha representat la visita del president **USA, George Bush**, al **Kremlin**, i la ratificació que han fet del tractat **START** per la reducció d'armament nuclear estratègic. Un fet que, segons **Bush**, a partir d'ara ajudarà el món a "respirar amb una mica més de tranquil·litat". Satisfet pel clima d'entesa que regna entre les dues superpotències, **Gorbtxov** comentà que la cimera de **Moscou** ha construït "un nou pis en l'edifici de les relacions soviètico-nord-americanes" i que aquestes representen un nou esglaó en el nou ordre mundial, un missatge que el president **Bush** ha utilitzat molt sovint els darrers temps.

Kuwait: aniversari de la invasió iraquiana

Avui se celebra a **Kuwait** el primer aniversari de la invasió i agressió de l'emirat duta a terme, en poques hores, per l'**Iraq**, seguint les ordres del seu dictador i cap d'**Estat Saddam Hussein**. Aquest també celebra avui l'efemèride disfressant la derrota amb colors de victòria pel sol fet d'haver plantat cara al que ell anomena enemic americà. Quan la guineu no les pot haver.

3, dissabte

Iugoslàvia: la troica comunitària intentarà una nova mediació a Zagreb

- Mentre l'acció conjunta de l'exèrcit iugoslau i les milícies sèrbies causen una massacre a diverses regions de **Croàcia**, on han resultat morts més d'un centenar de policies i guàrdies nacionals croats que lluiten en inferioritat de condicions, s'espera per avui l'arribada de la troica comunitària que prepararà la cimera **Brioni-2**, de demà, per aconseguir l'alto-el-foc, prioritat de la seva missió.

Israel: els palestins no es conformen

Els líders dels territoris palestins ocupats han demanat formalment al secretari d'**Estat** americà, **James Baker**, que siguin representats per l'**OAP** en la conferència de pau que es reunirà el pròxim octubre. Per altra banda, el rei **Hussein de Jordània** ha promès acceptar les condicions del joc de la pau.

Iraq: un any després de la invasió de Kuwait

Segons notícies de **Nova York**, a la capital iraquiana res no indicava ahir que es complís l'any de la invasió de l'emirat. Els carrers de **Bagdad** estaven tranquils i la gent feia la seva vida quotidiana. Tanmateix, segons la mateixa font informativa, les famílies iraquianes estan intranquilles perquè veuen com s'esfumen les reserves particulars que disposaven, a causa de la depauperada situació econòmica que travessa el país després de la guerra del **Golf**.

Moscou: les relacions URSS-Cuba

Malgrat que **Bush** va insistir **Gorbtxov** perquè retiri la seva assistència a **Cuba**, el primer ministre soviètic, **Valentin Pavlov**, va manifestar que l'**URSS** no canviarà les seves relacions amb **Fidel Castro**, i que "ningú no ha de ficar-se en les nostres relacions bilaterals".

James Baker amb el portaveu palestí Faisal Husseini

El cap del govern espanyol, Felipe González, conversant amigablement amb el primer ministre britànic John Major, durant les vacances d'aquest a Espanya

Els components de la troika comunitària, que ha fracassat en la seva missió de pau per culpa de les intransigències sèrbies

4, diumenge

Washington: gran activitat diplomàtica de Baker

El secretari d'Estat, **James Baker**, desenvolupa una extraordinària activitat diplomàtica després de la cimera de **Moscú**. Ha visitat **Israel**, **Xipre**, **Túnia** i **Marroc**, preparant la conferència de pau per a l'Orient Mitjà que se celebrarà el mes d'octubre. Salvat l'obstacle que representava la resistència del primer ministre israelià, **Shamir**, ara cal cercar que els dirigents àrabs es mostrin propicis a un acord que pugui resoldre definitivament la difícil situació d'aquella regió.

Iugoslàvia: Croàcia accepta l'alto-el-foc immediat

Mentre l'escalada de violència entre serbis i croats va tenir ahir un respir, el **Parlament de Croàcia** va congelar les relacions amb **Sèrbia** i donava el seu suport a l'alto-el-foc absolut ordenat per la presidència col·legial iugoslava. El **Parlament** croat també ha acusat **Sèrbia**, concretament "les autoritats comunistes de la República Sèrbia" de dur a terme una política d'agressió. La troika comunitària treballa intensament per assolir un acord.

Espanya: ETA amenaça les línies de RENFE

Continuant la seva campanya d'agressiva desestabilització, la banda terrorista **ETA** ha amenaçat amb atemptats contra les línies fèrries de **RENFE**. El resultat ha estat un col·lapse general dels serveis de **RENFE**, que ha ofert l'alternativa de transport en autocars pels viatgers que tenien necessitat de traslladar-se. En molts casos els usuaris han ajornat el viatge i en altres se'ls ha retornat l'import dels bitllets. Per altra banda la campanya d'**ETA** s'ha estès a **Itàlia**, on diversos serveis i interessos espanyols han estat víctimes d'atemptat.

5, dilluns

Iugoslàvia: la troika comunitària se'n va amb les mans buides

El cap de la troika comunitària, l'holandès **Hans van der Broek** va confessar el fracàs de la tasca mediatora de la CE en la crisi iugoslava. **Broek** va responsabilitzar sense pal·liatius a **Sèrbia**, "que vol canviar les fronteres del país en detriment de **Croàcia**", i d'haver tancat l'última porta a l'esperança. Per la seva banda, el president de **Croàcia**, **Tudjman** manifestà que "l'única solució, com ja havia dit altres vegades, és que forces internacionals de pau vinguin a **Iugoslàvia**".

Israel: el "sí" de Shamir a la conferència de pau, discutit

Prou que va costar-li a l'americà **Baker** obtenir de **Shamir** el seu "sí" per a la conferència de pau, quan aquest es troba discutit pels falcons més intransigents del govern israelià. **Sharon** manifestà que el pla de pau nord-americà era "perillós per a la seguretat d'**Israel**".

Kuwait: jordans i palestins, en perill a l'emirat

Les autoritats kuwaitianes tenen intenció de començar molt aviat el repatriament de jordans i palestins sospitosos d'haver col·laborat amb els iraquians quan aquests varen envair l'emirat. Després de l'alliberament de **Kuwait**, uns tres mil jordans i palestins foren arrestats. Les autoritats kuwaitianes han manifestat repetides vegades la seva intenció d'expulsar-los.

Preparant la vinent temporada de futbol

Els equips barcelonins, **Barça** i **Espanyol**, es dediquen en els seus sojorns a **Holanda** i **França** respectivament, a golear els pobres equips que no aspiren a altra cosa que poder dir que han jugat amb els "famosos". La veritat ja es veurà durant la pròxima lliga.

6, dimarts

El problema dels Balcans: França proposa enviar tropes europees per pacificar Iugoslàvia

Avui es reunirà a l'**Haia**, convocat per la presidència de tom holandesa, el **Consell de Ministres** de la CE per analitzar la situació a **Iugoslàvia** empitjorada aquests dies i després del fracàs de la **Troika Comunitària**. **França** i **Alemanya** van llançar ahir dues propostes perquè siguin discutides avui. **França** es decanta per enviar a **Iugoslàvia** una força multinacional per pacificar aquella regió, i **Alemanya** proposa simplement el reconeixement de la independència de les dues **Repúbliques** secessionistes, **Eslovènia** i **Croàcia**.

La Conferència de pau per al Pròxim Orient

El secretari d'Estat americà, **James Baker** va posar ahir punt final a la seva sisena volta per **Pròxim Orient**. Després de les visites a **Túnia** i al **Marroc**, ahir va visitar **Algèria**, demanant així el suport dels tres països per a la **Conferència de Pau** que es reunirà el mes d'octubre vinent. Tanmateix, les coses no són clares, ja que **Israel** proposa que es facin acords parcials i les organitzacions palestines que els **EE.UU.** s'inclini per fer prevaldre la posició israeliana.

Moscú: el polèmic decret d'Eltsin entra en vigor

El discutit decret d'**Eltsin** per despolititzar les empreses russes ha entrat en vigor, però la seva aplicació serà gradual. La **Fiscalia** de **Rússia** i els òrgans judicials controlaran la seva aplicació. Aquest decret ha estat acollit de bon grat per uns, però per als altres no, ja que fins i tot s'ha arribat a donar ordres, per certs responsables comunistes, que no se'n faci el menor cas del decret.

ÚLTIMA HORA

Un enviat del Papa a Iugoslàvia

Segons informen fonts vaticanes, monsenyor Jean Louis Tauran, considerat ministre d'Afers Estrangers de la Santa Seu, es troba des d'ahir a Iugoslàvia per dur a terme una missió de pau en nom del Papa.

"La iniciativa del Secretari per a les Relacions amb els Estats—declarà una personalitat vaticana—es decidí la setmana passada. Avui té una excepcional importància després del fracàs de la troika comunitària en les seves gestions per impedir la guerra civil".

Només arribar a Zagreb, l'arquebisbe Tauran tingué una primera entrevista amb el cardenal Franjo Kuharic, i avui es reunirà amb tots els altres bisbes del país en sessió a porta tancada. També presidirà una Missa concelebrada a la catedral de Zagreb. Demà, dimecres, es traslladarà a Belgrad per mantenir una entrevista amb el Patriarca ortodox de Sèrbia, Pavle, i amb el ministre federal d'Afers Estrangers, Budimar Loncar.

El Vaticà va manifestar el seu suport a la política de la CE davant la crisi iugoslava. Així ho manifestà monsenyor Tauran als dotze ambaixadors comunitaris acreditats davant la Santa Seu, fa uns dies. "El problema de fons —els va dir— és la mútua desconfiança entre els interlocutors". Per això mateix es veu amb simpatia la tramesa d'una "força de pacificació" que s'interposi entre els contendents i substitueixi l'exèrcit federal sospitós de simpaties pro-Sèrbia.

Des de l'inici de la crisi, la Santa Seu i Joan Pau II han reiterat el seu interès a impedir "una guerra civil que seria catastròfica per aquell país i podria tenir greus repercussions a Europa".

Els astres i l'astrofísica

*El cel parla de la glòria de Déu,
l'estelada anuncia el que han fet
les seves mans.*

(Salm 18)

10. El món infernal del planeta Venus

Una pressió arran de terra de 90 atmosferes amb una temperatura d'uns 470°C no són pas per animar ningú a visitar l'estel del matí. A més, si hom, ben protegit dins d'un batiscaf, arribés a la superfície sòlida es trobaria amb una foscor més gran que la que tenim a la Terra quan a punt d'esclatar una tempesta forta es veu el cel tot recobert de nimbus negríssims disposats a descarregar la pluja. L'espessa capa de núvols superiors de Venus no deixarien passar pas gaire llum i la visió del paisatge seria ben trista. Però l'home amb els aparells que dèiem la setmana passada ja ha recorregut aquest món tan hostil i n'ha après més coses que si hi hagués estat a mirar-s'ho personalment. I fins i tot ara ja pot afirmar amb gran probabilitat com s'han originat les condicions ambientals actuals d'aquest planeta.

Per què és com és l'atmosfera venusiana?

A principis del segle present, quan hom encara somniava que Venus no seria gaire diferent de la Terra, se suposava que l'atmosfera d'aquest planeta estava formada principalment per nitrogen i oxigen, com la nostra. Però aquest optimisme s'acabà el 1932: des de Mont Wilson **W. Adams** i **Th. Dunham** hi detectaren gran quantitat de gas carbònic, unes 160 vegades més que a la Terra, digueren, i de fet es quedaven curts. Seguiren les observacions per part d'altres observatoris: el de Lowell (Arizona) hi trobà monòxid de carboni, i el de McDonald (Texas) hi descobrí una petita proporció d'aigua.

Però és gràcies a les sondes **Venera** russes i **Pioner** americanes que hem pogut

saber la cosa amb més exactitud i certesa: l'atmosfera venusiana conté un 97% de diòxid de carboni, 2% de nitrogen, i l'1% restant és argó, aigua, àcid sulfúric, oxigen,... en proporcions molt petites. La temperatura fa que sobre la superfície no hi hagi gens d'aigua i la dels núvols és tan poca que si es pogués precipitar sembla que no faria un gruix de més de 40 cm. A la Terra en canvi els oceans tenen una fondària d'uns 4.000 m de mitjana. I com a cosa curiosa, i espantosa, cal afegir que els núvols més espessos són de gotetes del corrosiu àcid sulfúric. L'estructura en capes de l'atmosfera de Venus fa així: des del terra —que es troba entre 455° i 475°C de temperatura segons les regions— fins a 33 km d'alçada l'aire és transparent i net, compost gairebé tot de gas carbònic, amb pocs vents i d'una velocitat mitjana de 3 km/h. A 33 Km, amb una temperatura de 90°C, ja que ha anat baixant amb l'altitud, comença a haver-hi núvols i pols dispersos, amb vents una mica més forts, que passen a ser de 400 Km/h a partir dels 42 km. És a uns 40 km d'alçada que la pressió i la temperatura són molt semblants a les de la Terra a la superfície. Els núvols més espessos es troben entre els 49 i 63 km: fan una tènica nuvolada que es pot dividir en tres parts. La més baixa, de 49 a 52 km d'alçada és la més densa i més carregada d'àcid sulfúric; de tant en tant fa ploure aquest àcid, però no arriba a baix de tot; la calor el fa evaporar d'una manera semblant al que passa amb la pluja d'aigua en els deserts més calurosos de la Terra: la pluja que de vegades hi cau no arriba al sòl, s'evapora pel camí. La segona part, de núvols intermedis, va des del km 52 al 58, ja no és tan densa. L'última, de 58 a 63 km, presenta finalment els núvols esfilagarsats. I més amunt

dels 63 km encara hi ha una feble atmosfera i pols.

Si ens fixem en l'aspecte dinàmic hem de dividir l'atmosfera de Venus en dues regions: una fins als 42 km on els vents són dèbils i l'altra a partir d'aquesta alçada amb vents huracanats i tempestes fortíssimes.

Com s'ha originat aquesta atmosfera tan diferent de la de la Terra? Els astrofísics estan d'acord a dir-nos que és d'origen secundari. No és l'atmosfera primària, la que tenia el planeta quan es va formar, que hauria estat com la primària de la Terra de gasos lleugers, hidrogen, heli,... que la gravetat no va poder retenir. La que ara hi ha, tant a Venus com a la Terra, és d'origen posterior. A la Terra l'oxigen actual prové de les plantes que l'han anat produint amb la funció col·lofíl·lica. Venus no pogué retenir l'aigua en quantitat per causa de la major calor solar que rebia que desfeia moltes molècules d'H₂O. No podent dissoldre-s'hi el diòxid de carboni provinent de les emanacions gasoses de les seves roques, hi romangué en gran quantitat. I com que aquest gas deixà passar els raigs solars però no els infrarojos procedents del refredament del terra, fa efecte d'hivernacle, fent pujar la temperatura enormement. De fet s'ha calculat que el gas carbònic superficial de Terra i Venus és aproximadament el mateix, uns 500 bilions de tones, però amb la diferència que a la Terra es troba empresonat en les roques i oceans, i a Venus és alliberat a l'atmosfera.

El relleu superficial i l'interior de Venus

Com que els núvols venusians són

transparents a les ones de ràdio, és la radarastronomia la que ens ha pogut informar de la configuració del relleu sòlid de Venus. El 1964 es començà a cartografiar amb radar des de la Terra, però després amb el mateix mètode les sondes espacials completaren i perfeccionaren la cosa. Sobretot els dos **Pioneers** americans obtingueren una gran precisió: a Venus també hi ha cràters, gairebé segur tots ells d'origen meteorític, però tan sols grossos i pocs. Els petits deuen estar ja erosionats i han desaparegut. El sòl no és pas uniforme, però sí un xic més pla que el de la Terra. Té serrallades de 1.500-2.000 m d'altitud, i alguna arriba fins als 4.000. S'hi han descobert quatre regions més elevades que la resta, que en podríem dir continents, batejades amb els noms d'**Aphrodita Terra** (que és a l'equador, gran com mitja Àfrica), **Ishtar Terra** (com Austràlia), **Alpha Regio** i **Beta Regio**.

L'aspecte del terra ens l'han donat les fotografies de les **Venera**: es veu sembrat de rocs, en uns llocs més cantelluts que en altres, de totes mides i no pas tots de colors clars sinó al contrari; molt semblants als dels deserts rocallosos terrestres.

Com que la densitat de Venus és de 5,25 i la de la Terra de 5,52, l'estructura interna deu ser també semblant. Tindrà un nucli metàl·lic de 23% de la seva massa total, mentre que el de la Terra és del 30%. En definitiva si poguéssim canviar l'atmosfera de Venus i posar-hi aigua, potser sí que podríem considerar aquest planeta com una segona Terra...

■ **Francesc Nicolau**

Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

València 244, 2n.
08007 Barcelona

Nom .....
Adreça ..... Població ..... D.P. .... Tel .....
Se subscriu a ..... exemplar (s) ^{català} del setmanari **Catalunya Cristiana**.
L'import anual, 7.800,- ptes. es liquidarà de la forma següent:

☐ domiciliació bancària
(En aquest cas vulgueu emplenar l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu
☐ altra forma de pagament (indiqueu-la)

Data.....

Signatura

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa ..... Agència.....
Adreça .....

Senyors,
Els prego que d'ara endavant, fins nou avís, paguin els rebuts que els presentarà **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA**, amb càrrec al meu ^{compte corrent} _{llibreta} (poseu les dades completes).....

Data.....

Signatura

Associació d'Amistat amb els Pobles Àrabs

“Emigrar mai no és una solució”

Teresa Losada, religiosa franciscana missionera de Maria, dirigeix el centre Bayt Al Thaqafa, fundat l'any 1974, que 6 anys més tard es legalitzà com “Associació Espanyola d'Amistat amb els Pobles Àrabs”, on treballen uns 60 voluntaris. La seva finalitat és facilitar la inserció cultural i social dels immigrants àrabo-islàmics residents al nostre país, sense que perdin la pròpia identitat. Teresa Losada afirma que “no es poden tancar les fronteres. La imposició d'un visat afecta molts immigrants. La realitat és que la societat capitalista fomenta la mà d'obra barata, i aquesta és una situació inhumana: importa la riquesa, no l'home”.

Val la pena emigrar?

“Abans només veia Espanya, Espanya —confessa un jove àrab—. Avui estic fins el cap del Marroc i d'Espanya. Però, cap a on anar?, o tornar a què?”.

—Malgrat les dificultats —explica Teresa Losada—, aquests germans nostres veuen més futur aquí, encara que se'ls tanquin algunes portes, que allà. A més, des de l'any 1972, quan vam començar a treballar amb ells, s'ha avançat molt en les qüestions burocràtiques. Amb tot, s'avança lentament.

L'Associació d'Amistat amb els Pobles Àrabs porta programes amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat i col·labora en el programa “Educació en la Diversitat” de l'Ajuntament de Barcelona. Són una entitat reconeguda pel Consell de Benestar Social de l'Ajuntament de la ciutat comtal. Allò que diem s'escolta. Per exemple, vam demanar que en alguns dispensaris un metge atengués concretament aquests emigrants, que fos sensible a la seva realitat, i ens van fer cas. Amb tot, no tenen dret a votar en les municipals, no són ciutadans i no existeixen políticament.

—Com definiria un immigrant?

—Gent que “es busca la vida”, que sobreviu com pot. Abans venia aquí gent amb molt poca formació. En canvi avui són joves universitaris que no accepten les dictadures dels seus Estats. Arriben al nostre país i treballen on poden i com poden, encara és més tràgic. Així i tot, entre ells procuren ajudar-se, ser solidaris.

“Para tener 4 pesetas más, he perdido mis raíces, no he visto morir a mi padre ni a mi madre, no conozco a algunos de mis hermanos... ¿valía la pena? —D'aquesta manera s'expressa Ali, un dels 50.000 immigrants àrabs a Catalunya. En aquests moments, quan a Europa es tanquen les fronteres davant les onades d'emigració dels països del Tercer Món, especialment del Magrib, les persones implicades es pregunten si val la pena, si realment compensa deixar-ho tot per acabar sobrevisquent de qualsevol manera en un país estranger.

—Creu que poden integrar-se a la nostra societat?

—La integració passa per reconèixer uns drets i uns deures, que ara per ara no reconeixem. Quines societats multi-ètniques formarem? No es margina els àrabs de la Costa del Sol, sinó els 8 milions d'àrabs que no tenen poder adquisitiu a Europa. L'emigrant ideal és el que s'assimila o se'n va. França no ha resolt el problema de la integració, nosaltres tampoc. En el fons, val la pena l'emigració? No..Mai. Mai és la solució de res.

Déu no es pot tancar en una religió

—Es parla molt del fanatisme i de la violència de l'Islam, però això s'esdevé amb qualsevol poble que es tanca; quan nosal-

tres ens tanquem també som fanàtics. És gran i és bell que hi hagi llums i ombres en ells i en nosaltres.

—Què aporta l'Església a aquesta realitat?

—Oh! —matitza amonada—. L'Església parla molt, però en realitat no està amb els pobres sempre que ho diu, perquè no accepta moltes veritats que ells poden ensenyar-nos. Ells m'han fet descobrir —explica amb tendresa— uns valors que no havia descobert en la religió cristiana: l'hospitalitat, la transcendència de Déu, l'abandó i la submissió a Déu, el compartir, l'amistat, per a ells no compta el temps quan es tracta d'acollir algú...

L'Església és universal, té la capacitat de viure en les ètnies i en tots els plans humans. “Esti-

No es poden tancar les fronteres

Emigrar per sobreviure

meu-vos els uns als altres”; Crist és per als altres. Déu no es pot tancar en un poble ni en una religió.

—Els emigrants àrabs, poden continuar practicant la seva religió?

—Sí, sí, la practiquen. Però

hem d'entendre que existeix un Islam sociològic, cultural, religiós, polític... La majoria són islàmics sociològics; el valor de l'Islam radica en unificar la diversitat. Els joves emigrants àrabs recuperen l'Islam a partir dels 30 o 40 anys. Tanmateix, pateixen moltes dificultats, perquè els marginem. Pateixen un desarrelament profund. No-afegeix molt segura—, no hi ha sensibilització envers aquest tema. I després diem que si d'ells sorgeixen més delinqüents que d'altres col·lectius... La meua experiència em diu que són igual de violents i de delinqüents que les capes socials marginals. Pensa —diu mentre els seus ulls brillen d'indignació— que en un pis de 40 metres quadrats s'hi acumulen 15 persones... per exemple.

Els qui treballem en la marginació som fracturadors, creiem que la lluita engendra lluita i que comportarà malgrat la poca sensibilització general unes millores. No! —exclama amb vehemència—. No som uns derrotats, i la mateixa derrota és una victòria final...

Activitats

Culturals:

Recolzament a la llengua i cultura àrabs dels infants
Alfabetització en castellà i català
Certificat d'Escolaritat
Cursos de Promoció de la Dona
Cursos de Formació Professional
Tallers

Acolliment i Orientació

Esbarjo:

Colònies d'estiu per als infants
Excursions
Celebració de les festes tradicionals dels diferents països d'origen i del país d'acollida
Visites culturals
Activitats musicals

Esportives

Assessoria jurídica
Biblioteca
Servei de Premsa
Xerrades sobre la realitat dels Països àrabs i l'Islam.

(Els personatges, les curiositats, els espectacles, les exposicions que han caracteritzat l'èxit d'aquesta important manifestació cultural)

Les etapes de la història del Meeting de Rimini

Del 24 al 31 d'agost, com en anys passats, se celebra a la ciutat italiana de Rimini el "Meeting per a l'amistat entre els pobles", que aquest any té per títol: **"Antígona que retorna i el vell immigrant, entre gent del poder i les noves etiquetes"**.

El Meeting és una gran manifestació cultural, expressió de la gran creativitat cultural del moviment d'origen italià "Comunió i Alliberament", fundat pel capellà milanès Luigi Giussani i etiquetat pels "mass media" de neoconservador. Confesso que l'etiqueta no ha significat per a mi cap obstacle en l'aproximació —no dic pertinença— a la seva realitat concreta, sobretot a l'amistat amb membres especialment significatius d'aquest moviment i amb la comunitat present a Barcelona. Amb la mateixa llibertat d'esperit amb què sóc amic, per exemple, del teòleg progressista italià Severino Dianich. Vull que el lector sàpiga que fa temps que "passo" d'etiquetes. El que és reaccionari de debò és dedicar-se a repartir etiquetes sense anàlisi prèvia i per prejudicis.

El Meeting de Rimini és quelcom seriós i val la pena conèixer-lo. Darrera hi ha una experiència cristiana molt viva i actual, expressió, com diu don Giussani, de "la hipòtesi positiva" que anima aquest moviment. "Comunió i Alliberament" ofereix quelcom, discutible si es vol, però quelcom pel que val la pena viure i lluitar", va escriure l'enyorat J.L. Martín Descalzo. D'altres moviments juvenils que he conegut ofereixen només "hipòtesis negatives" que ho critiquen tot i no ofereixen res.

Aprofitant materials d'ací i d'allà resumeixo per al lector, una mena de "Meeting-story":

1980: l'èxit de l'apertura

Si el comparem amb la moda de l'èfimer imperant en els capvespres romans a la Nicolini i als Festivals del partit comunista italià, el Meeting de Rimini s'imposa de seguida com un acte cultural no evasiu. **"La pau i els drets de l'home"** és el tema escollit per aquest difícil començament. El Meeting agrada. Són indicatives les xifres de les

presències: dels seixanta als vuitanta mil visitants en vuit dies (en successives edicions la xifra arribarà fins a 600.000 visitants!). Entre els testimoniatges fou central la intervenció de l'Abbé Pierre, mentre que els escriptors Vladimir Maximov i Vladimir Bukovskij parlaren de la dissidència russa. Són nombroses les taules rodones i els debats. Des de la seva primera edició el Meeting ha organitzat unes exposicions d'elevat nivell cultural. William Congdon,

"L'Europa dels pobles i de les cultures", és esperada amb gran interès per part dels mass media. Hi prenen part personalitats de relleu a nivell internacional. Alguns dels seus noms: Léo Moulin, Raymond Oursel, Georges Chantraine, Antonio Zichichi, Fratello Ettore, Olivier Clément, Joan E. Jarque, que presentà la nació i la cultura catalanes, Josef Tichner, Emmanuel Levinas, Alexander Zinoviev, Tatiana Goritxeva, Rocco Buttiglione, Paul Goma, Sergio

gens del Meeting, "d'un encontre que ha fet possible un altre encontre" i convida els joves d'aquest moviment a "construir la civilització de la veritat i de l'amor". Intervenien Jules Ries sobre el valor del sagrat en els recursos humans, el prof. paquistaní Abdus Salam, Premi Nobel de Física del 1979, sobre "La ciència, grandesa de l'home". Intervenien també el cardenal Opilio Rossi, aleshores President del Pontificium Consilium Pro Laicis, el polèmic moralista Car-

sani. Hi participen també l'escriptor i periodista André Frossard i el director de cinema Andrej Tarkovskij. Hi fa el seu aterratge el neo-secretari de la DC Ciriaco De Mita: "sóc aquí per escoltar i entendre", manifestarà. Però aquesta edició serà recordada com el Meeting del tort de Pertini, el president de la República, el qual, tot i ser-hi molt esperar, i fins i tot essent-ne personalment entusiasmada, a la fi no compareix per causa d'una malaltia diplomàtica.

1984: tolerància impossible

En aquesta cinquena edició el tema escollit és **"Amèrica Amèriques 1884: la impossible tolerància"**. El senador de la DC Amintore Fanfani declara que els "ciellini" (així són anomenats a Itàlia els del moviment de Comunione e Liberazione) són els hereus de Dossetti, "del grup de professors, de La Pira, de mi i de Lazzati", tot barrejat. Hans Urs Von Balthasar hi explica davant un auditori atentíssim la seva teoria de l'infern buit: "Jo sostinc que l'amor de Déu no rebutja ningú". S'hi fa novament present Giulio Andreotti, aleshores ministre d'afers estrangers, que romandrà cada any fidel a la cita. Pel que fa als espectacles cal assenyalar la molt reeixida exhibició de "The rite of spring", el darrer espectacle de la reina de la dansa Martha Graham.

1985: Parsifal a Rimini

El tema escollit per a aquesta sisena edició, **"La bèstia, Parsifal i Superman"**, fascina i fa discutir. La part del lleó se l'emporta, òbviament, Parsifal, el guerrer que ha dedicat tota la seva vida sencera a la recerca del Graal. En la polèmica hi intervenen el periodista Giampaolo Pansa; la FGCI, l'escriptor Magris i el republicà Visentini. Era esperat novament el secretari de la DC, Ciriaco De Mita, però les relacions amb Comunione e Liberazione i el Movimento Popolare començaven a deteriorar-se i se n'abstingué.

Claudio Pastro, Nicola Sebastio, Vittorio Citterich exposen el bo i millor de la seva recerca artística. La premsa, després de la fredor inicial, es mostra encuciosada. Colpeix sobretot aquesta inèdita iniciativa de joves catòlics en el terreny de la cultura i de l'aprofundiment social. Els polítics s'hi fan presents ja des del primer any, entre ells el socialista Claudio Martelli.

L'Europa del 1981

La segona edició, dedicada a

Zavoli i la president del Parlament europeu Simone Veil. També el visita el president del consell de ministres, Giovanni Spadolini.

1982: el Meeting del Papa

L'anunci de la visita és inesperat i la seva arribada el 29 d'agost acollida per milers de persones. El tema és dedicat a **"Els recursos de l'home"**. En el seu discurs el Papa parla dels orí-

lo Caffarra, Emilio Maspero, Secretari General de la CLAT (Conferència Llatino-Americana de Treballadors), Giulio Andreotti i Roberto Formigoni. Es presenta la revista "Il nuovo Areopago", que vol aprofundir la realitat cultural europea.

1983: El tort de Pertini

Es discuteix d'**"Homes mi-cos i robot"** i hi compareix, fet inusual, el fundador de Comunione e Liberazione, Luigi Gus-

Hi intervenen: Jean Leclercq, Stanislaw Grygiel, Romano Scalfi, Inos Biffi, Ersilio Tonini, Jerome Lejeune, Acgille Ardigo, Andrej Tarkovskij. Entre els polítics cal assenyalar la presència del ministre d'afers estrangers d'Alemanya Federal, Hans Dietrich Gensher.

Els missatges del 1986

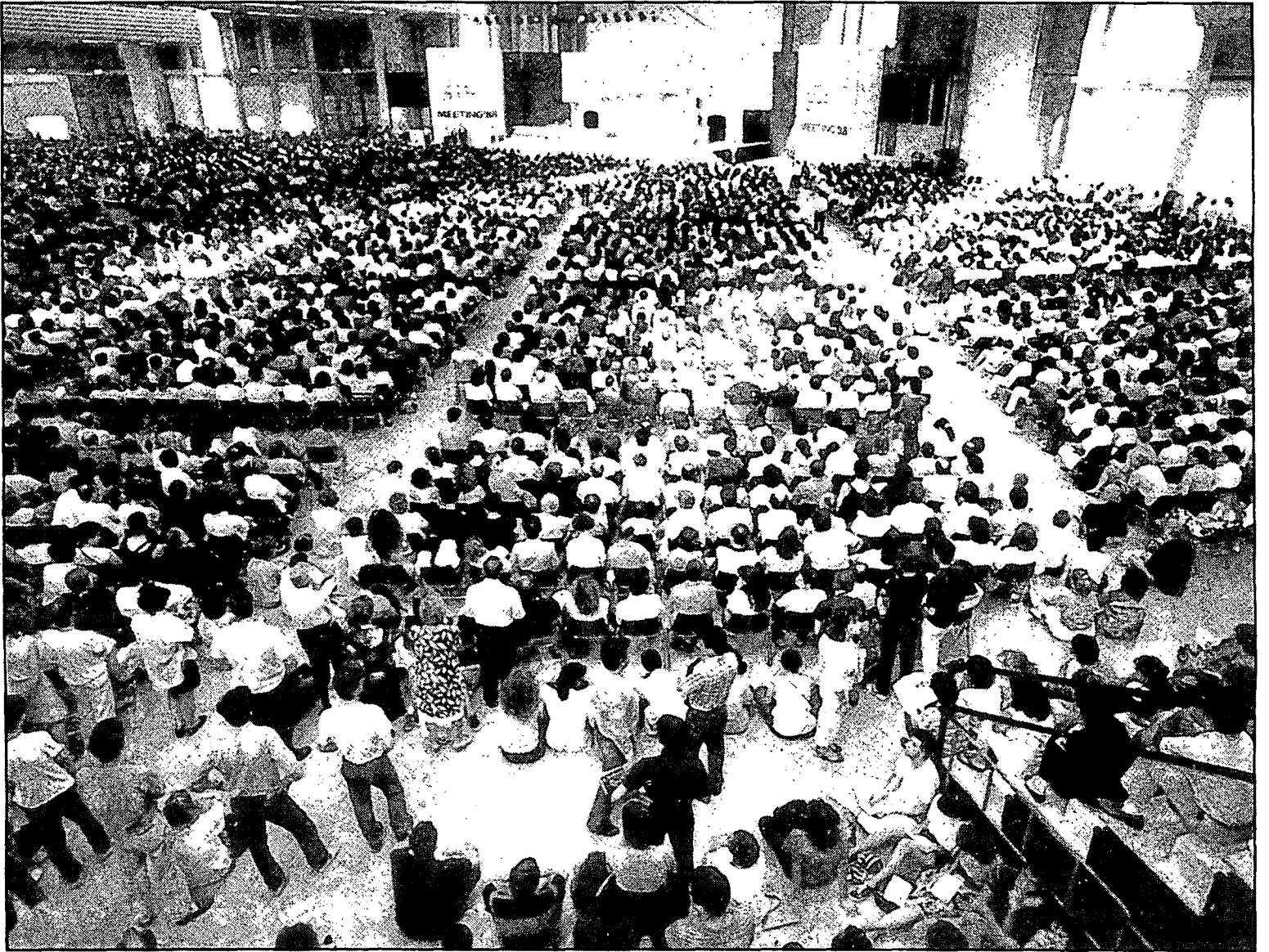
"Timbals, bit, missatges" és el tema escollit per a la setena edició, dedicat a la comunicació. La premsa hi dedicarà una gran atenció. I sobre aquest terreny, sobre el paper dels mass media i sobre les censures acostumades pel que fa al món catòlic, la intervenció del President de la Conferència episcopal italiana, cardenal Ugo Poletti, encén el foc de les polèmiques. A Poletti li respon entre d'altres el senador Giovanni Spadolini. Intervenien també els periodistes Enzo Biagi i Giampaolo Pansa en una taula rodona sobre el tema "Meravella, dels fets, escepticisme de la informació". El Cardenal de París, Jean Marie Lustiger, parla dels continguts de la "bona nova" cristiana. Hi són presents també els cardenals Roger Etchegaray de Marsella i Juan Francisco Fresno, de Santiago de Chile. Pel que fa a les exposicions esdevé molt interessant la que es dedica a l'art rupestre mundial a cura d'Emmanuel Anati. Entre els espectacles, un concert de Miriam Makeba i l'estrena del film "El sacrifici", d'Andrej Tarkovskij.

1987: "Creació, art, economia"

El tema és confiat, com sempre, a personalitats de gran competència, entre els quals Jozef Tischner, Eugène Ionesco (que després d'aquest encontre s'aproximarà molt més al cristianisme), Giulio Andreotti, Tadeusz Mazowiecki (que esdevindrà primer cap de govern polonès no comunista), els cardenals Danneels i Suenens. Hi són presents també Carlo Rubbia, Benigno Zaccagnini, Callisto Tanzi, Raul Gardini. El testimoniatge que més fascina és el de la Mare Teresa de Calcuta. Entre les exposicions, el "Misere" de Georges Rouault, així com la de la Sagrada Família de Gaudí, assolixen un gran èxit. Per parlar de l'obra gaudiniana es desplacen a Rimini Mn. Josep Ballarín, Jordi Bonet i Joan Bassegoda. També visita el Meeting l'aleshores Conseller d'Agricultura, Josep Miró i Ardèvol.

1988: El Meeting de l'infinit

El tema és suggestiu: "Cercadors d'infinit, constructors d'història". S'obre l'estrena mundial de l'obra lírica extreta d'un llibret d'Eugene Ionesco,

present a Rimini, "Maximilien Kolbe". La supervisió de la direcció és a càrrec de Krzysztof Zanussi. Però el Meeting del 88 (Giuseppe Cesari és el nou president del Movimento Popolare) serà recordat sobretot pel presumpte "flirt" entre Comunione e Liberazione i el PSI (partit socialista italià). El vice-secretari del partit Martelli, en la seva intervenció al Meeting, en una trobada juntament amb Giovanni Spadolini, parla de "consonància amb CL", i el diari "La Repubblica" en la seva primera pàgina parla de l'abraçada entre PSI i CL. Tanmateix, Craxi concedeix una entrevista al setmanari "Il Sabato" i altres exponents socialistes de relleu arriben a Rimini: Es desencadena la polèmica. El cardenal Achille Silvestrini tranquil·litza l'opinió pública sobre la presumpta abraçada. La polèmica fa que es passin per alt esdeveniments tant interessants com la intervenció de l'escriptor i filòsof catòlic francès Jean Guittou.

1989: polèmiques al Meeting

L'obra amb la que s'inaugura la desena edició, dedicada a "Sòcrates, Sherlock Homes, Don Juan", és molt suggestiva: la posada en escena del Miguel Mañara de Milosz amb una processó itinerant pel centre històric de la ciutat de Rimini, és una autèntica meravella. Es construeix la "Plaça de la maièutica", un lloc unitari que posa en relació entre elles algunes de les exposicions d'aquesta edició sobre "educar a veure la realitat".

Però les polèmiques continuen i se les prenen amb els judicis i les crítiques del Movimento Popolare i del setmanari "Il Sabato" a la gestió del secretari de la DC De Mita, contingudes en un llibre blanc ("El gegant i la Cascina": la cooperativa dels menjadors universitaris a iniciativa de militants del Movimento Popolare) que de fet polaritzarà l'atenció de la premsa al llarg de tot el Meeting. En la polèmica hi és implicat fins i tot el President de la República, Cossiga. A la fi, la intervenció de "L'Ossevatore Romano", que en una nota en cursiva estigmatitza el comportament de CL. El Meeting, per la seva banda, assisteix al testimoniatge impressionant d'un dels líders de la Plaça Tiananmen: Li Lu. S'hi fa present també un gran amic de CL, el filòsof Augusto Del Noce.

1990: "L'admirador, Einstein, Thomas Becket"

Walesa arriba a Rimini i hi té una intervenció memorable. El missatge que en aquesta edició hi envia el Papa és llegit per la premsa com una "benedicció als ciellini". Joan Pau II hi expressa "apreci per la important iniciativa cultural" i exhorta els organitzadors "a un generós compromís, adreçat a aprofundir i anunciar la fe cristiana davant la societat contemporània, que experimenta cada vegada més la necessitat de redescobrir l'alliberadora novetat de l'Evangeli". La consigna general sembla ser el silenci, atès que aquest any en són allunyades

les polèmiques polítiques. Entre les exposicions, una sobre Cesare Pavese, a cura de Fabio Pierangeli, és molt concorreguda. Hi assisteix Salvatore Abbruzzese, el sociòleg que ha escrit un llarg assaig sobre Comunione e Liberazione. La intervenció més destacada, sens dubte, és la del cardenal Ratzinger. La seva ponència sobre "L'Església, una companyia sempre en reforma" és una autèntica peça antològica. "Assassinat a la catedral", d'Eliot, serà posat magníficament en escena.

Rimini 91: El Meeting de la Llibertat

La metàfora del títol ("Antígona que retorna i el vell immigrant, entre gent del poder i les noves etiquetes") al·ludeix a la llibertat com a possibilitat de dir "jo", segons tot el ventall de desitjos i exigències que sorgeixen del cor. Només en el trobament amb algú autènticament lliure, amb un esdeveniment de llibertat, s'intueix la possibilitat de que el desig del cor es pugui satisfer plenament. Es tracta, doncs, d'una metàfora sobre el troba-

ment amb Jesucrist, l'experiència del qual allibera l'home de la subjecció als poders de tota mena que es volen apoderar de la seva ànima.

Intervindran els cardenals Alexandru Todea (Romania), Adrianus Simonis (Holanda), Giacomo Biffi (Itàlia), i els patriarques Michel Sabbah (Jerusalem) i Raphael I Bidawid (Iraq), així com també el conegut escriptor Dominique Lapierre (França) i el Dalai Lama (Tibet). S'interpretaran també diverses obres de W.A. Mozart. Els monjos japonesos del Monte Koya dirigiran una pregària "Shingon". Sobre les exposicions, cal remarcar "Incontrare Mozart", coordinada per Umberto Bomardelli, la de fotografia "Cattolici in Siberia", dirigida pel Centre d'Estudis "Rússia Cristiana" i "Günter Domenig: Existenzmaximum, 1981-1991: architectures del disseny, memòria del futur", dirigida per Renato Cattaneo, Stefano Pavarini i Raffaele Raja.

Rimini ens ofereix, com es veu, un programa prou interessant.

■ Manel Valls i Serra

CATEQUESI I SÍMBOLS

Estem preparant una "MOSTRA" de símbols, per als dies 7, 8, 9 i 10 d'octubre a ESCOLA ÀUDIO-VISUAL DE LA DELEGACIÓ DIOCESANA DE CATEQUESI (Diputació 231 -Edifici el Seminari- Tel. 454 18 98) Els teus també poden ser exposats. La teva experiència servirà per enriquir a molts altres. Els podem passar a recollir. Avisa a Rosa Boada, tel. 325 99 92.

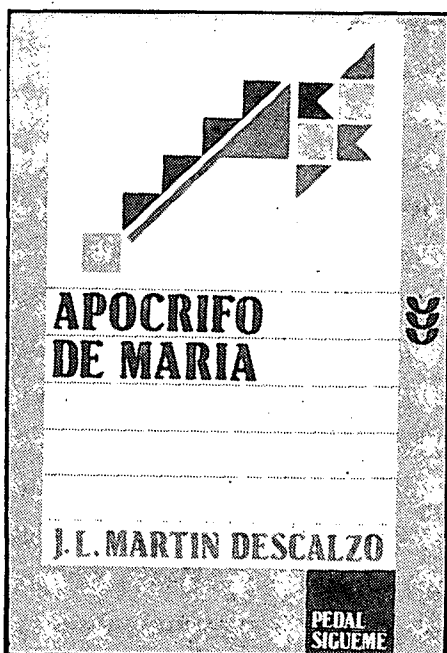

LLIBRES

LLIBRES

Apócrifo de María

J.L. Martín Descalzo

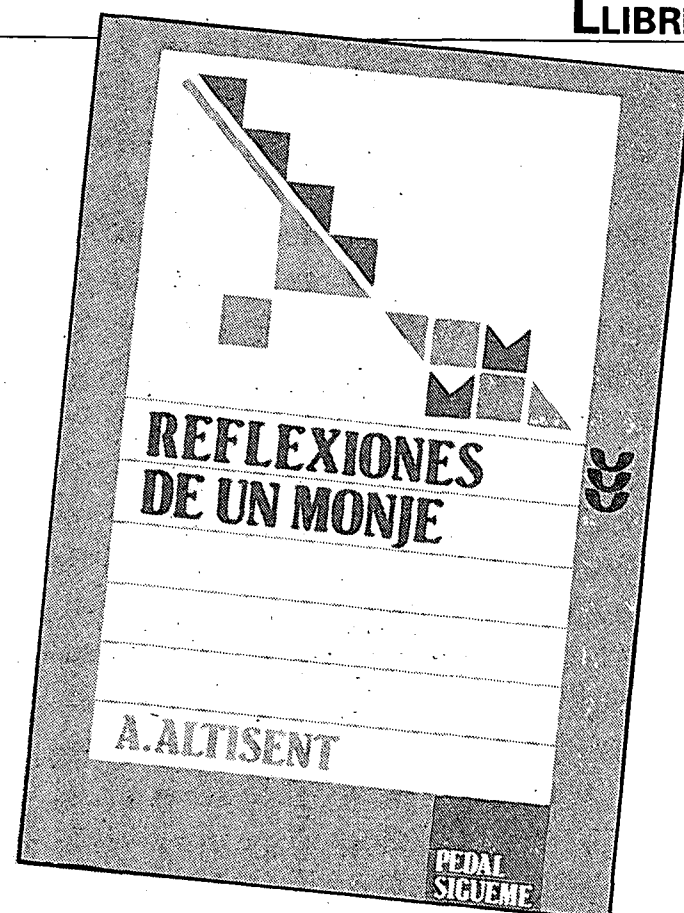
Pedal, n.º 212 - 120 pàgs. - ISBN 84-301-1132-8. 550 ptes.

"Alhora que escrivia amb el cap i el cor la meua «Vida y misterio de Jesús de Natzaret» (NA, 114) he volgut anar composant, però aquesta vegada amb fantasia i la intuïció, el que jo anomeno «els meus apòcrifs», que volen ser «l'altra vida de Jesús i Maria» (J.L. Martín Descalzo).

1. Paraules vers el misteri; 2. Pàgines del diari de Maria; 3. Cançó d'amor als 14 anys; 4. El dia de l'àngel; 5. La temptació de Maria; 6. El cant de la donzella; 7. Cançó de Maria per un 8 de desembre; 8. Aquell dissabte en què, en la sinagoga, llegiren Isaïes; 9. Nou mesos; 10. Ingress en el silenci...

Aquests apòcrifs serveixen per ajudar a entendre millor els evangelis autèntics a la llum de la imaginació i la tendresa amorosa.

■ C.C.

Reflexiones de un monje

A. Altisent

Pedal, n.º 211 - 286 pàgs. - ISBN 84-301-1118-2. 800 ptes.

Hi ha res més visible que el que és invisible? ¿Hi ha res més invisible que el que es visible? Totes les escales porten a les estrelles.

"És estúpid imaginar que cal escollir entre l'univers i Déu, i que Déu només entén de religió. El que cal fer amb el creat és tractar, gaudir i estimar els éssers, i dedicar-los les dosis d'amor que cada un mereix".

Agustí Altisent, monjo de Poblet, convençut que tot, des d'una paraula de Jesucrist fins el somriure d'un infant, un bri d'herba, les galàxies i "La flauta màgica", és un misteri diví, reflexiona en veu escrita amb una finor sorprenent.

Molts en llegir aquestes pàgines (és possible pensar sense comparar?) pensaran en un altre monestir (Gethsemani) i en un altre monjo (Thomas Merton). Amb la comparació no queden malparades de cap manera ni l'originalitat d'Agustí Altisent ni la lluminositat de Poblet.

■ C.C.

Diálogos de Pasión

J.L. Martín Descalzo

Pedal, n.º 213 - 144 pàgs. - ISBN 84-301-1137-9. 650 ptes.

Aquesta vegada l'autor de "Vida y misterio de Jesús de Nazaret" ha volgut apropar-se als dies que precedeixen la Passió de Crist amb preguntes, preguntes, preguntes. Què van sentir Jesús i els que l'envoltaven davant d'aquesta mort de l'immortal que anaven a viure? Va témer Jesús que maltractessin l'obra-Església que havia construït?

Com va sentir la traïció dels seus amics? En algun moment el va envair un brut desig de violència?

I els que l'envoltaven —Maria, Judes, Caifàs, Llätzer, Joan, Pere, Barrabàs, Herodes, Nicodem— arribaren a desvetllar el sentit del que anaven a presenciar? I, com ho veieren els dos grans personatges que no eren d'aquest món, Satanàs i el Pare?

Onze diàlegs, i la història d'una dona, Maria Magdalena, que estima apassionadament un ésser la condició del qual no acaba de conèixer: és només un home? És més que un home?, té dret a estimar-lo i a esperar a ser corresposta?

És un llibre d'una ternura estremidora.

■ C.C.

CATECISME DE LA DOCTRINA CRISTIANA

Edicions en castellà i català

Edita: OBRA CULTURAL

Roger de Llúria, 4 - Tel. 318 18 96
08010 Barcelona

LA SARDANA I LA DANSA

Cicles de sardanes a Barcelona

Exceptuant el dels divendres al Parc de l'Espanya Industrial, tots els cicles barcelonins de sardanes queden suspesos durant el mes d'agost, a causa de les vacances. La seva represa està anunciada de la manera següent: Dissabtes al matí, al Portal de l'Àngel, a càrrec de Galeries Preciados, s'anunciarà oportunament. Dissabtes al matí, "Ballem Sardanes" promogut per l'Ajuntament, s'ignora si hi haurà represa. Dissabtes a la tarda, a la plaça del Sol, a càrrec de l'Obra Sardanista "Violetes del Bosc", s'anunciarà oportunament. Dissabtes a la tarda, a les Rambles, es reprendrà el 7 de setembre i acabarà el 5 d'octubre amb un aplec amb tres cobles. Diumenges al matí, al Pla de la Catedral, a càrrec de la Unió de Colles, es reprendrà el dia 1 de setembre. Diumenges a la tarda, a la plaça de Sant Jaume, a càrrec de l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona, es reprendrà el mes de setembre, en data a anunciar. Dimecres al vespre, al Pla de la Catedral, a càrrec de la Unió de Colles, es reprendrà el 4 de setembre i

acabarà el dia 18. Divendres al vespre, al Parc de l'Espanya Industrial, no sofreix interrupció. Aquest cicle l'organitza una comissió de diferents entitats del barri.

Sardanes a Sant Joan de les Abadesses.— Els cicles estiuençs de sardanes són molt nombrosos, i abasten tota l'àrea catalana, però potser calgui remarcar el cas de Sant Joan de les Abadesses que el mes d'agost ofereix sardanes cada nit, des del dia 2 fins al 18 d'agost, inclosos. Hi intervindran les cobles Atanaga, Sant Jordi, Genisenca, Lluïsos, La Bisbal Jove, Bofills, La Unió de Cassà i Ciutat de Girona.

Cobla "La Principal del Metro".— Amb aquesta denominació s'ha fet una ballada a Vilanova i la Geltrú, el dia 25 de juliol, dintre del programa d'actes de l'Onzè Festival Internacional de Música Popular Tradicional que celebra la població.

■ Josep Ventura

televisió

Programació de l'11 al 17 de d'agost de 1991

TV
3

DIUMENGE, 11

10.00 Sardanes
10.15 Club super 3
13.00 Roseanne
13.30 De professió API
14.00 La reina de casa
14.30 Telenotícies
15.00 El temps
15.05 Club super 3
15.30 La pel·lícula del diumenge (D): «L'espasa del cavaller»
17.20 Stingray
18.40 Batman
19.05 Extraterrestres a la família
19.30 Jim West
20.30 Allo, allo
21.00 Telenotícies
21.25 El temps
21.30 Trenta minuts
22.00 Dallas (D)
22.50 Gran estrena - Perry Mason
00.25 Cinema de mitjanit: «El llop de la Sila»

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:
10.00 Club super 3
11.30 La senyoreta (D)
13.00 Riviera (D)
13.30 Cos a cos (D)

14.00 T/N Comarques
14.20 Miri, miri
14.30 Telenotícies - El temps
15.15 Gent del Barri (D)
17.40 Guaita que fan ara
18.30 Club super 3
21.00 Telenotícies - El temps

DILLUNS, 12

12.00 Sereu campions
12.20 Thalassa
15.40 Baby Boom (D)
16.05 Pel·lícula tarda: «Vacances a París»
20.00 Marc i Sofia
20.30 Benson
21.35 Betes i films
22.00 Pantalla (D): «Beau Brummel»
23.50 Telenotícies
00.10 Cinema de mitjanit: «Els amors de Scaramouche»

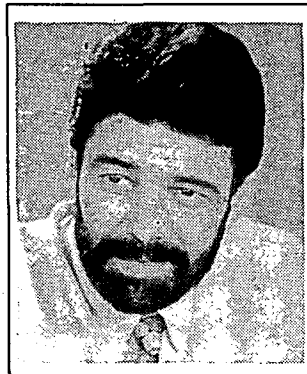
DIMARTS, 13

12.00 Converses sobre Catalunya
15.40 Baby Boom
16.05 Pel·lícula tarda: «Els productors»
20.00 Marc i Sofia
20.30 Benson
21.35 Amor a primera vista

22.25 El famós Teddy Z
22.55 Quan es fa fosc (D)
23.40 Telenotícies
24.00 Cinema de mitjanit: «Sonora»

DIMECRES, 14

12.00 Aquest programa
12.30 Les coses dels famosos

15.40 Baby Boom
16.00 Pel·lícula tarda: «El trencacors»
17.50 De més verdes en maduren
20.00 Marc i Sofia

20.30 Benson (D)
21.35 Cinema 3: «L'estimoni presenciat»
23.25 Informatiu cinema
23.55 Telenotícies
00.15 Cinema de mitjanit: «El triangle diabòlic de les Bermudes»

DIJOUS, 15

12.00 Natura
12.30 Motors a fons
15.40 Baby Boom
16.05 Pel·lícula tarda: «La diputada Angelina»
17.40 De més verdes en maduren
20.00 Marc i Sofia
20.30 Benson (D)
21.35 Em cridava, el Senyor?
22.35 Les coses dels famosos
23.00 La volta al món en 80 dies
23.45 Telenotícies
00.05 Cinema de mitjanit: «Zambo, el rei de la jungla»

DIVENDRES, 16

12.15 Dallas
15.40 Baby Boom
16.05 Pel·lícula tarda: «Camí a Bali»

17.40 De més verdes en maduren
20.00 Marc i Sofia
20.30 Benson (D)
21.40 Quart segona
22.05 Canal 12
22.55 L'escurçó negre
23.25 L'avi Bernat
23.55 Telenotícies
00.15 Cinema de mitjanit: «Massa risc per a un home sob»

DISSABTE, 17

10.00 Sardanes
10.15 Club super 3
13.00 Roseanne
13.30 De professió API
14.00 Betes i films
14.30 Telenotícies - El temps
15.10 Tortugues Ninja
15.45 Tarda de western: «Passió»
16.55 El pare Dowling
17.40 Documental
18.45 Oh, No!
19.15 Robert
20.05 El famós Teddy Z
20.30 Allo, allo
21.00 Telenotícies - El temps
21.30 Cine nit: «Orca»
23.00 Cinema de mitjanit: «Leptke»

TV
2

DIUMENGE, 11

08.00 Puçastoc
09.00 Santa Missa
09.45 Fables d'Europa
10.00 Archie i Sabrina
10.30 Cine para todos: «Visión especial en Caracas»
12.00 Diumenge esport
16.25 Avanç informatiu
16.30 Diumenge esport
18.00 Avanç informatiu
18.05 Diumenge esport
19.00 Tribunal popular
20.00 L'informatiu cap de setmana
20.15 Un any en la vida
21.30 Ponte las pilas
22.30 Juegos sin fronteras
00.00 Cine paraíso presenta: «Piernas de perfil»
01.45 A l'estiu, teatre: «Capvespre al jardí»
02.30 Golf G.P.A.

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:
08.00 Babilonia
09.00 Barrio Sésamo
09.30 Dibuja - 2
10.00 Noticias
11.30 Universidad de verano
12.30 Noticias
13.25 Menjar i Beure
13.30 Mar endins
14.00 Milmoto clip
15.30 Dibuja 2
16.30 Avanç informatiu
18.00 Avanç informatiu
21.30 L'informatiu vespre

DILLUNS, 12

10.05 Cine para todos: «La

leyenda del lobo»
12.35 Bioman
13.00 Belleza i poder
14.30 Lliga amb la 2 - Força Barça
15.00 Musical Plàstic
16.00 Webster
16.35 Primera sessió: «Tiempo de canciones»
18.00 Avanç informatiu
18.05 Historias de cada día
19.00 Via Olímpica
19.30 Deportes
20.30 Documental
21.00 Cifras y letras
21.45 Murphy Brown
22.10 La estrella es... Katherine Hepburn: «El león de invierno»
00.00 Rapido
00.30 Última sessió de cine: «Volvió el amor»
02.00 Jazz entre amigos

DIMARTS, 13

10.05 Cine para todos: «Lo en el instituto»
12.35 Loca academia de policía
13.00 Belleza i poder
14.30 Lliga amb la 2 - Força Barça
15.00 Això no pot fer-se per TV
16.00 Webster
16.30 Primera sessió: «El gran gorila»
18.05 Historias de cada día
19.00 Mec-Mec
19.30 Deportes
21.50 Llnia-900
22.15 El abogado Matlock
23.15 Eurocops

00.00 Prisma
00.30 Última sessió de cine: «El malvado Zaroff»

DIMECRES, 14

10.05 Cine para todos: «Sin aliento»
12.35 Loca academia de policía
13.00 Belleza i poder
14.30 Lliga amb la 2 - Força Barça

15.00 Tal com raja
16.00 Webster
16.35 Primera sessió: «Arenas sangrientas»
18.15 Historias de cada día
19.00 Barcelona Olímpica

19.30 Deportes
21.45 Matrimonio con hijos
22.15 Certamen de habaneras
00.00 Documents TV
00.35 Última sessió de cine: «El escándalo»

DIJOUS, 15

10.00 Cine para todos: «pandillas de motoristas»
12.35 Loca academia de policía
13.00 Belleza i poder
14.30 Lliga amb la 2 - Força Barça
15.00 Ya somos europeos
16.00 Webster
16.35 Primera sessió: «Después del futuro»
18.05 Historias de cada día
19.00 Al filo de lo imposible
19.30 Deportes
20.30 Documental
21.00 Cifras y letras
21.45 Los Simpson
22.15 Dijous cinema: «Miss Caribe»
00.00 Metropolis
00.30 Última sessió de cine: «Sentencia para un Dandy»

DIVENDRES, 16

10.00 Cine para todos: «Las minas del Rey Salmonete»
12.35 Loca academia de policía
13.00 Belleza i poder
13.30 Fora de serie
14.30 Lliga amb la 2 - Força Barça

15.00 Contrapunt
16.00 Webster
16.35 Primera sessió: «La hermana Alegría»
18.05 Historias de cada día
19.00 Videomix
19.30 Deportes
21.45 El mirall: «Votos rotos»
00.30 Última sessió de cine: «Cuenta atrás»
02.30 Deportes

DISSABTE, 17

08.00 Belleza i poder
09.00 Galeria de personatges
10.00 Archie i Sabrina
10.30 Cine para todos: «Historia de Madrid»
12.00 Monográfics
13.00 Mec-Mec
13.30 Lliga amb la 2 - Força Barça
14.00 Mediterráneo - 2
14.30 L'informatiu
15.00 Musical
16.00 Dissabte esport
16.30 Avanç informatiu
16.35 Dissabte esport
18.00 Avanç informatiu
18.05 Dissabte esport
20.00 Cine club: «Esa clase de amor»
21.55 L'informatiu
22.15 Sidney
22.35 Mec-Mec
23.00 Camaleó
23.20 Jose Maria Rodero: «El caballero de la mano en el pecho»
01.20 Última sessió de cine: «El espectro de la rosa»
03.00 Deportes

canal
33

DIUMENGE, 11

14.00 Jazz & Co
15.00 Més enllà del 2000
15.45 Cliptoman
16.00 Escalada
17.30 Bàsquet NBA
19.00 Trial sin
20.00 Golf
20.30 Futbol
22.15 Golf
00.10 Bona nit

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:
18.00 International Headlines
18.30 Mediterrània

19.55 Cliptoman
20.00 Tot l'esport

DILLUNS, 12

22.00 El temps - Cesc
20.20 El nan roig
20.55 Gent del barri
21.25 Mil paraules
21.30 Telenotícies
22.00 El temps - Cesc
22.10 Converses sobre Catalunya
23.15 Segle XX
00.05 Jazz & Co
01.00 Bona nit

DIMARTS, 13

19.00 Star Trek
20.20 El nan roig
20.50 Super 10
20.55 Gent del barri
21.25 Mil paraules
21.30 Telenotícies
22.00 El temps - Cesc
22.10 Teatre: «La fille mal gardée»
23.45 Cadència
00.35 Bona nit

DIMECRES, 14

19.00 Star Trek
20.20 Motor a fons
20.50 Lotto 6/49

20.55 Gent del barri
21.25 Mil paraules
21.30 Telenotícies
22.00 El temps - Cesc
22.05 Futbol
23.10 Canal 33 presenta: «Dones de cinema»
01.40 Bona nit

DIJOUS, 15

19.00 Star Trek
20.30 Futbol
22.30 Tennis
01.00 Bona nit

DIVENDRES, 16

19.00 Star Trek
20.30 Futbol
22.30 Tennis
01.00 Bona nit

DISSABTE, 17

14.00 Cadència
15.00 Vibria
15.15 Senyals
16.00 Natació
17.00 Voleibol
18.30 Futbol
20.30 Futbol
22.30 Tennis
01.00 Bona nit

TV
1

DIJOU, 11

08.00 Aventura 92
09.00 **TIEMPO DE CREER**
09.15 Concierto
10.00 **EL DIA DEL SEÑOR - SANTA MISA**
11.00 **PUEBLO DE DIOS**
11.30 Informe semanal
12.45 Generaciones
13.35 Yo compro esta mujer
13.40 La Palmera
15.00 Telediario-1
15.35 Los fruitis
16.00 Sesión de tarde: «La boda o la vida»
17.35 La hora Warner
18.35 El tiempo es oro
19.35 A vista de pájaro
20.05 Corrupción en Miami
21.00 Telediario-2
21.35 Juzgado de guardia
22.05 Domingo cine: «Marlowe, detective privado»
23.40 Telediario
23.45 Festival de verano

ESPÀIS FIXOS

DE DILLUNS A DIVENDRES:

08.15 Informativos Extranjeros
09.00 Avance telediario

09.05 Los vengadores
12.15 Generaciones
13.00 Teleuna
13.30 Yo compro esa mujer
14.00 L'Informatiu migdia
14.30 Cheers
15.00 Telediario-1
15.40 La dama de rosa
17.25 Aventura 92
21.00 Telediario-2

DILLUNS, 12

09.55 Europa en sus siglos oscuros
11.00 El tiempo es oro
11.45 A vista de pájaro
16.25 Nonni
17.55 La vuelta al mundo Willy Fogg
18.30 La aventura de crecer
19.00 La palmera
20.05 Corrupción en Miami
21.30 Caliente
22.35 Colombo
00.15 Diario noche
00.45 Miss Marple: «En el Hotel Bertram (1ª)»

DIMARTS, 13

09.55 Capitales culturales de Europa

10.55 Caliente
10.55 A vista de pájaro
16.25 La tía de Frankenstein
17.55 La vuelta al mundo Willy Fogg
18.30 Tendido cero
19.00 La palmera
20.05 Corrupción en Miami
21.35 Sesión de noche: «Mi último tango»
23.35 Diario noche
23.55 **TESTIMONIO**
00.00 Miss Marple: «En el hotel Bertram (2ª)»

DIMERCRES, 14

09.55 Una ciudad para vivir
11.00 Tendido cero
11.30 Viaje en el tiempo
16.35 La tía de Frankenstein
17.55 La vuelta al mundo Willy Fogg
18.30 Con las manos en la masa
19.00 La palmera
20.10 Corrupción en Miami
21.35 De carne y hueso
22.00 Jóvenes jinetes
22.55 Grandes relatos: «Doce del patíbulo»
23.35 Viaje en el tiempo
00.05 Diario noche

00.30 Miss Marple: «Némesis»
02.00 Documental

DIJOUS, 15

09.30 **SANTA MISA**
16.35 La tía de Frankenstein
17.55 La vuelta al mundo Willy Fogg
18.30 Llave en mano
19.00 La palmera
20.05 Corrupción en Miami
21.30 Devorame otra vez
22.15 El primi-juego
22.30 Estrenos TV: «Escándalo en una pequeña ciudad»
00.05 Diario noche
00.35 Largometraje especial: «Sentencia para un Dandy»
02.20 Documental

DIVENDRES, 16

09.55 Ausencias y retornos
10.55 Llave en mano
11.25 Devorame otra vez
16.35 La tía de Frankenstein
17.25 Los cuentos de Alf
18.00 La vuelta al mundo de Willy Fogg
18.30 Seguridad en marcha
19.00 La palmera

20.05 Corrupción en Miami
21.30 Noche de humor: «Nido vacío»
22.00 La pasión de Gabriel
23.00 Los Kennedy de Massachusetts
23.50 Diario noche
00.15 Alucine: «El aullido del diablo»

DISSABTE, 17

08.00 Aventura 92
09.00 **ULTIMAS PREGUNTAS**
09.30 La aventura del crecer
10.00 Concierto
11.30 Ausencias y retornos
12.45 Generaciones
13.35 Las redes de la justicia
14.00 Rockopop
15.00 Telediario-1
15.35 Alfred J. Kwak
16.00 Sesión de tarde: «Maestro en fugas»
17.40 Club Disney
19.35 A vista de pájaro
20.05 Corrupción en Miami
21.00 Telediario-2
21.35 Informe semanal
22.30 Sábado cine: «Voluntarios» - «Lady Caroline Lamb»

antena
3

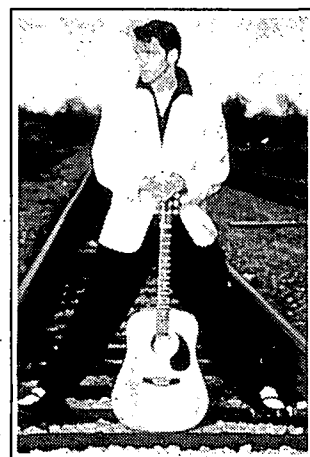
DIJOU, 11

08.00 Dibujos animados
09.30 Clásicos familiares
10.30 Salvados por la campana
11.00 Viva la vida
12.00 Noticias
12.05 Peyton Place
13.15 Telecine «Foto: pepino y la mala mujer»
15.00 Noticias
15.30 El príncipe de Bel Air
16.00 Un nuevo rumbo
16.30 Caza submarina
17.00 Los gladiadores
17.45 Al sol con... Isabel Iglesias
18.18 La película del domingo: «Ilegalmente tuyo»
20.00 En el calor de la noche
21.00 Noticias
21.30 Empezar de nuevo
22.00 El gordo
23.00 Noche de lobos: «Trampa para turistas»
01.00 Noticias
01.15 Al fin música

ESPÀIS FIXOS

DE DILLUNS A DIVENDRES:

07.15 Colegio libre de eméritos-aula 3
08.00 La guardería
10.03 Pasarela
10.30 Pasionaria
11.00 Viva la vida
12.03 Santa Barbara
13.00 Bonanza
14.05 Noticias regionales

14.30 Cosas de casa
15.00 Noticias
19.00 La merienda
20.00 Chicas con clase
20.30 La ruleta de la fortuna
21.00 Noticias
00.30 Noticias

DILLUNS, 12

15.30 Telecine: «Arma secreta»
21.30 El equipo «A»
22.30 La película del lunes: «Shaft: los carnívoros»
00.45 Ciclo de cine negro: «Criminales de domingo»
02.15 Pasarela

DIMARTS, 13

15.30 Telecine: «Un espía de más»
21.30 Diamantes
22.30 De tú a tú
00.00 Un diputado fantástico
00.45 Camuflaje
01.30 Hospital general
02.15 Pasarela

DIMERCRES, 14

15.30 Telecine: «Imogene: el regreso del Imogene»
21.30 El coche fantástico
22.30 «Made in Spain»: «Esto si se hace»
00.45 Los invencibles de Nemesis
01.30 Hospital general
02.15 Pasarela

DIJOUS, 15

15.30 Telecine: «Mingo vuelve a la ciudad»
21.30 El equipo «A»
22.30 Cinturón negro: «Fuerza 7»
00.45 Lou Grant
01.30 Hospital general
02.15 Pasarela

DIVENDRES, 16

15.30 Tele cine: «El último viaje»
19.00 Los invasores
21.30 El coche fantástico
22.30 La clave: «Encuentros con hombres

memorables»
02.30 Cine español: «La mini tía»
04.00 Oh, video

DISSABTE, 17

08.00 La guardería del sábado
10.30 Salvados por la campana
11.00 Viva la vida
11.30 De tú a tú
13.00 Centímetros cúbicos
14.00 Noticias regionales
14.30 Los héroes de Hogan
15.00 Noticias
15.30 Polvo de estrellas: «Las aventuras de Huckleberry Finn» - «Brian, soldado de primera clase»
20.00 ENG
21.00 Noticias
21.30 Lo que se de mi
22.00 Polvo de estrellas: «Las alegres chicas de Colsada» - «Mi tutor» - «La casa encantada»
04.00 Oh video

tele
5

DIJOU, 11

08.00 Dibujos animados
10.15 Pressing catch
10.45 Arco iris
11.15 Coctelera VIP
12.00 Matinal de cine: «Los Usa en zona rusa»
14.00 La 5ª Marcha
15.00 Humor amarillo
15.30 Cine fiesta: «Arde París»
18.00 Sábados de Humor (Repetición)
20.00 Domingo de acción
21.30 Telecomedia: «Enredos de familia»
22.00 Desde Palma con amor
24.00 Entre hoy y mañana
00.30 Pressing boxeo
01.30 El inspector Derrick

ESPÀIS FIXOS

DE DILLUNS A DIVENDRES:

08.00 Dibujos animados
09.25 Humor amarillo
09.50 ¿Hablando se entiende la basca?
10.15 Telerromance: «María, María»
12.55 Vacaciones en el mar
13.40 Dibujos animados
14.05 Arnold
14.35 Telerromance: «Inés Duarte, secretaria»
17.15 Misión imposible
18.05 Super Guay
19.30 ¿Hablando se entienden la basca?
20.00 Apartamento para tres
20.30 Humor amarillo
20.55 Hoy
21.00 Telecupon
21.15 Telerromance: «Topacio»

DILLUNS, 12

11.00 Cine corazón: «Georgia»
15.30 Cine vacaciones: «Escuela de ladrones 2»
22.00 Noche de acción: «Rape Squad»
24.00 Entre hoy y mañana
00.15 Los misterios de la noche
01.00 Pressing boxeo

DIMARTS, 13

11.00 Cine corazón: «Hombres frente a frente»
15.30 Cine vacaciones: «Las chicas bien no explotan»
22.05 Silencio se rie: «Jaimito contra todos»
23.45 Entre hoy y mañana

00.15 ¿Hablando se entiende la gente?
01.40 Las chicas con las chicas

DIMERCRES, 14

11.00 Cine corazón: «El último viaje»
15.30 Cine vacaciones: «Trasplante de un cerebro»

22.05 Cine 5 estrellas: «my fair lady»
24.00 Entre hoy y mañana
00.40 Fútbolísimo

DIJOUS, 15

11.00 Cine corazón: «El multimillonario»
15.30 Cine vacaciones: «Tierra de alimafas»
22.05 Gran pantalla TV: «Colombo»
23.35 Entre hoy y mañana
00.05 El juego único
01.50 Arco iris

DIVENDRES, 16

11.00 Cine corazón: «Sabor amargo»
15.30 Cine vacaciones: «Golpe audaz»
22.05 Pantalla de verano: «Destino fatal»
24.00 Entre hoy y mañana

DISSABTE, 17

08.00 «Superguay sábado»
10.30 Las chicas con las chicas
11.00 Humor Amarillo
11.30 Pressing catch
12.00 El gran chaparral
13.00 Telecinco, ¿Dígame?
15.30 Cine fiesta: «La rebelión de los simios»
17.15 Desde Palma con amor
19.10 Sábado de acción
21.00 Segundo matrimonio
21.30 Lío gordo a bordo
22.05 Sábados de humor
24.00 Entre hoy y mañana
00.30 La noche pícara
01.20 El Inspector Derrick

COMENTARI TV

Ciudadano Kane

La televisió emet cinema molt dolent que la gent es va empassant sense cap esperit crític. Val la pena dir que una forma d'evitar que el telespectador vagi perdent progressivament el bon gust i la capacitat de distingir el cinema bo del cinema dolent és veient pel·lícules bones, pel·lícules molt bones. Un cas és **Citizen Kane**, film considerat per molts crítics el millor de la Història del Cinema: una obra mestra. Relata la tragèdia d'un milionari nord-americà i fa una aguda anàlisi de la societat capitalista amb les seves misèries i els seus valors. La seva realització va ser absolutament innovadora i va significar una veritable inflexió en la Història del Cinema. Penso que seria bo de tenir-la casa i veure-la més d'un cop.

■ Ignasi Bofarull

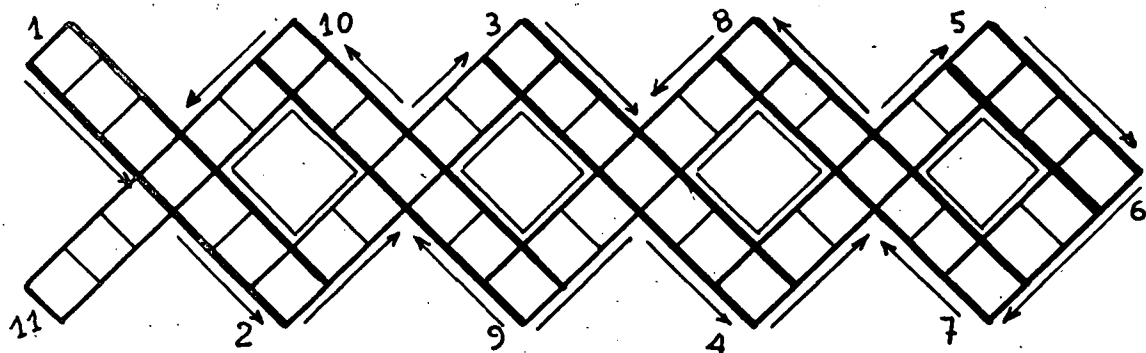
Telespectadors Associats de Catalunya
Plató 14, entl. 2ª - Tel: 200 13 39 - 08021 BARCELONA

ENCREUATS

per Rosa Collell

LA TRENA

Començant pel nº 1 anar seguint l'ordre segons els números i fletxes fins a acabar en el nº 11 i sempre coincidint en cada cruïlla.

- 1- Individus de la tribu de Leví, als qui els fou concedida la dedicació al culte per la seva fidelitat en el desert, durant la fugida d'Egipte.-
- 2- Així es diu en el cantar dels Cantars, la dona celebrada.-
- 3- Junt amb l'efod, instruments d'un santuari.-
- 4- Sobrenom de Judas (fill de Mataties).-
- 5- Objecte amb el qual es devia transmetre l'oracle de Déu.-
- 6- Nom d'un evangelista.-
- 7- Dona de Canà, en la que Jesús va admirar la seva fe.-
- 8- El primer dels tres Patriarques.-
- 9- Localitat al costat del llac de Genetzaret, dita també Dalmanuta.-
- 10- Individu que es compromet, amb vot, a servir Déu.-

Solució

1- Levites.- 2- Sulamit.- 3- Terafim.- 4- Macabeu.- 5- Urim.- 6- Marc.- 7- Cananea.- 8- Abraham.- 9- Magadan.- 10- Nazireu.

ESCACS

per Jaume Mora

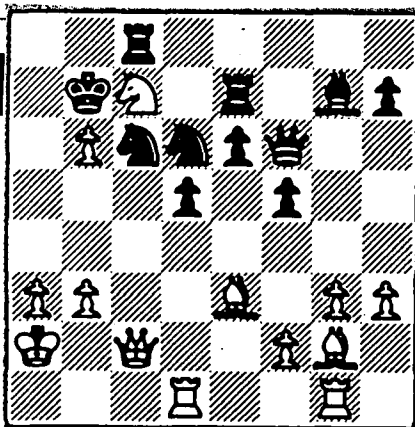
DIAGRAMA 389

Negres juguen i guanyen.

Els intrusos sempre acaben igual.

Solució al diagrama 388

1...Db8xd5; 2 c4xd5 Te-e1+; 3 Rgl-g2 Aa6-f1+ 0-1

FILATÈLIA

per Enric Graupera

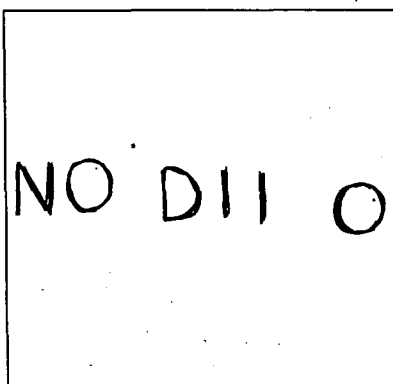

NIELS STENSEN, científic i bisbe

Stensen fou un gran científic, sacerdot, bisbe i fa poc declarat beat. Dinamarca el recordà amb aquest segell. Nasqué a Copenhaguen, el 1638, de pares luterans. El 1656 ingressà a la Universitat; el 1660 es trasllada a Holanda per completar els estudis de Medicina. El 7 d'abril del mateix any, fa la descoberta científica del Tiroide. Marxa a París i realitza uns valuosos estudis sobre l'embrió i el cervell. El 1667 es converteix al catolicisme; el 1675 rep l'ordenació sacerdotal i el 1677 és nomenat bisbe i vicari apostòlic d'Hamburg, on mor el 1686. Fou beatificat pel papa Joan Pau II el 23 d'octubre del 1988.

JEROGLÍFIC

per Núria Albert

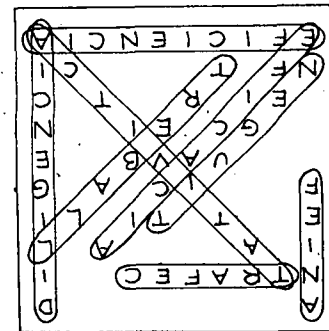
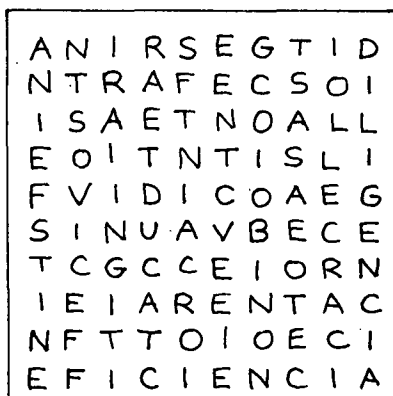
QUÈ DIU LA NATI?

Solució al 619

UN TRES I NO RES

SOPA DE LLETRES per Montserrat Albert

8 PER A DESPRÉS DE LES VACANCES

Trafec - Feina - Activitat -
Diligència - Neguit - Eficàcia
- Treball - Eficència.

20 ANYS

al servei de la pau,
la justícia i els
drets humans

Fes-te soci

Collabora

JUSTÍCIA I PAU

Rivadeneyra, 6, 10è. 08002 Barcelona
Tel. (93) 317 61 77

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"En les meves oracions demano al Senyor que els mantingui en la tasca tan formosa que realitzen al servei de l'Evangeli arreu del món." **Fra Juan José Aristi, BOLÍVIA**

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ;

PARROQUIA SANTA TERESITA N. J. APARTADO 30097 - CARACAS 062 CATIA VENEZUELA.....	16.120 Ptes.
MONTSERRAT TRIBO PLANES AVD. CASTRO BARROS, 650 5000 ARGENTINA.....	16.120 Ptes.
MONTSERRAT VERGES BONG YANG RI 252-1 KANG WON DO 230-20 COREA DEL SUD.....	22.360 Ptes.
JAUME BOADA I RAFI DUVIMIOSO TERRA 1337 MONTEVIDEO URUGUAY.....	16.120 Ptes.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....
Direcció.....Tel.....
Població.....D.P.....Província.....
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
(nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:
☐ taló que adjunto ☐ gr postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:
Domiciliació: Banc / Caixa.....
Sucursal nº.....
Nº. compte corrent.....
Població.....Província.....
Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.
Població.....Data.....
Signatura.....

"CATALUNYA CRISTIANA" c/. València, 244, 2º. - 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

GENERALITAT DE CATALUNYA

Departament d'Agricultura,
Ramaderia i Pesca

PROP DEL BOSC

NO JUGUIS AMB FOC

Per a evitar els incendis forestals disposem dels mitjans més moderns. I, per a apagar-los, tenim cada dia més recursos humans i tècnics. Però, naturalment, la mesura més eficaç per a evitar-los és no fer foc sota cap concepte. A l'estiu, llençar cigarrets per

la finestreta del cotxe, fer foc a prop del bosc o cremar marges i rostolls pot tenir conseqüències molt greus per al nostre patrimoni natural.

El nou telèfon dels Bombers de la Generalitat és el 085 per a totes les comarques de Catalunya.

CATALUNYA *UN PAÍS* D'EUROPA

LITÚRGIA - CULTURA

SUPLEMENT DE CATALUNYA CRISTIANA

Nº 17

Cada dia és festa

Diumenge, 11 d'agost. XIX del temps ordinari. Stes. Clara d'Assís, verge, fdra.; Susanna, mar. i St. Tiburci, mr.

El sol surt a les 4,55 i es pon a les 6,56 —Hora solar.

Dilluns, 12 d'agost. St. Anicet, mr. Stes. Hilària i Felicitíssima, mr.

Dimarts, 13 d'agost. Sts. Poncià, p. mr.; Hipòlit, mr. i Cassià, mestre, mr.

Dimecres, 14 d'agost. Sts. Eusebi, cfr.; Calixte, b. mr. Maximilià Kolbe, franc. mr.; Sta. Atanàsia, vda. mja.

Dijous, 15 d'agost. L'Assumpció de la Mare de Déu. St. Tarsici, mr.

Festa major a Amer, Badalona, Banyoles, La Bisbal d'Empordà, Cardedeu, Castelldefels, Darnius, Falset, Manlleu, Moià, Platja d'Aro, Ribes de Fresser, Roses, Santa Pau, Vilabertran i molts altres pobles.

Divendres, 16 d'agost. Sts. Esteve, rei d'Hongria; Roc, cfr. i Sta. Serena, emp.

Festa major a Cantonigròs, Malgrat, Folgueroles, Sta. Coloma de Cervelló, Toloriu i La Cava (Deltebre).

Dissabte, 17 d'agost. Sts. Jacint, dominic i Mamés, mr.

Festa major a Riumors.

11 d'agost. Diumenge XIX de durant l'any. Lectures: Primera l Reis 19:4-8; Salm 33; segona Ef 4:30-5:2; tercera Joan 6:41-51.

12 d'agost. Dilluns de la setmana XIX de durant l'any. Lectures: Primera Dt 10:12-22; Salm 47; segona Mateu 17:22-27.

13 d'agost. Dimarts de la setmana XIX de durant l'any. Lectures: Primera Dt 31:1-8; Dt 32; segona Mateu 18:1-5.10.12-24.

14 d'agost. Dimecres de la setmana XIX de durant l'any. Lectures: Primera Dt 34:1-12; Salm 65; segona Mateu 18:15-20.

15 d'agost. Dijous. Assumpció de la Mare de Déu. Vigília: Lectures: Primera l Cr 15:3-4.15-16; Salm 131; segona lC 15:54-57; tercera Lluc 11:27-28. —Dia: Lectures: Primera Ap 11:19a, 12:1.3-6a.10ab; Salm 44; segona lC 15:20-26; tercera Lluc 1:39-56.

16 d'agost. Divendres de la setmana XIX de durant l'any. Lectures: Primera Js 24:1-13; Salm 135; segona Mateu 19:3-12.

17 d'agost. Dissabte de la setmana XIX de durant l'any. Lectures: Primera Js 24:14-29; Salm 15; segona Mateu 19:13-15.

Litúrgia de les Hores. Setmana 3.

Diumenge: XIX de durant l'any. Tot propi.

Dilluns: De fèria.

Dimarts: De fèria.

Dimecres: St. Maximilià M.ª Kolbe, prev. franciscà i màrtir. Memòria obligatòria.

Dijous: L'Assumpció de la Mare de Déu. Solemnitat.

Divendres: De fèria.

Dissabte: De fèria. Vespres I de demà.

a cura de Pielat Campmajó

Els intel·lectuals del partit

Els intel·lectuals del partit són els integrants d'un petit grup la funció dels quals consisteix a inventar raons que justifiquin i sostinguin les decisions preses pel govern, ni que siguin una bestiesa. La funció d'aquests senyors es la d'una batedora culinària amb la qual es fa una salsa. Són els malabaristes de l'astúcia dialèctica, més que de l'objectivitat i de la raó. La maquineta de la intel·ligència forneix arguments a favor de les més contundents ximpleries. També hi ha malabaristes que saben fer creure que, tot el que ells fan, es apostolat.

■ Pere Campàs Bonay Monestir de L'Estany

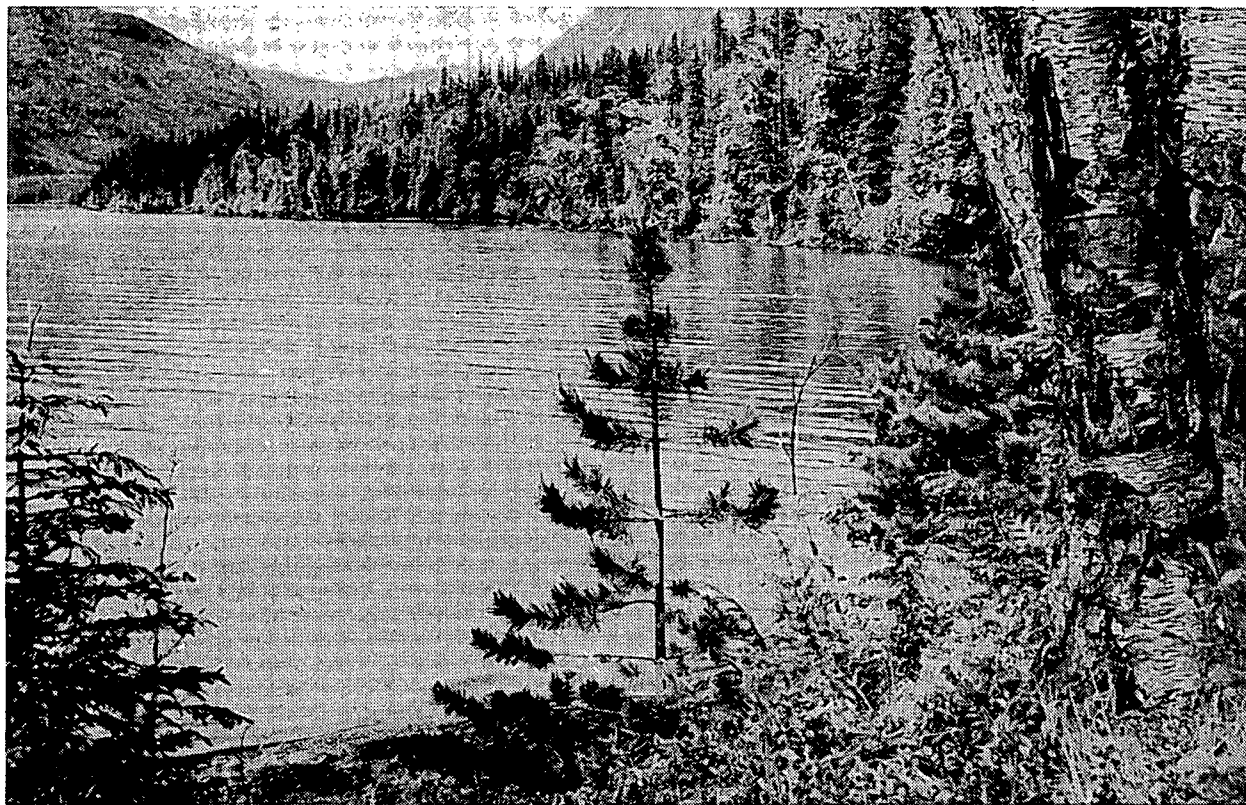
CALENDARI

L'ESGLÉSIA CELEBRA

D'ACÍ I D'ALLÀ

DIJOUS, 8 D'AGOST DE 1991

HOMES I INSTITUCIONS

Serralades llunyanes

Fa uns dies, vaig passar pels voltants d'un centre penitenciari, allunyat de Barcelona. Fora de les seves parets, desafiant les mesures de seguretat de reixes i tanques, es veien cel enllà unes muntanyes alteroses... misteriosament fidels, tot i la nit fosca, als aldarulls i conflictes d'aquella casa de correcció.

Amb quin afany contemplarien els captius la serralada, oberta a l'espai, lliure, sense reixes, com un repte a la seva condició de presoners!

Llavors vaig recordar una cançó que, de joveneta, m'havien ensenyat:

*La muntanya venerada
a mi em té robat el cor,
de nit parla amb l'estelada
i de dia amb el sol d'or.
Ella s'alça enorgullida
alta i ferma sobre el pla,
perquè té tota la vida
i la força de demà.
Quan la plana sigui morta,
quan no hi resti ni un ser viu,
la muntanya encara forta
alçarà son front altiu.*

El quartet final és, certament, melanconiós, però no esperem que sigui així per tal com damunt de tot hi ha el Creador, hi ha Déu, el nostre Pare, que no deixarà les seves criatures en l'anorreament més absolut...

Tot i les amenaces nuclears, tot i les guerres salvatges, les presons inclements, i les destruccions provocades pels homes, tombaran les prades florides i les arbredes prop dels rius, i tot el món serà un cant de vida generosa atorgat pel qui tot ho pot per tal d'encoratjar les seves criatures, damunt de les que planen auguris d'inquietut i adversitat.

■ Pletat Campmajó

Suplement infantil de Catalunya Cristiana

N.º 576

La mare de Jesús

Li dlem "Mare de Déu", perquè Jesús és el Fill de Déu fet home. I ella fou la seva mare. De vegades, estic a casa i sento com la mare canta tot feinejant. Casa nostra, sense la mare, seria una casa trista.

De vegades penso que m'hauria agradat, ni que fos tretent el nas per una finestra, veure la Mare de Jesús cantar i feinejar per la seva casa de Natzeret; veure com parlava amb Jesús i amb Sant Josep, amb les amigues i veïnes. M'hauria agradat poder-seure prop d'ella, parlar-li, preguntar-li coses; i mentre em contestés, la mirar-la i la mirar-la. Devia ser una mare tan mare i tan macal.

El dia 15, festa de l'Assumpció, amb una colla de famílies hem organitzat una excursió a una Ermita. Sortirem del poble de bon matí. El mossèn també vindrà. Celebrarem l'Eucaristia, i nosaltres tocarem la flauta i cantarem. Després ballarem sardanes i farem un dinar al camp.

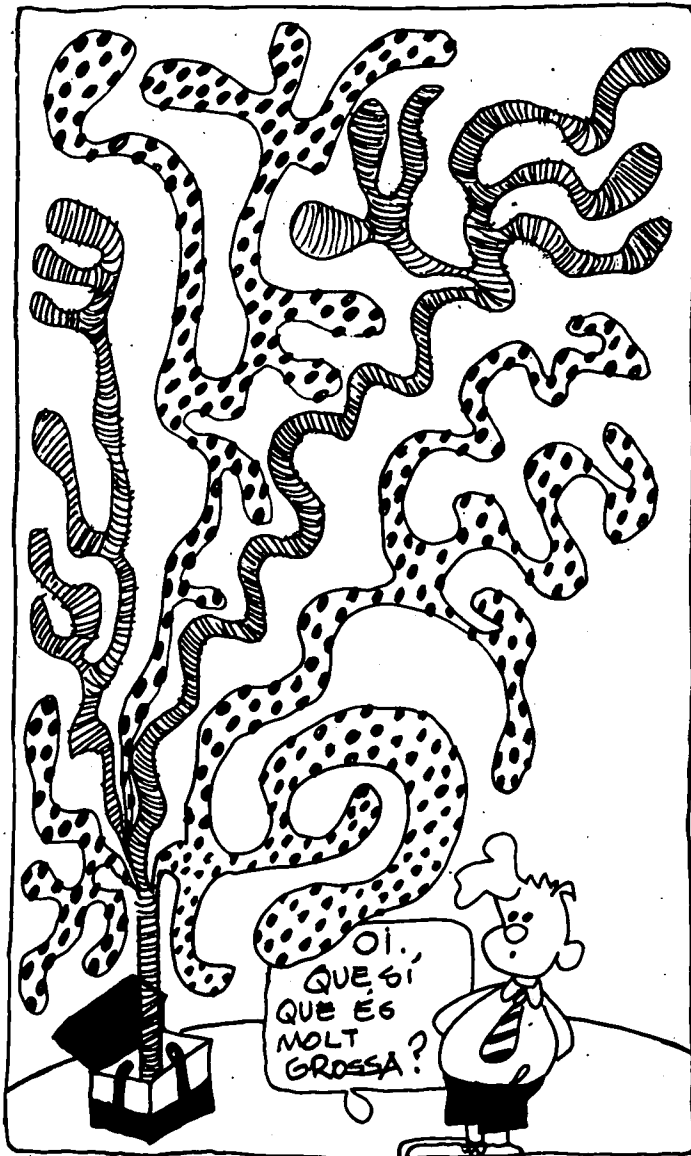
La mare diu que les noies i els nois d'ara la coneixen poc la Mare de Déu. I com que la coneixen poc, l'estimen poc. No ho sé.

Ara penso que, el dia de l'excursió, escoltaré bé les lectures i allò que expliqui el mossèn; m'imaginaré que vaig a la casa de Natzeret i parlo amb Maria, i llavors no sé què... i ella somriu, com ho fa la mare quan li explico coses...

Bé, felicitats a totes les Eixerides que es diuen Maria o Assumpció. Per molts anys, amigues!

EN PITU CALSAPEU

Francesc d'Assís

per F. Gamissans

Recital fins a posta de sol

Francesc fou amant de la música i de la cançó. De jove rondava pels carrers i places d'Assís cantant i dansant. Després de la seva conversió a Déu, cantava els himnes que ell mateix havia compost. N'era l'autor de la lletra i de la melodia.

Tenia una veu summament clara i pastosa. De baríton. Tocava la mandolina, el llaüt i altres instruments musicals de l'època.

Trobat-se un dia de primers de maig als voltants de Santa Maria dels Àngels, digué a fra Lleó:

—*Para taula prop d'aquella tanca. Menjarem damunt l'herba i vora el riu.*

(En aquells temps els rius eren nets com les fonts.)

Així ho féu fra Lleó. Aparellà el de sempre: pa, formatge, un càntir d'aigua i un parell de pomes dolces i rogenques. Quan havien ja llescat el pa i beneït la taula, tot plegat començà a cantar un rossinyol, amagat rera d'una bardissa i damunt d'un bassal. I ho fela molt dolçament:

En sentir-lo, Francesc, engrescat, diu a fra Lleó:

—*Anem de puntetes on hi ha el germà rossinyol. Amb ell llourem tots plegats el Senyor.*

—*Pare, jo no tinc veu per a cantar, i sóc desafinat. Val més que cantis tu i el rossinyol. Jo us escoltaré i, callant, també lloraré Déu.*

Aleshores anà el sant cap a la bardissa, vora el bassal. Quan començà a cantar Francesc, el rossinyol callà. I quan acabà el cant Francesc, tornà a cantar amb més reflets el rossinyol. Callava l'ocell, cantava el sant; callava el sant, cantava l'ocell. I així fins a mitja tarda.

Després digué Francesc a fra Lleó:

—*De veritat et confesso que el germà rossinyol m'ha vençut en les alabancies a Déu. Dóna'm, doncs, alguna cosa per a menjar, que tinc gana.*

En veure el molxó que sant Francesc i fra Lleó menjaven plegats del que havien parat taula, d'una volada es posà damunt la mà del sant. Fra Lleó quedà meravellat. Però Francesc li digué:

—*Fra Lleó: donem menjar i beure al germà rossinyol, que ho mereix més que no pas jo.*

I ho feren. I aquell ocellet es cruspia manyagament els

bocinets o engrunes de pa que li peixien.

El sol no es va pondre aquella tarda fins que no fou acabat del tot aquell recital.

DEL LLIBRE "FRANCESC D'ASSÍS, SANT ECOLOGISTA". EDITORIAL CLARET

Busqueu l'evangel·li del diumenge: Evangel·li segons sant Joan, capítol 6, versets del 41 al 51 (Jo 6,41-51).

Reflexionem: 1. Talment com la vida natural de la persona té necessitat de ser alimentada, també en té la seva vida espiritual, la seva vida cristiana. La persona de Jesús és el nostre aliment: la seva Paraula, la seva Eucaristia, el seu Esperit són l'aliment necessari per a ser veritaders seguidors seus.

2. El Pare ha enviat el seu Fill al món i ens crida a tots a reconèixer Jesús com el Fill i Salvador nostre. Els qui responen a aquesta crida són atrets cap a Jesús i nodrits amb la seva Paraula, la seva Eucaristia i amb el seu Esperit.

3. Jesús és el PA que dóna la VIDA. Tots nosaltres batejats som convidats a l'àpat de l'Eucaristia. Setmana rera setmana, any rera any, anem fent el nostre camí envigorits amb el PA de VIDA, i fins tindrem el goig d'arribar a la VIDA ETERNA. Allí hi haurà el banquet i la festa eterns.

■ El mossèn

JESÚS ENS PARLA

El General Bum-Bum

Posats a fer un recordatori de cançons, avui us parlaré d'un vell amic de casa meua. Jo m'imagino El General Bum-Bum amb una gran panxa rodona, i una cara de pa de quillo dominada per un enorme bigotí. L'uniforme lluent, tot ple de medalles. I aquella bona fe dels militars dels contes, que és ben lluny de la dels de debò.

El General Bum-Bum quan se'n va a la guerra, damunt del seu cavall fa tremolar la terra, i els seus valents soldats se'l miren i remiren, i els seus

valents soldats se'l miren astorats. "Aparteu les criatures, que el cavall és de cartó, que no enganya ni fa por." Ram-patapam, teretete, patapim patapum, se'n va a la guerra; ram-patapam, teretete, patapim patapum, se'n va a la guerra el General Bum-Bum.

El General Bum-Bum del cavall ja baixa, i ensenya enorgullit la seva hermosa faixa, i els seus valents soldats se'l miren i remiren, i els seus valents soldats se'l miren astorats. "Aparteu les criatures, que la faixa prou que es

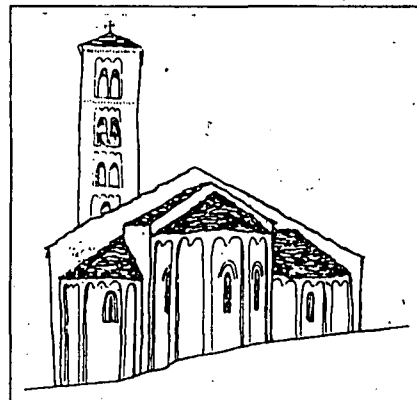
veu, que és de roba de poc preu." Ram-patapam, teretete, patapim patapum, se'n va a la guerra; ram-patapam, teretete, patapim patapum, se'n va a la guerra el General Bum-Bum.

Des que era ben menuda, em vaig adonar que en una guerra de debò el General Bum-Bum, amb el seu cavall de cartó i la seva faixa de poc preu, no hi tindria res a pelar. Però també de ben petita em vaig adonar que, en una guerra de debò ningú no hi te res a guanyar.

¿Oi que fóra interessant que cadascú de vosaltres posés color als dibuixos de "L'EIXERIT"?

VIURE EN L'ESGLÉSIA

Salms de reflexió

Una part notable del salteri pertany als salms que podem anomenar "de reflexió". El títol no és massa exacte, puix la reflexió es pot fer amb tota la Paraula de Déu. Quan diem, però, salms de reflexió, volem dir els que proposen interrogants i donen respostes: sobre l'home, sobre Déu, sobre la providència..., i més amplament, els salms que canten la Llei de Déu, la seva Paraula, els seus decrets i preceptes...

Després de l'adoració, la lloança i l'acció de gràcies, la pregària entra sovint en la fase de la reflexió contemplativa.

• QUÈ ÉS L'HOME?

El salm 8 és un enllaç magnífic entre l'adoració i la reflexió. D'una banda, és un himne al Creador; de l'altra, és una pregunta fonda sobre l'home: "Què és l'home, per què us en recordeu, què és un mortal, per què li doneu autoritat? Gairebé l'heu fet igual als àngels..."

És la manera més justa per endinsar-se en la reflexió sobre la nostra identitat a la llum de l'obra de Déu. És ell, en efecte, el qui sap bé què som nosaltres: "Vós heu creat el meu interior, m'heu teixit a les entranyes de la mare... Us era tot jo ben conegut" (Salm 138). Mirar-nos des de Déu és la manera més exacta per comprendre'ns, i per entusiasmar-nos amb la nostra dignitat.

Això no elimina les dificultats concretes de la vida, de la vellesa, de la malaltia, com no elimina la perspectiva de la mort. Un ancià canta així la seva situació: "Contaré els vostres prodigis, Senyor, recordaré l'ajut que no trobo en ningú més. M'instruïu, Déu meu, des de petit, i encara avui us proclamo admirable; no m'abandoneu, Déu meu, ara que sóc vell, amb cabells blancs. Encara vull proclamar als presents i als qui vindran el poder del vostre braç..." (salm 70). I un home desolat i perseguit té aquestes paraules amargues: "Senyor, per què m'abandoneu i amagueu la vostra mirada? Des d'infant que sóc feble i dissortat, el pes que suporto m'aclapara, el vostre rigor em passa pel damunt, l'esglai em deixa anorreat... Heu allunyat de mi veïns i amics, i la foscor em fa companyia... Heu allunyat de mi els meus coneguts, m'heu fet repugnant per a tothom... els ulls se m'esllanguixen de pena" (salm 87, el més trist de tot el salteri).

• QUÈ VOL DÉU DE L'HOME

En definitiva, si reflexionem sobre l'home no és pas simplement per tancar-nos en nosaltres mateixos, sinó per adonar-nos del que l'home és per a Déu, i del que Déu vol de l'home.

El salm 14 és una perla, en aquest sentit. "Senyor, qui podrà estar-se a casa vostra?" I la resta del salm és la resposta: "El qui viu honradament i practica la justícia..." Quan hom llegeix aquest salm, no necessita un altre formulari per a l'examen de consciència.

Quelcom semblant succeeix amb el salm 100: els propòsits d'un monarca perfecte. Les línies d'acció són ben clares: "Vull celebrar la fidelitat i la justícia... Vull que s'acabin a la ciutat del

Senyor els qui practiquen el mal".

Però és sobretot el salm 118, el més llarg del salteri, el que canta amb més insistència la relació entre la Paraula de Déu i l'home: "Com mantindrà pur, un jove, el seu camí? Vivint d'acord amb la vostra paraula... Feu aquesta gràcia al vostre servidor: que visqui pensant en la paraula que heu donat... Compliu amb mi, servent vostre, la promesa que vau fer per als qui creuen en vós... Les vostres mans m'han fet i m'han creat, feu-me capaç d'aprendre els manaments... M'havia allunyat com una ovella perduda, veniu a buscar-me, que no m'oblido dels manaments".

• L'ENIGMA DE LA PROVIDÈNCIA

Malgrat tot, hi ha sempre un interrogant sobre la validesa terrenal d'una vida honrada: què passa amb els qui no guarden la Llei del Senyor? Quin significat té la seva vida? Què fa Déu...?

Els salms entren també en aquest tema, tan arrelat d'altra banda en l'ànima humana: el problema de la retribució, del més enllà, del premi o del càstig...

Dos salms, sobretot, són clàssics: el 36 i el 72. El primer és més lent, més matissat. El segon és ple de vigor i apassionat. Meditar aquest salm és entrar gairebé visiblement en el problema. L'última part, sobretot, és una de les pàgines més cordials del salteri, un càntic d'amor a Déu digne dels místics: "El meu cos i el meu cor es desfaran, però Déu serà sempre la meua possessió. Els qui s'allunyen de vós es perden... per a mi és bo d'estar prop de Déu, de buscar en el Senyor el meu refugi..."

Altres salms analitzen aspectes més concrets. Per exemple, el salm 48 reflexiona sobre el sentit de les riqueses a la llum de la mort: "L'home no dura en els honors, s'assembla al bestiar, de qui no es parla més... La vida humana no té preu; no hi valen diners per adquirir-la, per comprar el dret de viure sempre i escapar-se de la mort".

• L'HOME EN CRIST

Al començament de la carta als Hebreus, quan l'autor presenta Jesucrist com a Fill de Déu, assegut victoriós a la dreta del Pare després d'haver realitzat la purificació dels pecats, cita una colla de salms. Entre ells, el salm 101, per referir-se a l'eternitat del Senyor: "En canvi del Fill diu: ...Al principi assentàreu la terra, i el cel és obra de les vostres mans; ells passaran, però vós subsistireu..., els vostres anys no tenen fi". Aquesta referència explícita a Jesucrist ens ajuda a la reflexió cristiana quan recitem aquests salms. En definitiva, Jesucrist s'ha unit a tot home, en fer-se home. Ha assumit la nostra situació, i nosaltres, en ell, som capaços de veure les coses desde la seva situació. Aleshores, tot queda il·luminat!

LECTURES DEL DIUMENGE

DIUMENGE XIX DURANT L'ANY/B

"AMB LA FORÇA D'AQUELL ALIMENT, CAMINA FINS A LA MUNTANYA DE DÉU"

La narració del desànim d'Elies i de la intervenció del Senyor, fent-lo menjar i donant-li forces pel camí, és una deliciosa profecia de l'Eucaristia. És en aquesta perspectiva que l'escoltem avui. Si el manà fou l'aliment per al camí del desert, en benefici del poble d'Israel (vegeu diumenge passat), el pa d'Elies és aliment per arribar a la presència del Senyor.

Lectura del primer llibre dels Reis (19:4-8)

En aquell temps, Elies caminà durant un dia pel desert, s'assegué a l'ombra d'una ginestera i demanà la mort, pregant així: —Ja n'hi ha prou, Senyor. Preneu-me la vida; no he de ser més afortunat que els meus pares, que també han mort. Després s'ajagué sota aquella ginestera i s'adormí. Mentre dormia, un àngel el tocà i li digué: —Aixeca't i menja. Llavors veié al seu capçal un pa cuit sobre pedres i un cànir d'aigua. Menjà i begué, i s'adormí altra vegada. L'àngel del Senyor el tornà a tocar i li digué: —Aixeca't i menja, que tens molt de camí a fer. Ell s'aixecà, menjà i begué, i, amb la força d'aquell aliment, caminà quaranta dies i quaranta nits, fins que arribà a l'Horeb, la muntanya de Déu.

"TASTEU I VEUREU QUE N'ÉS DE BO EL SENYOR"

Aquest salm, i concretament la resposta, és el text típic per acompanyar la processó de comunió, en les antigues comunitats cristianes. Com Elies va experimentar la bondat del Senyor que l'alimentava, i no el deixava morir en el desert, així l'Església canta la bondat del Senyor que es dona, Ell mateix, com a aliment.

Salm 33:2-3,4-5,6-7,8-9 (R.: 9a)

Beneiré el Senyor en tot moment,
tindré sempre als llavis la seva lloança.
La meua ànima es gloria en el Senyor;
se n'alegraran els humils quan ho sentin. **R.**

R.: Tasteu i veureu que n'és, de bo, el Senyor.

Tots amb mi glorifiqueu el Senyor,
exaltem plegats el seu nom.
He demanat al Senyor que em guiés;
ell m'ha escoltat, res no m'espanta. **R.**

Alceu vers ell la mirada. Us omplirà de llum;
i no haureu d'abaixar els ulls avergonyits.
Quan els pobres invoquen el Senyor,
els escolta i els salva del perill. **R.**

Acampa l'àngel del Senyor
entorn dels seus fidels, per protegir-los.
Tasteu i veureu que n'és, de bo, el Senyor;
feliç l'home que s'hi refugia. **R.**

"VIVIU ESTIMANT, COM EL CRIST"

Les recomanacions de sant Pau als cristians no tenen referències simplement ètiques, sinó estrictament cristianes. És una manera clara de mostrar on rau la motivació de la nostra manera de fer: el segell de l'Esperit Sant, la filiació divina, el sacrifici de Crist que ha revelat el seu amor al Pare i als homes.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes (4:30-5:2)

Germans: No entristiu l'Esperit Sant amb què Déu us ha marcat per reconèixer-vos el dia de la redempció final. Lluny de vosaltres tot malhumor, mal geni, crits, injúries i qualsevol mena de dolenteria. Sigueu bondadosos i compassius els uns amb els altres, i perdoneu-vos tal com Déu us ha perdonat en Crist. Sou fills estimats de Déu: imiteu el vostre Pare. Viviu estimant, com el Crist ens estimà: ell es lliurà per nosaltres, oferint-se a Déu com una víctima d'olor agradable.

"JO SÓC EL PA VIU BAIXAT DEL CEL"

Estem al tercer diumenge de la lectura del discurs del pa de vida, i el text que avui llegim està ben bé centrat en el tema de la vida. La imatge de l'arbre de la vida, al paradís, s'endevina, encara que un xic veladament, en aquestes frases, i en d'altres del mateix discurs. També ressonen, en aquest text, les paraules de Jesús a Nicodem: "Déu estima tant el món que li ha donat el seu Fill únic perquè no es perdi ningú dels qui creuen en Ell, sinó que tinguin vida eterna". La donació del Fill al món, en l'encarnació, i la donació sacrificial de Crist al Pare, en el misteri pasqual, s'actualitzen en el misteri eucarístic.

Lectura de l'Evangeli segons sant Joan (6:41-51)

En aquell temps, els jueus murmuraven de Jesús perquè havia dit què era el pa baixat del cel, i es preguntaven: —Aquest, ¿no és Jesús, el fill de Josep? Nosaltres coneixem el seu pare i la seva mare, ¿i ara diu que ha baixat del cel? Jesús els digué: —No murmureu entre vosaltres. Ningú no pot venir a mi si no l'atreu el Pare que m'ha enviat. I, els qui vénen a mi, jo els ressuscitaré el darrer dia. Diu el llibre dels profetes que tots seran instruits per Déu. Tots els qui han sentit l'ensenyament del Pare i l'han après vénen a mi. No vull dir que algú hagi vist mai el Pare: només l'ha vist el qui ve de Déu; aquest sí que ha vist el Pare. Us ho dic amb pa que dona vida. Els vostres pares, tot i haver menjat el manà en el desert, moriren, però el pa de què jo parlo és aquell que baixa del cel, perquè no mori ningú dels qui en mengen. Jo sóc el pa viu, baixat del cel. Qui menja aquest pa viurà per sempre. Més encara: el pa que jo donaré és la meua carn: perquè doni vida al món.

LA BÍBLIA A L'ABAST

Josep M. Argonès

"Jo sóc el pa viu, baixat del cel" (Jo 6:41-51)

"Els jueus murmuraven de Jesús"

El diàleg evangelitzador de Jesús amb la gent, que el dia anterior havia estat alimentada pel Mestre en ple desert i que ara el buscaven atrets per la condició de líder popular que el poble creia descobrir en Jesús, topa amb l'afirmació del Senyor: **Jo sóc el pa que dona la vida** (v. 35). A partir d'ací es desvetlla la perplexitat en els oients que acaba esclatant en murmuració oberta: **Els jueus murmuraven de Jesús perquè havia dit que era el pa baixat del cel** (v. 41). Sant Joan recull aquí les paraules d'escàndol i de protesta que s'havien sentit a Natzaret (Cf. Mc 6:1-6, que vam llegir en l'evangelí del diumenge 14 de durant l'any d'aquest cicle B). Ací l'evangelista posa la murmuració en llavis dels "jueus" —els opositors de Jesús— distingint-los de la gent senzilla del poble. Es tracta, doncs, d'unes persones amb una certa preparació doctrinal i religiosa. Aquests "jueus" que havien admès la primera afirmació de Jesús —**el meu Pare us dona el pa que és realment del cel** (v. 32)— ensopeguen i s'escandalitzen quan Jesús s'identifica com a aquest pa baixat del cel (v. 42). De fet, la idea que hi ha sota aquesta afirmació havia de xocar per força a la mentalitat d'aquella gent educada en el més estricte monoteisme. Com aquest home de qui nosaltres coneixem el seu pare i la seva mare pot dir que ha baixat del cel? La desgràcia d'aquells jueus era el seu encastellament ideològic-doctrinal, que els tancava a la revelació de Déu. Així en la seva suficiència ells mateixos rebutjaven la possibilitat de **ser instruïts per Déu**, que els hauria portat a la descoberta del misteri de Jesús i al seu seguiment (vv. 14-17). El misteri de l'encarnació que Jesús posava al seu abast es convertia per a ells en pedra d'ensopec, en mur d'escàndol contra el qual s'esclafava la seva religiositat. Eren únicament els jueus contemporanis de Jesús els qui ensopegaven amb aquesta pedra? Aportant aquest relat, el quart evangeli surt cinquanta anys després al pas de la dificultat d'alguns membres de la comunitat cristiana que topen també amb la mateixa dificultat. Realitat que es va repetint al llarg de tota la història de l'Església. El misteri de l'encarnació del Fill de Déu segueix essent una dificultat per a alguns cristians. També ara. I es busquen explicacions, que en lloc de ser camí cap a la veritat, són desviacions disfressades de racionalització. Manca d'obertura, en definitiva, al do de Déu de la fe.

Deixebles del Pare

A Jesús se l'ha de mirar amb ulls de fe, altrament ens perdem a mig camí i el perdem de vista. Un Jesús home admirable, el més meravellós producte de la humanitat, gran pensador, líder excepcional, altruista fins a l'heroisme, però res més que això, simplement, un home, no ens serveix. Hauria estat un malaguanyat home, que, com tothom, hauria acabat en la mort. Incapaç de menar-nos a la vida, de ser vida. És sols quan des de la fe el veiem i l'assimilem en la totalitat de la seva realitat, home i Déu, o Déu que s'ha encarnat, s'ha fet home —"que per nosaltres els homes i per la nostra salvació, baixà del cel, i per obra de l'Esperit

Sant, s'encarnà de la Verge Maria i es féu home", com professem en el Credo—, que Jesús, el Jesús històric, el descobrim com el que és, el Salvador del món, que el Pare ha enviat a la humanitat. I per a això necessitem la fe, do de Déu. No som nosaltres qui hem inventat la fe ni els seus continguts. És Déu qui ens ho ha donat. **Ningú no pot venir a mi si no l'atreu el Pare que m'ha enviat** (v. 44a). Per la fe som atrets cap a Jesús. Ell és la porta, el camí que mena al Pare. Ningú no arriba a Déu si no hi va per Jesús, amb ell i en ell. Perquè ell, que és l'únic que l'ha vist és també l'únic que ens l'ha revelat. **No vull dir que algú hagi vist mai el Pare, només l'ha vist el qui ve de Déu; aquest sí que ha vist el Pare** (v. 46). Necessitàvem la humanitat de Déu, necessitàvem Jesús, per a poder veure Déu que és esperit i és vida. Per això sant Pau proclamarà: **Ell —Jesús— és imatge del Déu invisible, engendrat abans de tota la creació** (Col 1:15). És per la Paraula feta home que Déu ens ha revelat el misteri de la salvació. Així per la fe esdevenim deixebles del Pare. **Diu el llibre dels profetes —Is 54:13, Jr 31:33-34— que tots seran instruïts per Déu. Tots els qui han sentit l'ensenyament del Pare i l'han après vénen a mi** (v. 45). Quan deixem que el do de Déu amari tot el nostre ésser, ens trobem en el bon camí, trobem Jesucrist. I amb ell trobem la vida eterna. **Us ho dic amb tota veritat: Els qui creuen tenen vida eterna** (v. 17). **I això és la vida eterna, que us coneix a vós, únic Déu veritable, i el qui heu enviat, Jesús, el Messies** (Jo 17:3).

"El pa que jo donaré és la meua carn"

A partir del v. 51, el discurs sobre el pa de vida ens mena a descobrir el lluminós horitzó de l'Eucaristia. Si Jesús, el Fill de Déu fet home, és el pa que dona vida, serà precis que els qui vulguin aquesta vida assimilin Jesús. El converteixin en carn i sang propis. Dit altrament: és precis que mengin Jesús. La fe ens ha fet descobrir la plena realitat de Jesús de Natzaret. Ara ens porta a identificar-nos en ell. A entrar en comunió amb Jesús. És el que ens diu en la darrera frase d'aquesta lectura: **El pa que jo donaré és la meua carn: perquè doni vida al món** (v. 51c). En la manera de parlar de l'hebreu, els mots carn i sang tenen un significat més ampli que l'estrictament material. Expressen la totalitat de la persona. Amb la imatge de menjar la carn de les víctimes sacrificades a la divinitat, Jesús ens diu que és a ell, la seva vida, a qui hem d'assimilar, ens hem de fer nostre. Entrar, doncs, en íntima comunió amb ell, combregar amb Jesús, és fer-nos nostre el pensament, el capteniment, l'obertura tota al Pare i als germans, la seva entrega, la vida humana i divina de Jesús. Convertir-se de tal manera a ell que puguem dir amb sant Pau: **Visc, però ja no sóc jo qui visc, sinó que Crist viu en mi; i la meua vida d'ara en la carn, la visc per la fe en el Fill de Déu, que em va estimar i es va entregar a si mateix per mi** (Ga 2:20). Quan en el darrer sopar, Jesús repartirà el pa i el vi eucarístics als deixebles, realitzarà aquest anunci profètic i ens deixarà el banquet del seu memorial per a la vida del món.

COSTUMS I

per Esteve Busquets i Molas

TRADICIONS

Sobre patronatges

Temps de vacances, temps de mandra, d'atacs de "gandulitis aguda". Llegeixo en un diari aragonès que sant Pere mereix ésser protector dels ganduls car la seva diada marca el moment culminant de començar les vacandes i ell era un dormilega. Al bonifaci del tal Simó n'hi pengen tantes que no li'n vindria d'una.

Em ve a la memòria que, en certa ocasió, un amic goigista em preguntà quin sant era el patró dels usurers, car l'havien citat per la Ràdio i no pogué oir bé el nom. La veritat és que, en matèria de patronatges, tot i coneixent-ne molts, mai no havia sentit a parlar d'aquest.

Segurament no n'hi deu haver cap, doncs si la usura és pecat, com poden tenir patró els pecadors usurers? Almenys oficialment proclamat. Una altra cosa és que Déu, tot misericordiós, els pugui perdonar, i que de sant que intercedeixi per ells n'hi hagi algun; però de protegir-los no a ells sinó als seus pecats, hi va molta diferència.

A més a més, generalment els patrons solen ser-ho de gremis, institucions, sindicats, germandats i

confraries, però no hi ha cap gremi que agrupi els usurers, ni que hi hagi una professió reconeguda com a tal.

Hi ha, això sí, quelcom semblant, és a dir, professions que manegen diners, que en deixen sense més usura que la legislada, és a dir, canvistes, bankers i comptables, però tots aquests ja tenen patró: sant Marc evangelista que havia estat cobrador d'impostos a Cafarnaüm, fins que ho deixà tot per anar al darrer de Jesús. I encara que també és patró dels negociants en general, no sé si sota aquesta denominació hi podem incloure els tramposos.

Una altra cosa més. Quan hom troba alguna cosa i vol fer valdre el seu dret a la propietat, exclama: "Sant Mateu, qui troba es seu". (També es diu de sant Bartomeu, per mor del consonant.)

A vegades aquestes atribucions provenen d'alguna llegenda o tradició, com en el cas de sant Iu. Aquest era curial. Més concretament jutge eclesiàstic nomenat pel bisbe de Rennes quan era un home corrent que segurament no pensava arribar a sant. Fos com fos, li arribà l'hora de

deixar el món i anà de dret al Cel. Els seus companys de professió, abans de morir, li pregaren que els busqués un bon patró quan arribés a la Glòria.

Iu, tant aviat com pogué, ho demanà a Déu i Aquest va contestar-li que triés el que més li agradés, perquè com que al Cel no existia l'enveja, ningú se sentiria molest per no haver estat elegit.

A desgrat de tot, Iu insistí en el desig d'imparcialitat, per la qual cosa es convingué que l'escolliria amb els ulls tapats. I així es féu.

Poc a poc, Iu anava palpant les colles de sants que li feien desfilar fins que arribà a sant Miquel. Quan després de tocar-lo abaixà les mans, topà amb el dimoni que té retut als seus peus i com que li trobà les ungles llargues exclamà: "Aquest!"

Però és clar que no podia ésser; per això, Déu volgué que fos el propi Iu patró dels advocats —amb el copatronatge de sant Raimon de Penyafort—, procuradors, notaris—amb sant Genís d'Arlés, sant Lluç i sant Marc—i dels uixers, que deuen ser els menys afavorits, materialment parlant.

BABAR™

i els seus amics a la ciutat

Tothom està prou cansat... llevat que es tracti

d'anar a comprar joguines: la vella senyora ha

decidit regalar-ne una a cadascun dels nens.

-Una de tennis, que bé! -diu Artur.

Flora ja ha triat una de cabells arrissats.

-Vaja! -sospira Babar quan veu Pom

tocant un Quin mal de cap!

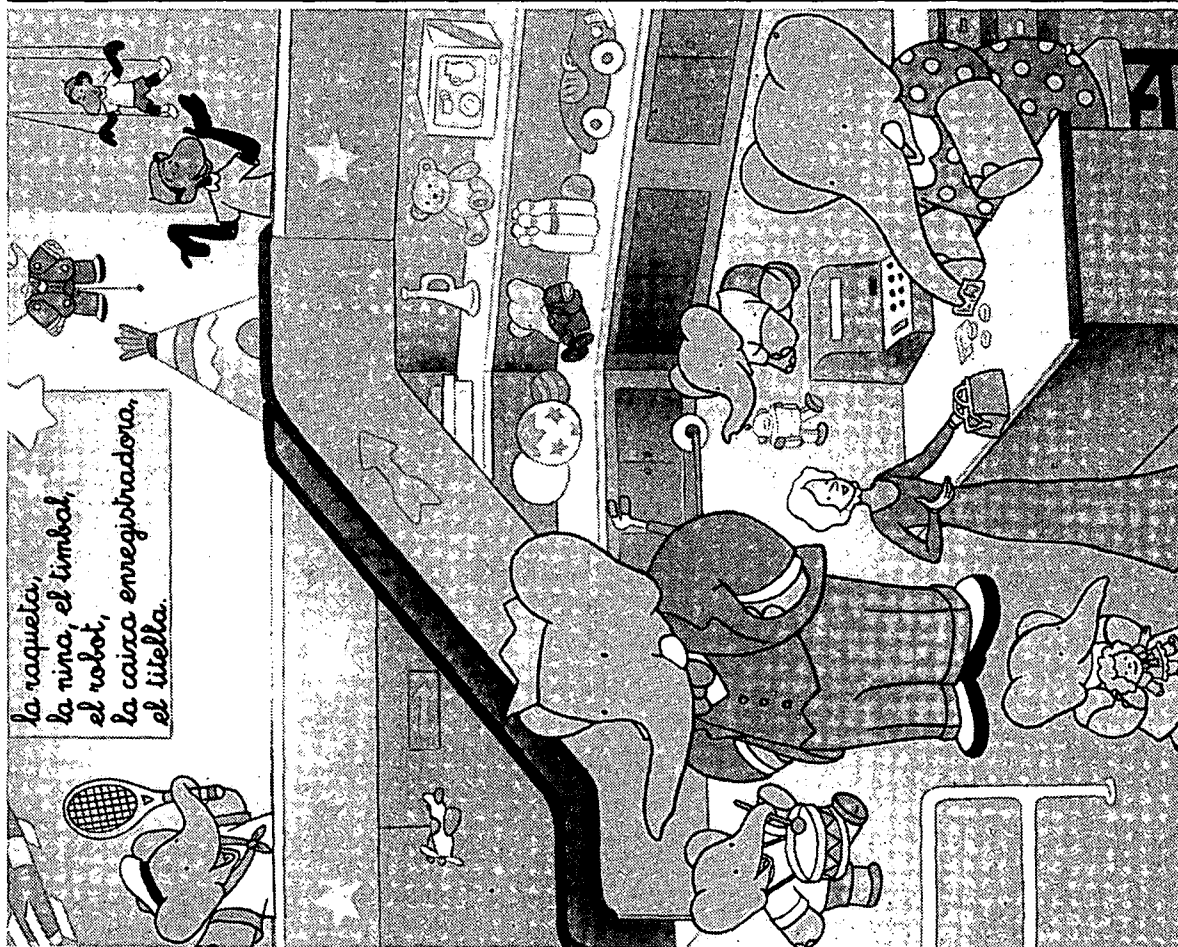
-Puc agafar aquest ? -demana

Alexànder a la vella senyora que ja va cap

a la M'agrada molt, de debò.

Zèfir ha volgut un divertit ...

Basat en els personatges creats per Jean i Laurent de Brunhoff

BABAR TORNA DE LA MA D'EDICIONS BEASCOA

RISTORANTE TIBERIO

AVUI US PREGENTEM EL
PERSONAL D'AQUEST FAMÓS
RESTAURANT ON HI PASSEN
MOLTES COSES DIVERTIDES.

L'AMO, EL "SIGNORE" TIBERIO, ÉS EL
CREADOR DE L'ANOMENADA CUINA
ITALO-CATALANA QUE HA FET FA-
MOSOS PLATS TAN EXQUISITS COM
EL "PA AMB TOMAQUET AMB ESPA-
GUET!" I LA "BUTIFARRA AMB TOR-
TELLINIS".
MENTRE S'AFAITA CANTA "OH, SOLE
MIO!" I A LA DUTXA DESAFINA A
COR QUE VOLS ALLÒ DEL "RIGOLE-
TTO": "UN AUTOMOBILE, OOS AUTO-
MOBILES, ETZ."

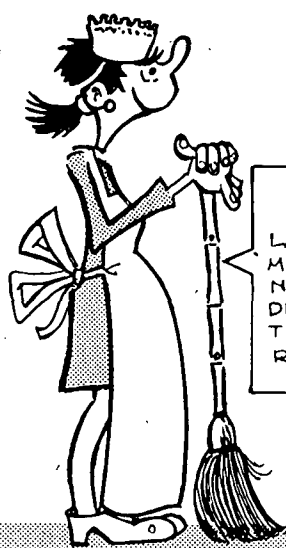

LA SENYORA LAIETA,
LA CUINERA, ÉS MOLT
DEL PAÍS. VA NÈIXER
A SANT PEPET DE LES
CASTANYES A LA CO-
MARCA DE CAPAMUNT.
SOVINT NO ESTÀ
D'ACORD AMB EL
SENYOR TIBERIO. DIU:
"ALLA ON HI HA MONGE-
TES QUE NO EM VINGUIN
AMB TORTELLINIS!"

EL SENYOR FIDEL ÉS
DE LA VELLA ESCOLA
I CURT DE VISTA. COM
A BON CAMBRER PAR-
LA EL FRANCÈS DE
RESTAURANT I TÉ
ELS PEUS PLANS.

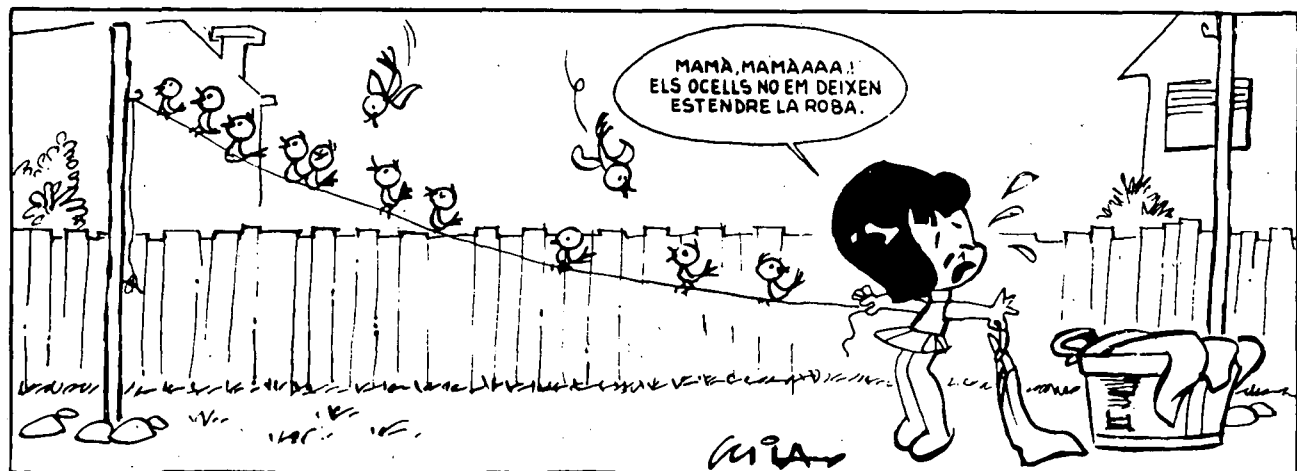
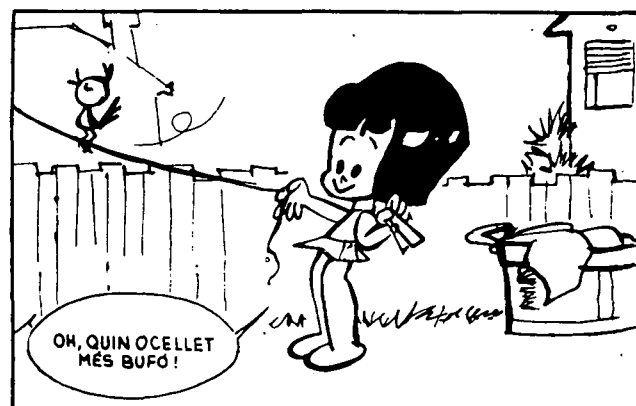
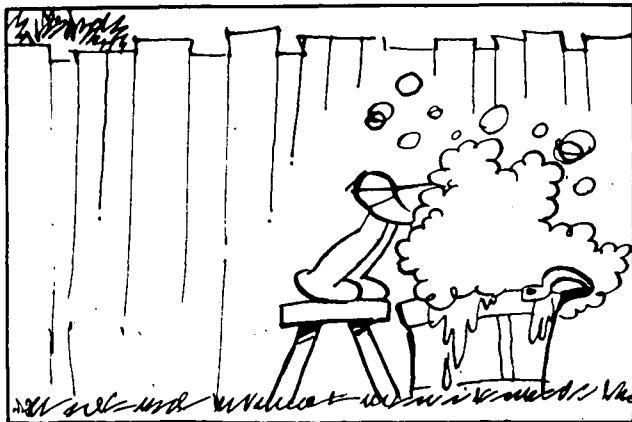

EL MANOLO ÉS
L'AJUDANT DE CAM-
BRER. ÉS MÉS AVIAT
DE CAPAVALL, ÉS
MOLT TREMPAT I
BON XICOT. DE TANT
EN TANT N'ENCER-
TA ALGUNA.

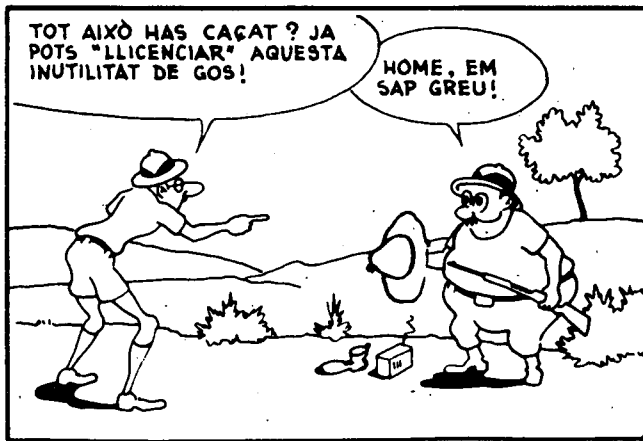
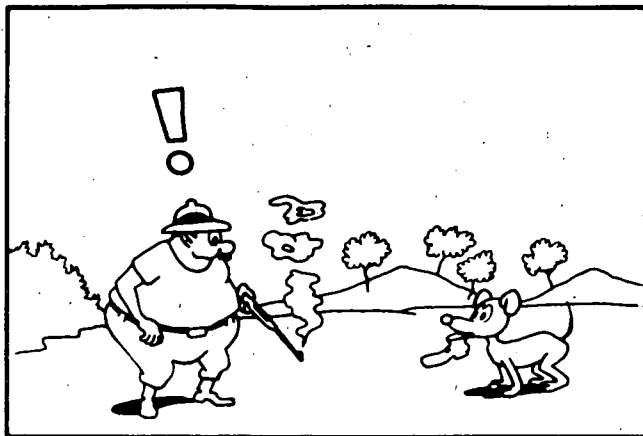
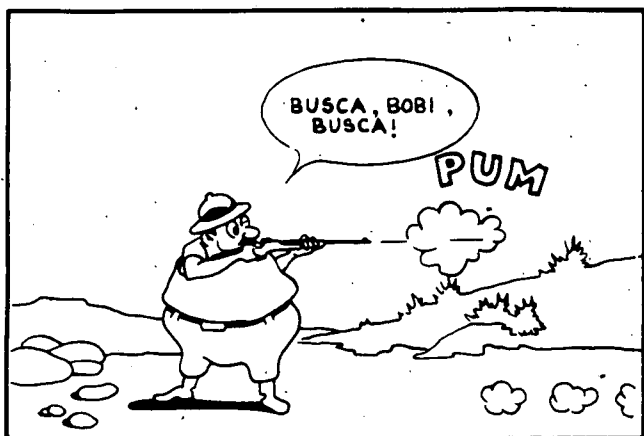
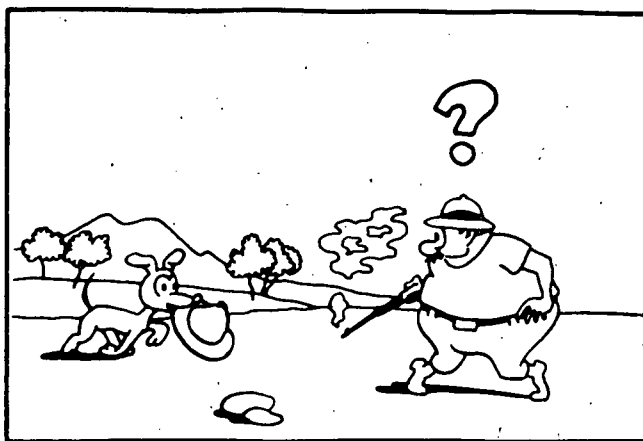
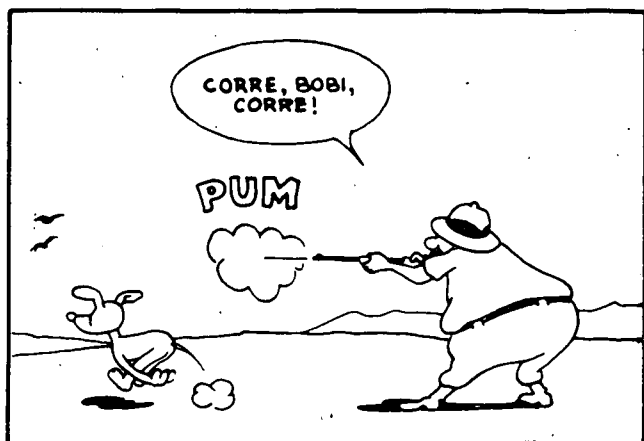
LA ROSABEL FA UNA
MICA DE TOT.
NO GÉ PAS QUE SERIA
DEL "RISTORANTE
TIBERIO" SENSE LA
ROSABEL...!

LA MARIONA

EN BUFA I EN PUMPUM

per M. A. Sayrach

Hibiscus

Un dia qualsevol, com qualsevol dia en sortir de casa al matí, em vaig mirar l'hibisc que havia plantat a la minúscula platabanda que tinc a la dreta de la porta d'entrada, entre la paret i la tanca que dona al carrer. El trosset de terra ocupa només l'espai d'una passa i mitja però les dimensions extremament reduïdes no ho han estat prou per impedir que, a més a més, hi faci créixer un parell de rosers i provi de fer-hi lluir un pom de begònies. Amb tot, des que el vaig plantar sis mesos enrera, la meua atenció se centra en el petit hibisc fins al punt que algun cop, amb la regadora a la mà, m'he oblidat d'abeurar les altres plantes.

Des de feia una colla de dies, la meua observació anava dirigida a una poncella que treia el cap per un dels botons de la més gran de les branquetes. En tota la planta solament n'hi havia una i em sentia empès a mirar-la com si es tractés d'una criatura. Dia a dia la poncella s'havia anat engruixint i just ahir ja havia començat a obrir-se. Ara, però, havia esclatat esponerosament i em presentava una preciosa flor de color roig fúcsia que em va provocar un salt d'alegria. Aquell dia, ja no era un dia qualsevol, havia florit el meu diminut hibisc!

Reconec que pot semblar una ridícula i molt em temo que el cas no n'estigui gaire lluny però, tan bon punt vaig comprar la plàntula, li vaig agafar un afecte especial com no el tinc ni als rosers, altius de tan ufanosos, ni a les begònies, cursis de tan presumides. Potser és que, quan el vaig comprar al garden després d'adquirir una sèrie d'andròmines, em restaven tan pocs diners que vaig haver de conformar-me amb el més minso dels planters d'aquest gènere. Em va venir un sentiment de tendresa com el que es té per un desvalgut; tant és així que, abans d'ubicar-lo al lloc definitiu, li vaig podar les tres úniques branquetes que té, observant meticulosament els botons que li deixava, vaig descalçar-lo d'arrels i també les vaig podar amb tota la cura que em va permetre la meua pobra habilitat de jardiner de circumstàncies.

El meu hibisc, malgrat no aixecar-se ni mig pam de terra, m'ha agraït les atencions que li he prodigat; en començar la primavera es va vestir de verd cobrint-se de fulletes plenes de vigor i, ara, just amb les primeres xardors de l'estiu, m'obsequiava amb la flor més preciosa que mai no havia vist en un exemplar de la seva mena. Sabia que seria una flor fugissera que avui hi és, demà no hi és i que no tenia, pobre hibisc meu!, capacitat de treure'n cap altra, de moment. Tant se val. El que és digne d'apreci, més que la quantitat, és la intencionalitat amb què es dona allò que es dona.

Més alegre que unes pasqües em vaig encaminar a l'Ajuntament, al Saló de Sessions. Bé, al salonet, que als pobles no esmercem gaire ampul·lositats per fer les discutides. Mitja dotzena de vilatans il·lusionats ens havíem de presentar en competència davant d'uns quants membres del Consistori, per llegir-los l'editorial que, cada u, havia redactat pel programa de la Festa Major que ja estava a les portes. L'Ajuntament l'havia tret a concurs i, qui en fos guanyador, s'emportaria de premi el petó de la Reina de la festa —això era un altre concurs— al balcó de la Casa Gran, com a colofó de la lectura del pregó.

Després de fer-nos-els llegir i rellegir diverses vegades, de fer-nos sortir del Saló per deliberar i de fer-nos arribar al límit de la paciència, ens van dir que el veredict provisional era a favor meu. Havia guanyat el premi! Havia guanyat el petó de la noia que seria considerada la més maca del poble! Al Saló de Sessions no hi tenim aranya; sort d'això, perquè amb el bot que vaig fer, de segur que n'hauria trencat un munt de llàgrimes.

De seguida el poble en va anar ple. Tothom em felicitava i jo em sentia el noi més feliç del món. Quin dia més rodó! M'havia florit l'hibisc i havia guanyat el petó més cobdiciat del poble. És curiós com hi ha esdeveniments, en començar un dia, que són signe i premonició dels que han de venir després. I que, potser, sense que ens n'adonem, influeixen tant en el nostre capteniment que ja ens tracen el camí que ens porta per tots els afers de la jornada. Estic convençut que, en el meu cas, l'hibisc havia influït, amb no sé quin poder, en la meua bona sort; agraït del tracte que li donava,

em pagava, amb el petó d'una nena maca, la flor que li havia permès de generar.

Vaig estar a punt de petonejar la flor de la planteta, però no vaig gosar tocar-la. És tan fràgil la flor de l'hibisc! D'ara endavant, m'hi fixaria sempre. Segur que, allò que fes l'hibisc, seria reflex d'allò que jo faria, com si fos un mirall de les meves accions més immediates. Em vaig riure de mi mateix, quines bajanades! Com pot un vegetal de no res saber cap cosa d'un o influir en la seva sort!

Aquell vespre em va trucar l'alcalde. Que hi anés, era important. Amb quatre gambades em vaig presentar a l'Ajuntament. Hi havia un altre concursant. Un descuit. No se l'havia avisat per oblit..., però tenia dret a participar... i s'havia emportat, definitivament, el premi. Vaig preguntar el seu nom. Era el fill de l'home més influent del poble, el que esponsoritzava, cada any, els actes oficials de les Festes. Vaig voler llegir el seu editorial.

—Però..., si se me l'ha copiat! M'ha plagiat totes les idees! I, a sobre, l'ha redactat malament! Això és un embolic de frases mal engiponades que no entendreà ningú!

L'home es va encongir d'espatlles. Vaig comprendre que no hi podia fer res.

—Potser un altre any —mormolà—. Ho sento, aquest any el teu triomf ha estat flor d'un dia. L'any vinent..., qui sap!

Vaig trigar a tornar a casa. La ràbia em rosegava per dins i, fins i tot, renegava contra l'hibisc. I jo que l'havia tingut com un mirall, anticipat però fidel, de la meua sort! Un engany, l'hibisc! Un traïdor, l'hibisc!

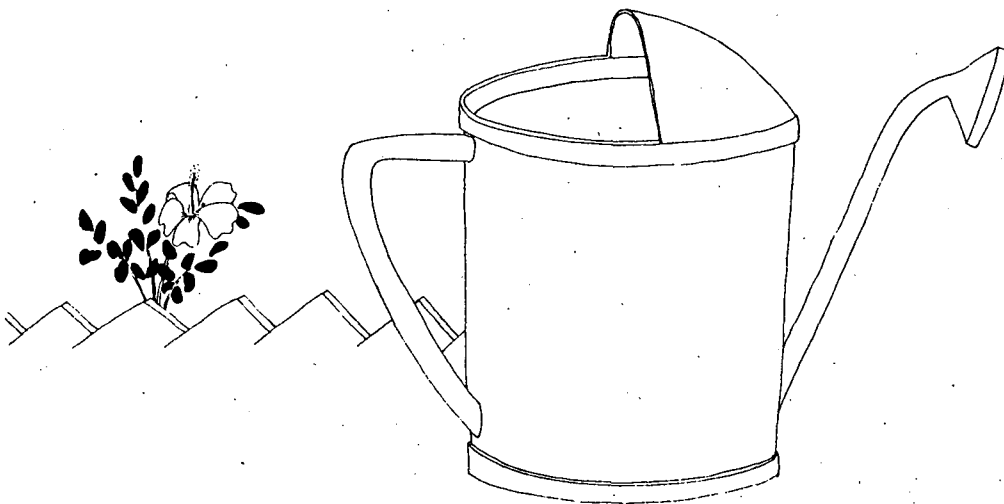
En arribar a casa, ja de matinada, havia pres una resolució en ferm. Arrancaria la flor i l'esclafaria contra el terra a cops de sabata com una burilla miserable. No mereixia ostentar el seu vestit nou aquella calamitat de branquilló de quatre dits escassos!

Però la flor ja no hi era. Sola havia caigut i, ara, romania en terra encongida i arrugada. Potser avergonyida de la seva vida efímera i fugaç.

Un calfred em va recórrer l'espinada. Vaig recordar les paraules del batlle: "...el teu triomf... flor d'un dia".

Molta gent, de l'hibisc, en diu "flor d'un dia". El meu hibisc no m'havia enganyat, havia estat lleial en la seva predicció i, en tot cas, havia estat jo qui no l'havia sabut entendre. Aquest any, només podia fer una flor que, en un sol dia, havia d'obrir-se, alegrar l'entorn amb la bellesa del seu color i desaparèixer cap a l'oblit en fondre's la llum que li havia cedit la vida.

Tindré cura del meu hibisc; l'adobaré, el faré créixer i l'any vinent serà un arbust adult i ple d'energia. Tornarà a florir. I, aquesta, és la gran veritat de l'hibisc: cada flor viurà, només, un dia. Però cada dia li naixeran moltes, moltes noves, meravelloses, flors.

■ JAUME